

Упутство за корисника – Nokia 6260

9231846

Издање 2 SR_CYR

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОИЗВОДА

Ми, НОКИА ЦОРПОРАТИОН изјављујемо на своју искључиву одговорност да је производ RM-25 усклађен са одредбама следеће Директиве Савета: 1999/5/EC.

Примерак Изјаве о усклађености производа можете наћи на адреси

http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/

CE 168

Copyright © 2004 Nokia. Сва права задржана.

Без претходне писмене дозволе друштва Nokia забрањена је репродукција, трансфер, дистрибуција или меморисање неког дела или читавих садржаја у овом документу.

Nokia, Nokia Connecting People, Pop-Port и Xpress-on су заштићени жигови фирме Nokia Corporation. Остали називи производа и фирми који се помињу у овом тексту могу бити жигови или робне марке њихових власника.

Nokia tune је аудио жиг Nokia Corporation.

symbian

This product includes software licensed from Symbian Ltd © 1998-2004. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Java™ and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

Stac ©, LZS ©, ©1996, Stac, Inc., ©1994-1996 Microsoft Corporation. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425. Other patents pending. Hi/fn ©, LZS ©, ©1988-98, Hi/fn. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425. Other patents pending. Part of the software in this product is © Copyright ANT Ltd. 1998. All rights reserved. m-Router Connectivity Components © 2000-2002 Intuwave Limited. All rights reserved. (www.intuwave.com)

US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright (C) 1997-2004. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.

Nokia води политику континуираног развоја. Nokia задржава право на измене и побољшања без претходне најаве ма ког од производа који су описани у овом документу.

Ни у ком случају Nokia неће бити одговорна за ма какав губитак података или прихода или неку посебну, случајну, последичну или индиректну штету ма како да је проузрокована.

Садржаји овог документа су дати "као што јесу". Осим ако то не захтева одговарајући пропис, не дају се никакве гаранције, било изричите било оне које се подразумевају, укључујући, али не ограничавајући се на њих, и подразумевајуће гаранције комерцијалне погодности и погодности за посебну сврху, у односу на тачност, поузданост или садржај овог документа. Nokia задржава право на измену овог документа или на његово повлачење у свако доба без претходне најаве.

Расположивост посебних производа може да варира у зависности од подручја. Молимо проверите то код Вама најближег продавца Nokia-е.

9231846/Издање 2 SR_CYR

Садржај

За Вашу безбедност	13
Опште информације	17
Налепнице из пакета производа	17
Пристапни кодови	17
PIN код	17
PIN2 цоде	17
Шифра блокаде	18
PUK и PUK2 кодови	18
1. За почетак	19
Убацавање SIM картице и MultiMediaCard картице	19
Пуњење батерије	21
Укључивање и искључивање телефона	21
2. Ваш телефонски апарат	23
Физичке конфигурације	23
Затворена конфигурација	23
Радна конфигурација	24
Видео конфигурација	25
Претраживачка конфигурација	25
Блокада тастатуре	25
Тастери и конектори	26
Индикатори у пасивном режиму	28
Мени	30
Радње заједничке за све апликације	31
Контрола јачине звука	33

3. Функције позива	34
Позивање	34
Користећи именик Адресара.....	34
Позивање Ваше говорне поште.....	35
Брзо бирање.....	35
Успостављање конференцијске везе	36
Одговарање на позив.....	37
Опције у току везе	37
Позив на чекању.....	38
Преусмеравање позива	38
Воки-токи.....	39
Подешавања воки-токи функције.....	40
Повезивање на воки-токи сервис.....	41
Успостављање воки-токи позива	42
Примање воки-токи позива.....	43
Захтеви за повратни позив.....	44
Слање захтева за повратни позив	44
Меморисање података пошиљаоца захтева за повратни позив	45
Коришћење група.....	45
Додавање групе	45
Придруживање некој постојећој групи.....	46
Примање позивнице	46
Листа позива и општи дневник.....	47
Листа претходних позива	47
Трајање позива.....	49
Преглед општег дневника.....	49
Бројач GPRS података.....	50
4. Писање текста.....	51
Употреба традиционалног начина уноса текста	51

Употреба интуитивног начина уноса текста.....	52
Савети за писање текста.....	53
Копирање текста у клипборд.....	54
5. Личне информације.....	56
Адресар.....	56
Рад са контактима (именима)	56
Додавање тона звона.....	57
Бирање гласом.....	58
Додела гласовне команде телефонском броју.....	59
Позивање користећи гласовну команду.....	59
Додела тастера за брзо бирање	60
Присутност	60
Промена информација о Вашој доступности.....	61
Промене особа које могу да виде Ваше информације о присутности	62
Јавни посматрачи.....	63
Приватни посматрачи.....	64
Блокирани посматрачи.....	65
Ажурирање информација о Вашој присутности	66
Подешавања присутности	66
Позиционирање.....	67
Календар.....	68
Формирање ставки календара.....	68
Прегледи календара	70
Обавезе	70
Увоз података из компатибилних Nokia телефонских апарата.....	71
6. Медији.....	72
Камера	72
Фотографисање и прављење видео снимака.....	72

Величина и оријентација слике	74
Подешавања камере.....	75
Преглед слика	76
Зумирање меморисане слике	77
Пречице у току зумирања.....	78
RealPlayerTM	78
Репродуковање медија датотека	79
Пречице у току репродукције.....	80
Промене подешавања.....	80
Радио	81
Подешавање и меморисање неке радио станице.....	82
Коришћење радија	83
Коришћење листе станица	84
Галерија.....	85
Отварање датотека.....	86
Други примарни фолдери.....	87
Фолдер Графичке поруке.....	87
Фолдер Тапети	87
Фолдер Лого присутности	87
Преузимање датотека.....	87
Преношење слика на сервер слика	88
7. Поруке	89
Писање и слање порука.....	91
Мултимедија подешавања.....	93
Имејл подешавања	94
Примљено - пријем порука	94
Преглед мултимедија објеката	95
Примање smart порука	95
Примање сервисних порука.....	97

Моји фолдери	97
Поштанско сандуче.....	97
Преузимање имејл порука из поштанског сандучета	98
Брисање имејл порука.....	100
За слање	100
Преглед порука на SIM картици.....	101
Инфо сервис.....	102
Едитор сервисних захтева.....	102
Подешавања Порука.....	102
Текст поруке.....	103
Мултимедија поруке	104
Имејл поруке.....	106
Подешавања Поштанског сандучета (поште)	106
Сервисне поруке	108
Инфо сервис	109
Подешавања фолдера Остало	109
Ћаскање.....	110
Повезивање на чет сервер.....	110
Измене подешавања ћаскања.....	111
Прикључивање и напуштање групе за ћаскање.....	112
Тражење група за ћаскање и корисника	113
Ћаскање у групи за ћаскање	113
Регистровање порука	114
Блокирање порука	114
Започињање и праћење индивидуалних конверзација.....	115
Чет контакти.....	116
Креирање нове групе за ћаскање	117
Измене подешавања групе за ћаскање	118
Ограничавање приступа групи за ћаскање	118

Сервери за ћаскање и праћење присутности.....	119
8. Алатке	120
Апликације	120
Преузимање апликације.....	121
Инсталисање неке апликације.....	122
Инсталисање неке Java™ апликације.....	123
Покретање неке апликације.....	124
Остале опције које су на располагању за апликацију или скуп апликација.....	124
Статус меморије за апликације	125
Уклањање апликације.....	125
Фајл менаџер.....	126
Примање датотека преко ИЦ.....	127
Преглед утрошка меморије.....	127
Гласовне команде	128
Додавање гласовне команде некој апликацији	129
Стартовање апликације помоћу гласовне команде	130
Репродуковање, брисање или промена гласовне команде.....	130
Менаџер уређаја	130
9. Подешавање телефона личним потребама	133
Начини рада	133
Теме.....	134
Подешавања	136
Мењање општих подешавања	136
Подешавања телефона	137
Подешавања позива	139
Подешавања везе	141
Приступне тачке.....	141
GPRS.....	145

Дата позив.....	145
Датум и време.....	146
Безбедност	146
Телефон и SIM	146
Рад са сертификатима	148
Забрана позива	150
Мрежа	151
Подешавања проширења	151
Фаворити	152
10.Екстра	154
Новчаник.....	154
Унос шифре новчаника	155
Меморисање података личне картице	155
Креирање личних напомена.....	156
Креирање начина рада новчаника.....	157
Преузимање података новчаника у претраживач.....	158
Преглед детаља улазнице	159
Подешавања новчаника.....	160
Ресетовање, поништавање, новчаника и шифре новчаника.....	160
Калкулатор	161
Конвертер	161
Конверзија мерних јединица	162
Постављање основне валуте и курса	163
Бележница	163
Сат	164
Промене подешавања сата.....	164
Постављање аларма	164
Персонализовање, дефинисање сопственог тона аларма	165
Диктафон	165

Меморијска картица	166
Закључавање меморијске картице	167
Прављење резервне копије и реконструисање података	167
Закључавање меморијске картице	167
Откључавање меморијске картице.....	168
Провера утрошка меморије.....	168
Quickword.....	168
Quickpoint	169
11.Сервиси и Апликације.....	170
Веб (Мобилни претраживач).....	170
Основни кораци за приступ.....	170
Подешавање телефонског апарата за претраживање	171
Примање параметара у оквиру smart поруке.....	171
Ручно уношење параметара.....	171
Успостављање везе.....	171
Преглед маркера	172
Ручно додавање маркера.....	173
Претраживање	173
Тастери и команде које се користе у претраживању	173
Меморисање маркера.....	174
Преглед сачуваних страна.....	175
Преузимање	176
Куповина	176
Провера неког објекта пре његовог преузимања.....	177
Завршетак везе	177
Подешавања претраживача	177
Игре.....	179

12.Повезивање.....	180
Bluetooth веза	180
Подешавања Bluetooth везе	181
Слање података преко Bluetooth технологије	182
Приказ упарених уређаја.....	184
Примање података преко Bluetooth бежичне технологије	185
Раскидање Bluetooth везе.....	185
Инфрацрвена веза	185
VPN	187
Менаџер веза	187
Преглед детаља везе.....	188
Завршетак везе	189
Повезивање телефонског апарата са компатибилним рачунаром.....	189
Коришћење телефона као модема.....	190
Даљинска синхронизација	190
Креирање новог скупа синхронизације	190
Синхронизовање података.....	192
13.Отклањање проблема.....	193
Питања и одговори.....	195
14.Информације о батерији	200
Чување и одржавање	203
Додатне информације о безбедности	205

За Вашу безбедност

Прочитајте ове једноставне смернице. Њихово непоштовање може да буде опасно или противно закону. За више информација, прочитајте комплетно упутство за корисника.

УКЉУЧИТЕ КАДА ЈЕ БЕЗБЕДНО

Не укључујте телефон ако је забрањена употреба бежичних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА ЈЕ НА ПРВОМ МЕСТУ

Придржавајте се свих локалних закона. У току вожње нека Вам руке буду слободне за управљање моторним возилом. Ваша првенствена брига док управљате моторним возилом треба да је безбедност саобраћаја.

СМЕТЊЕ

Сви бежични телефони могу да буду подложни сметњама које утичу на радне карактеристике.

ИСКЉУЧИТЕ У БОЛНИЦАМА

Придржавајте се свих ограничења. Искључите телефон у близини медицинске опреме.

ИСКЉУЧИТЕ У АВИОНУ

Придржавајте се свих ограничења. Бежични апарати могу да проузрокују сметње у авиону.

ИСКЉУЧИТЕ ПРИ ТОЧЕЊУ ГОРИВА

Не користите телефон на местима за точење горива. Не користите га у близини горива или хемикалија.

ИСКЉУЧИТЕ У БЛИЗИНИ МЕСТА МИНИРАЊА

Придржавајте се свих ограничења. Не користите телефон на местима где се одвија минирање.

УПОТРЕБЉАВАЈТЕ РАЗУМНО

Апарат користите само у нормалном положају онако како је објашњено у документацији производа. Не додирујте непотребно антену.

КВАЛИФИКОВАНИ СЕРВИС

Овај производ смеју да инсталирају или да поправљају само квалификоване особе.

ПРОШИРЕЊА И БАТЕРИЈЕ

Употребљавајте само одобрена проширења и батерије. Не прикључујте некомпатибилне производе.

ОТПОРНОСТ НА ВОДУ

Ваш телефон није водоотпоран. Одржавајте га сувим.

РЕЗЕРВНЕ КОПИЈЕ

Правите резервне копије или имајте на папиру све важне податке који се налазе у телефону.

ПРИКЉУЧИВАЊЕ НА ДРУГЕ АПАРАТЕ

Код прикључивања на ма који други апарат, прочитајте безбедносне инструкције у упутству за корисника датог апарата. Не прикључујте некомпатибилне производе.

ХИТНИ ПОЗИВИ

Проверите да је телефон укључен и да је на мрежи. Притисните потребан број пута да обришете садржај на екрану и да се вратите у почетни приказ на екрану. Унесите број службе помоћи, затим притисните . Дајте своју локацију. Не прекидајте везу све док Вам се то не допусти.

■ О Вашем уређају

Бежични уређај описан у овом упутству одобрен је за употребу у EGSM 900, GSM 1800 и GSM 1900 мрежама. Обратите се свом провајдеру сервиса за детаљније информације о мрежама.

При коришћењу функција овог апарата, придржавајте се свих закона и поштујте приватност и легитимна права других особа.

Упозорење: Да би могла да се користи било која функција овог апарата, осим будилника, апарат мора да буде укључен. Не укључујте овај апарат када употреба бежичног апарата може да проузрокује сметње или опасност.

■ Мрежни сервиси

Да бисте користили овај телефон неопходна је услуга провајдера бежичне телефоније. Рад многих функција овог апарата зависи од функција бежичне комуникационе мреже. Ове мрежне сервисе не нуде све мреже или је за њихово коришћење неопходан посебан договор са провајдером сервиса. Од провајдера сервиса ћете добити додатна упутства за њихово коришћење као и начин тарифирања. Неке комуникационе мреже могу да имају ограничења која утичу на коришћење мрежних сервиса. На пример, неке мреже можда не подржавају све карактере карактеристичне за језик и услуге.

Провајдер сервиса може да захтева да се неке функције овог апарата онемогуће или да се не активирају. У том случају, оне се неће појављивати у менију апарата. Обратите се свом провајдеру сервиса за детаљније информације.

Овај апарат подржава WAP 2.0 протоколе (HTTP и SSL) преко TCP/IP протокола. Неке могућности овог уређаја захтевају да комуникациона мрежа подржава те технологије.

■ Заједничка меморија

Наредне функције овог апарата могу да деле меморију: контакти (адресар), текстуалне и мултимедија поруке, слике и тонови звона, видео рикордер, RealOne Player™, календар, листа обавеза и преузимање (допуна) апликација. Коришћење једне или више ових функција смањује количину меморије која преостаје осталим функцијама које деле меморију. На пример, меморисање великог броја слика може да заузме комплетну расположиву меморију. Апарат ће Вас обавестити да је меморија испуњена када будете покушали да користите функцију која користи заједничку меморију. У том случају, пре наставка рада, обришите неке садржаје или податке у функцијама које користе заједничку меморију. Неке функције могу, поред меморије коју деле са осталим функцијама, имати и одређени део меморије додељен само њима.

Опште информације

■ Налепнице из пакета производа

На налепницама са гарантне картице, у комерцијалном пакету производа, налазе се важне информације значајне за сервисирање и службу подршке. Комерцијални пакет производа такође садржи и упутства о употреби ових налепница.

■ Приступни кодови

PIN код

PIN код (Лични идентификациони број, од 4 до 8 цифара) штити Вашу SIM картицу од неовлашћеног коришћења. PIN код се обично испоручује уз SIM картицу.

После три узастопна погрешна уноса PIN кода, PIN код се блокира. Ако је PIN код блокиран, потребно га је деблокирати пре него што поново будете могли да користите SIM картицу.

PIN2 цоде

PIN 2 код (4 до 8 цифара) који се испоручује уз неке SIM картице, је неопходан за приступ одређеним функцијама.

Шифра блокаде

Шифра блокаде (5 цифара) се може користити да се закључа телефон и тастатура како би се спречила неовлашћена употреба.

Фабрички подешена шифра блокаде је 12345. Да бисте избегли неовлашћену употребу Вашег телефона, промените шифру блокаде. Нову шифру чувајте у тајности и на безбедном месту, даље од свог телефонског апарата.

PUK и PUK2 кодови

PUK код (Лична шифра за деблокаду, 8 цифара) је потребан за промену блокираног PIN кода. PUK2 код је потребан за промену блокираног PIN2 кода. Ако ове кодове нисте добили са SIM картицом, за њих се обратите оператору мреже чију картицу имате у апарату.

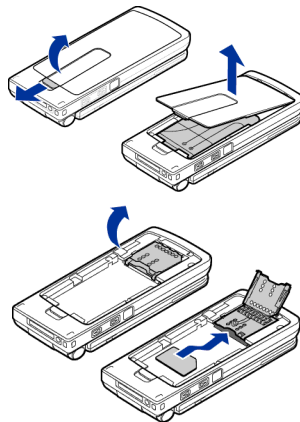
1. За почетак

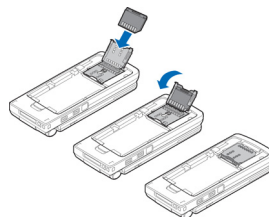
Напомена: Пре скидања маске увек искључите напајање и ископчајте пуњач и сваки други апарат. Избегавајте да додирујете електронске компоненте у току замене маске. Апарат увек одлажите и употребљавајте са постављеним маском.

■ Убацавање SIM картице и MultiMediaCard картице

1. Отворите маску апарата: Са задњом страном телефона према себи, притисните кважицу за забрављивање у смеру стрелице и подигните маску.
2. Отворите држач меморијске картице тако што ћете га благо притиснути. Убаците SIM картицу у доње лежиште. Проверите да је засечени крај SIM картице окренут ка врху телефона и да је златна контакт површина картице окренута надолу. Да извучете SIM картицу из лежишта, гурните држач картице ка лежишту за батерију.

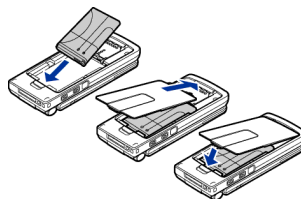

3. Убаците RS-MMC (мултимедија меморијска картица умањених димензија) картицу у лежиште држача. Проверите да су засечени крај и златна контакт површина RS-MMC картице окренути надоле.

4. Затворите држач меморијске картице тако што ћете га притиснути надоле да се забрави.

5. Поставите златне изводе батерије наспрам одговарајућих контаката на телу телефонског апарата и притисните супротни крај батерије да упадне у своје лежиште.

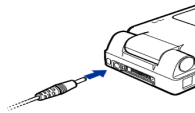
6. Затворите маску апарата.

Држите све SIM картице ван дохвата деце. За расположивост и информације о начину коришћења сервиса SIM картице, обратите се продавцу своје SIM картице. То може бити провајдер сервиса, оператор телекомуникационе мреже или неки други субјекат.

За овај уређај користите само компатибилне мултимедија меморијске картице (MMC). Компатибилна MMC картица за Ваш уређај је Reduced Size Dual Voltage MultiMediaCard. Друге меморијске картице, као што су Secure Digital (SD), не одговарају лежишту за MMC картице и нису компатибилне са овим уређајем. Употреба некомпатибилне меморијске картице може да оштели меморијску картицу и уређај, а подаци уписани на некомпатибилну картицу могу да буду оштећени.

■ Пуњење батерије

1. Утакните кабл у пуњач.
2. Утакните кабл из пуњача у доњи део телефона.
3. Утакните пуњач у зидну утичницу наизменичног напона. Стубић индикатор батерије на екрану почиње да се креће када је преклопник отворен, а када је преклопник затворен, LED светлосни индикатор на преклопнику светли. Телефон можете да користите у току пуњења. Када се батерија потпуно напуни, стубић индикатора престаје да се креће. Ископчајте пуњач из зидне утичнице наизменичног напона, а затим и из телефона. Видите ["Информације о батерији"](#) на страници 200.

■ Укључивање и искључивање телефона

Притисните и држите .

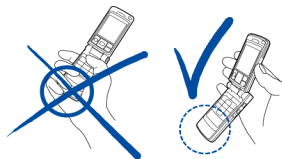

УПОЗОРЕЊЕ! Не укључујте телефон ако је забрањена употреба мобилних телефона или када њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

Ваш апарат поседује интерну антену.

Напомена: Као и код сваког другог радио предајника, не додирујте непотребно антenu када је телефон укључен. Додиривање антене утиче на квалитет везе и може да доведе до рада телефона на вишем енергетском нивоу него што би било потребно. Избегавањем додиривања зоне антене у току рада апарата побољшава се ефикасност антене и трајање батерије.

НОРМАЛНИ ПОЛОЖАЈ: Телефон држите као што је приказано на горњој слици.

Ако телефон затражи PIN код:

PIN код се обично испоручује уз SIM картицу.

- Унесите код (приказује се као ****) и притисните .

Ако телефон затражи шифру блокаде:

- Унесите шифру блокаде (приказује се као *****) и притисните .

Фабрички подешена шифра блокаде је 12345.

2. Ваш телефонски апарат

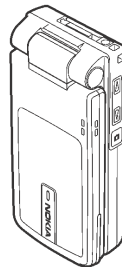
■ Физичке конфигурације

Ваш телефон нуди четири различите физичке конфигурације: склопљена, радна, претраживачка и видео визуелна конфигурација. Из једне физичке конфигурације у другу прелазите окретањем преклопника и зглоба. Имајте на уму да постоји одређено време кашњења до активирања одговарајуће софтверске подршке.

Затворена конфигурација

Када је телефон у затвореној конфигурацији, све апликације се пребацују у позадину, екран се искључује а активни позиви се прекидају.

У затвореној конфигурацији, индикација долазних позива је LED лампица која се налази у самом преклопнику и тон звона.

Напомена: У затвореној конфигурацији, аутоматски ће се активирати заштита тастатуре за тестер Камера/Воки-токи, али не и за тастере за подешавање јачине звука.

Радна конфигурација

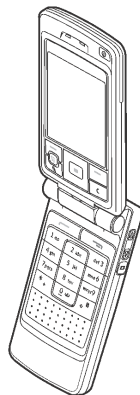
Када отворите телефон, аутоматски се активира радна конфигурација, екран се осветљава и на располагању Вам је тастатура. Радна конфигурација се активира чак и када преклопник није потпуно отворен.

Преклопник се отвара до око 150 степени; видите слику. Не покушавајте да га силом отворите више од тога.

Да одговорите на позив када је преклопник затворен, отворите га.

Да одговорите на позив када сте за *Odgovor otv. preklo.* поставили *Ne*, отворите преклопник и притисните . Погледајте део "[Подешавања позива](#)" на страници [139](#).

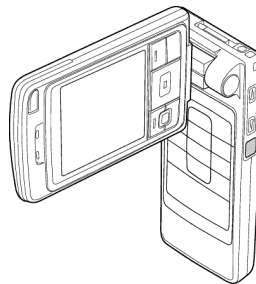
Ако не користите камеру, за воки-токи функцију можете да користите .

Видео конфигурација

Видео конфигурација се активира када из радне конфигурације окренете преклопник тако да је екран окренут или према десном или према левом боку телефона. Ако преклопник окренете улево, видите и екран и објектив камере тако да можете да снимате сами себе.

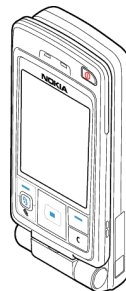
У видео конфигурацији, тастатура је онемогућена осим тастера за приступ менију и селекционог тастера у средини тастера за претрагу.

Претраживачка конфигурација

Претраживачка конфигурација се активира када преклопник отворите до 90 степени, окренете га за 180 степени у смеру супротно од кретања казаљке на сату и затворите га. После тога је претраживачка конфигурација активна и када отворите преклопник.

Ако не користите камеру, за воки-токи функцију можете да користите .

Блокада тастатуре

Да активирате блокаду тастатуре, притисните па затим , или притисните па затим .

И када је активирана заштита тастатуре, позивање званичног броја службе помоћи који је програмиран у апарату може бити могуће. Унесите број службе помоћи и притисните

■ Тастери и конектори

Приказ са отвореним преклопником

1. Главни прекидач

Укључивање и искључивање телефона

Када је тастатура закључана, притиском на главни прекидач се укључује осветљење екрана телефона на петнаестак секунди.

2. Звучница

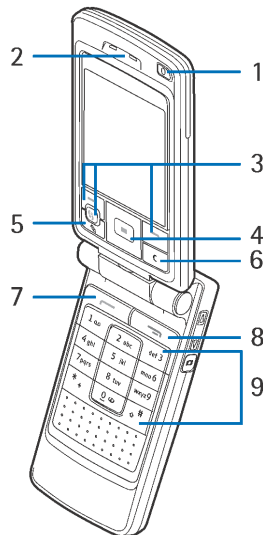
3. Селекторски тастери и .

Функције ових тастера зависе од текста који се приказује на екрану изнад тастера.

Притисните да прикажете главни Мени.

4. Навигатор (тастер за претрагу)

Омогућава прелиставање и кретање по именима, телефонским бројевима, менијима и подешавањима. Навигатор (тастери за претрагу) се такође користи и за померање курсора горе, доле, десно и лево у току

писања текста, употребе календара и у неким играма. Кратким притиском на навигатор, бира се дата функција.

5. отвара листу функција, команди, за измене текста и маркирање ставки.
6. поништава неки унос или брише неку ставку и служи за излазак из разних функција.
7. бира телефонски број и одговара на позив. У пасивном режиму, приказује листу претходно бираних бројева.
8. завршава активни позив. Излазак из било које функције.
9. – унос цифара и карактера.
 и се користе за разне намене у разним функцијама.

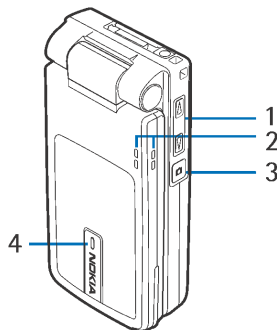
Приказ са затвореним преклопником

1. Тастери за подешавање јачине звука и зумирање

Подешавају јачину звука у звучници или у звучнику, или у слушалицама када су оне прикључене на телефон. Ови тастери такође увећавају или умањују слику (зумирају) када се користи уграђена камера.

2. Звучници

3. Тастер камера/воки-токи

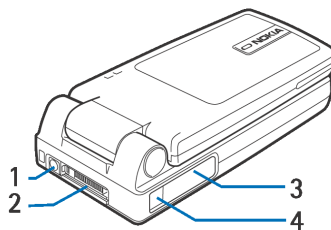
У видео режиму (конфигурацији), служи за прављење снимка, фотографисање.

У радном и претраживачком режиму (конфигурацији), притиском и држањем овог тастера се упућује воки-токи позив.

4. LED лампица означава долазни позив.

Приказ конектора

1. Конектор пуњача
2. **Pop-Port™** конектор служи за прикључивање, рецимо, слушалица или дата кабла.
3. Инфрацрвени (ИЦ) порт
4. Објектив камере

■ Индикатори у пасивном режиму

Примили сте једну или више порука у фолдер Примљено апликације Поруке.

Примили сте једну или више говорних порука. Видите ["Позивање Ваше говорне поште"](#) на страници 35.

Постоје поруке које чекају на слање у За слање.

Ton zvona је постављен на *Bez zvona*, *Zvučni signal poruke* је постављен на *Prazno*, а *Najava časkanja* је постављена на *Prazno* у тренутно активном начину рада.

- Тастатура телефонског апарата закључана. Видите ["Блокада тастатуре"](#) на страници 25.
- Постоји неки активни аларм.
- 2** Можете да позивате само преко линије 2 (мрежни сервис). Видите ["Aktivna linija \(мрежни сервис\)"](#) на страници 140.
- Сви долазни позиви су преусмерени. – Означава да су сви долазни позиви преусмерени на говорну пошту. Видите ["Преусмеравање позива"](#) на страници 38. Ако поседујете две телефонске линије, индикатор преусмерења за прву линију је , а за другу линију .
- D** У току је дата позив.
- F** У току је факс позив.
- Приказује се уместо симбола антене (у горњем левом углу екрана у пасивном режиму) када је активна нека GPRS веза. – Приказује се када је GPRS веза задржана у току говорних позива.
- Bluetooth веза је активна. Када се одвија пренос података преко Bluetooth везе, приказује се .
- Инфрацрвена (ИЦ) веза је активна.

■ Мени

Притисните да прикажете главни Мени. У Менију можете да приступате свим апликацијама телефонског апарата.

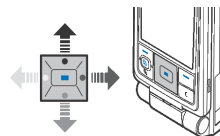
Опције у Менију: *Otvori, Redni prikaz/Mrežasti prikaz, Premesti, Premesti u folder, Novi folder, Dopuna aplikacija, Detalji o memoriji, Pomoć* и *Izađi*.

Кретање по Менију

- Притисните навигатор горе , доле , лево или десно да се крећете по Менију

Отварање апликација или фолдера

- Дођите до неке апликације или до неког фолдера, па притисните центар навигатора да их отворите.

Затварање апликација

- Притисните **Nazad** или **Izađi** потребан број пута да се вратите у пасивни режим, или одаберите **Opcije** → **Izađi**.

Прелазак са једне апликације на другу

- Притисните и држите да прелазите са једне отворене апликације на другу. Отвара се прозор за кретање по апликацијама са свим тренутно отвореним апликацијама. Дођите до неке апликације и притисните да на њу пређете.

■ Радње заједничке за све апликације

- **Отварање ставки ради приказивања** - Дођите до неке ставке и притисните , или изаберите **Опције**→ *Otvori*.
- **Вршење измена ставки** - Отворите жељену ставку за приказивање, затим изаберите **Опције**→ *Izmeni*. По пољима отворене ставке, крећете се користећи навигатор.
- **Уклањање, брисање ставки** - Дођите до ставки и изаберите **Опције**→ *Obriši*, или притисните . Да обришете више ставки истовремено, морате их прво маркирати.
- **Маркирање ставке** - Постоји више начина да из листе одаберете ставке.
 - Да изаберете једну по једну ставку, дођите до ставки и изаберите **Опције**→*Markiraj/Demarkiraj*→ *Markiraj*, или притисните истовремено и . Поред ставки се појављује ознака да је штиклирана.
 - Да бисте изабрали све ставке из листе, изаберите **Опције**→ *Markiraj/Demarkiraj*→*Markiraj sve*.
 - Да маркирате више ставки, притисните и држите , и покрећите навигатор нагоре или надоле. Како се крећете, тако се поред ставки појављују ознаке штиклирања. Да прекинете даље селектовање ставки, престаните са померањем навигатора па затим отпустите .

Пошто одаберете све жељене ставке, можете их преместити или обрисати бирањем **Опције**→*Premesti u folder* или *Obriši*.

- **Демаркирање неке ставке** – Дођите до ставке и изаберите **Опције**→ **Markiraj/Demarkiraj**→ **Demarkiraj**, или притисните истовремено и .
- **Креирање фолдера** – Одаберите **Опције**→**Novi folder**. Тражи се да дате име фолдеру (максимално 35 карактера).
- **Премештање ставки у неки фолдер** – Одаберите **Опције**→ **Premesti u folder** (не приказује се ако не постоје фолдери). Када изаберете **Premesti u folder**, отвара се листа расположивих фолдера али можете видети и основни ниво апликације (за премештање ставке изван фолдера). Изаберите локацију где желите да преместите ставку и притисните **ОК**.
- **Слање ставки** – Дођите до ставке и изаберите **Опције**→ **Pošalji**. Затим одаберите начин слања; могућности су **Kao multimedija**, **Kao Bluetooth**, **Kao e-mail**, **Kao fax** и **Kao IC**.
 - Ако одаберете да ставку пошаљете у имејл или мултимедија поруци, отвара се едитор. Притисните да одаберете примаоца(е) из именика адресара или упишите телефонски број или имејл адресу примаоца у поље **Za:**. Додајте текст или звучни запис, па одаберите **Опције**→ **Pošalji**. Видите **"Писање и слање порука"** на страници 91.
 - Kao Bluetooth. Видите **"Слање података преко Bluetooth технологије"** на страници 182.

Институт заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова и мелодија звона и другог садржаја.

■ Контрола јачине звука

Иконице јачине звука:

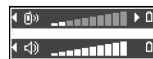
 – режим слушалица (звучница),

 – режим звучник.

У току разговора или слушања звучног записа, да појачате односно да смањите јачину звука притисните или или тастере за подешавање јачине звука на боку телефона.

Звучник Вам омогућава да слушате и говорите у апарат на краћем растојању а да не морате да га држите на уву, нпр. може бити на оближњем столу. Звучник се може користити у разговору, за тонске апликације као и за преглед мултимедија порука. Аудио и видео апликације подразумевано користе звучник. Употреба звучника олакшава коришћење других апликација у току разговора.

Да пређете на коришћење звучника у току активне везе, изаберите **Опције** → *Активирај звучник*. Чује се тон, на навигационој траци се појављује , и мења се индикатор јачине звука.

Звучник се не може активирати у току позива када су на телефон прикључене слушалице.

УПОЗОРЕЊЕ! Не држите апарат уз ухо када је активиран звучник пошто звук може бити прегласан.

Да звучник искључите у току активног позива, **Опције** → *Активирај слушалицу*.

3. Функције позива

■ Позивање

1. У пасивном режиму, укуцајте телефонски број укључујући и позивни број подручја. Притисните или да померите курсор. Притисните да број обришете.
 - За међународне позиве, притисните два пута за међународни префикс (карактер +), затим укуцајте позивни број државе, позивни број подручја без 0 и телефонски број претплатника.
2. Притисните тастер да број позовете.
3. Притисните или затворите преклопник да позив завршите (или да одустанете од упућивања позива).

Притисак на ће увек прекинути везу, чак и ако је друга апликација активна и приказана на дисплеју.

Жељени број можете да позовете и гласом, тако да не морате да гледате у дисплеј да би унели број. Видите ["Бирање гласом"](#) на страници 58.

Користећи именик Адресара

 Идите у **Мени** → **Адресар**.

1. Да пронађете жељени број, дођите до жељеног имена или укуцајте почетна слова имена. Аутоматски се отвара поље за претраживања и дају одговарајуће особе.

2. Притисните да позовете.

Ако особа има више телефонских бројева, дођите до жељеног броја и притисните да га позовете.

Позивање Ваше говорне поште

Говорна пошта (мрежни сервис) је телефонски сервис на који могу да остављају поруке особе које Вас не могу добити телефоном.

- Да позовете своју говорну пошту, притисните и у пасивном режиму.
- Уколико се затражи телефонски број Ваше говорне поште, укуцајте га и притисните **OK**. Овај број можете добити од свог провајдера.
- Да промените број своје говорне поште, идите у **Meni**→ **Alatke**→ **Govorna pošta** и одаберите **Опције**→ **Promeni broj**. Укуцајте број (који сте добили од провајдера) и притисните **OK**.

Видите "**Преусмеравање позива**" на страници 38.

Брзо бирање

 Идите у **Meni**→ **Alatke**→ **Brzo bir..**

1. Доделите број телефона неком од тастера за брзо бирање (-). Видите "**Додела тастера за брзо бирање**" на страници 60.
2. Да позовете телефонски број: У пасивном режиму, притисните одговарајући тастер за брзо бирање а затим . Уколико је за функцију

Brzo biranje одабрана опција *Uključeno*: притисните и држите одговарајући тастер за брзо бирање све док позивање не започне.

Успостављање конференцијске везе

Можете остварити конференцијску везу са до шест учесника (мрежни сервис).

1. Позовите првог учесника.
2. Да позовете новог учесника, изаберите **Опције**→*Novi poziv*. Укуцајте, или позовите из меморије, телефонски број учесника и притисните **ОК**. Први позив се аутоматски ставља на чекање.
3. Када добијете одговор на нови позив, укључите првог учесника у конференцијску везу. Изаберите **Опције**→*Konferencija*.
4. Да у везу укључите новог учесника, поновите корак 2, а затим одаберите **Опције**→*Konferencija*→*Dodaj konferenciji*.
 - Да обавите приватни разговор са неким од учесника, изаберите **Опције**→*Konferencija*→*Privatno*. Дођите до жељеног учесника и притисните **Privatno**. Конференцијски позив се у Вашем телефону ставља на чекање, задржава, а остали учесници конференцијске везе могу и даље да међусобно разговарају. Притисните **Obustavi** да се вратите у конференцијски позив.
 - Да неког учесника искључите из конференцијске везе, одаберите **Опције**→ *Konferencija*→ *Isključi učesnika*, онда дођите до учесника и притисните **Izbaci**.
5. За завршетак активне конференцијске везе, притисните .

■ Одговарање на позив

- Да одговорите на долазни позив, притисните .
- За завршетак везе, притисните .

Ако на позив не желите да одговорите, притисните . Позивна страна ће чути тонски сигнал заузећа.

Кад Вас неко зове, притисните **Tišina** да брзо искључите звоно.

Опције у току везе

Многе опције које можете да користите у току позива су мрежни сервиси. У вези њихове доступности, обратите се свом оператору мреже или провајдеру.

Притисните **Опције** у току активне везе за неке од следећих опција:

Isključi mikrofon/Uk. mik., Aktiviraj slušalicu, Aktiviraj zvučnik или *Aktiviraj hendsfri* (ако су прикључене компатибилне Bluetooth слушалице), и мрежни сервиси *Završi aktivni poziv, Završi sve pozive, Zadrži/Preuzmi, Novi poziv, Konferencija, Privatno, Isključi učesnika, Odgovori, Odbaci* и:

Prebacise – да прелазите са активног позива на позив на чекању и обратно.

Spoj – да спојите долазни позив, или позив стављен на чекање са активним позивом, а да себе искључите из обе везе.

Pošalji DTMF – се користи за слање DTMF тонских секвенци, као на пример лозинки или бројева банковних рачуна.

Слање DTMF тонских секвенци

1. Цифре унесите помоћу тастера - . Сваки притисак тастера генерише DTMF тон који се преноси у току активне везе. Притисните више пута да добијете: *, п (умеће паузу од око 2 секунде испред или између DTMF карактера) и w (остатак секвенце после овог карактера се не шаље док у току везе не притиснете поново **Pošalji**). Притисните да добијете #.
2. Да тон пошаљете, притисните **OK**.

Позив на чекању

Ако сте активирали сервис позива на чекању (мрежни сервис), мрежа ће Вас у току активне везе обавештавати о новом долазном позиву.

1. У току везе, притисните да одговорите на позив на чекању. Први позив се ставља на чекање. За прелазак са једне везе на другу и обратно, притисните **Prebaci**.
2. За завршетак активног позива, притисните .

Преусмеравање позива

 Идите у **Meni** → **Podešavanja** → **Preusmerenje**.

Када је овај мрежни сервис активиран своје долазне позиве можете да преусмерите на други телефонски број, на пример, на своју говорну пошту. За детаљније информације се обратите свом провајдеру.

- Одаберите неку опцију преусмеравања, на пример, одаберите *Ako je zauzeto* да преусмерите говорне позиве када је линија заузета или када одбијете долазни позив.
- Изаберите **Опције**→ *Aktiviraj* да активирате врсту преусмеравања, *Poništi* да избор искључите, или *Proveri status* да проверите да ли је преусмеравање активирано или не.
- Да поништите сва активна преусмеравања, изаберите **Опције**→ *Poništi сва преус.*

Видите "Индикатори у пасивном режиму" на страници 28.

Не можете имати истовремено активну забрану долазних позива и преусмеравање позива. Видите "Забрана позива" на страници 150.

■ Воки-токи

↪ Идите у **Мени**→ **Вок-токи**.

Воки-токи у целуларној мобилној мрежи је сервис двосмерне радио везе (мрежни сервис) који је на располагању у GSM/GPRS целуларној комуникационој мрежи. Воки-токи (притисни да причаш) омогућава директну говорну комуникацију притиском на .

Воки-токи можете да користите да комуницирате са једном или са више особа које поседују компатибилне уређаје. Када се позив успостави, позвана особа или група не мора да одговори на позив. Поред GPRS бројача, телефон региструје само индивидуалне (један са једним) позиве у листи претходних позива у оквиру **Dnevnik**. Када је то могуће, учесници у вези треба да

потврђују пријем пошто не постоји други начин потврде да ли је страна којој је упућен позив тај позив чула или регистровала.

Да проверите доступност и цене овог сервиса, као и да се на њега претплатите, обратите се свом оператору комуникационе мреже или провајдеру сервиса. Имајте на уму да су могућности роминага ограниченије него код стандардних позива.

Пре него што будете могли да користите воки-токи сервис, морате да дефинишете потребна подешавања воки-токи сервиса.

Док сте повезани на воки-токи сервис, можете да користите остале функције телефонског апарата. Воки-токи сервис није повезан са стандардним говорним комуникацијама, па многе опције стандардних говорних веза (рецимо, говорна пошта) нису на располагању у воки-токи комуникацијама.

Подешавања воки-токи функције

 Идите у **Опције** → **Podешavanje**.

За подешавања, параметре, воки-токи сервиса се обратите свом оператору мреже или провајдеру сервиса. Подешавања можете добити и радио везом.

- **Ton upozorenja** – Тонско обавештење о долазном воки-токи позиву.
- **Primarni nadimak** – Ваш надимак који се приказује другим корисницима.
- **Domen** – Назив, име, подразумеваног домена.
- **Ime pristupne tačke** – Име приступне тачке за воки-токи сервис.
- **Adresa servera** – Адреса воки-токи сервера.

- *Prik. moju V-Tadr.* – Изaberите **Ne** ако не желите да се Ваша воки-токи адреса приказује примаоцима групних или индивидуалних (један-на-један) воки-токи позива.
- *Korisničko ime* – Ваше корисничко име које се користи за приступ воки-токи сервису.
- *Voki-toki lozinka* – Ваша лозинка која се користи за приступ воки-токи сервису.
- *Područje* – Назив, име, домена које се користи за аутентикацију (потврду идентитета) корисника групе.

Пошто извршите измене подешавања, рестартујте апликацију воки-токи.

Повезивање на воки-токи сервис

 Идите у **Meni**→ **Voki-toki**. Или, притисните и задржите пар секунди да се повежете на сервис.

Апликација воки-токи аутоматски покушава да се повеже на воки-токи сервис. Ако пријава успе, отвара се приказ воки-токи сесије.

 означава воки-токи везу. Ако сте у свој телефон додали једну или више група, аутоматски се укључујете у активне групе, а у пасивном режиму се приказује име примарне, подразумеване, групе.

 означава да је сервис привремено недоступан. Телефон аутоматски покушава да се поново повеже на сервис све док не раскинете везу са сервисом воки-токи.

Ако пријава на сервис не успе, приказаће се порука о грешци, рецимо, *Ne može se uključiti voki-toki*. Притисните **Опције** па изаберите *Укључи voki-toki* да покушате да се поново повежете на сервис, *Пodešavanja* да отворите приказ подешавања сервиса или изаберите *Izadi* да затворите обавештење о грешци.

Да раскинете везу са сервисом воки-токи, изаберите **Опције**→ *Isključi voki-toki*.

 Опције у приказу сесије су: *Deaktiviraj zvučnik/Aktiviraj zvučnik, Aktivni članovi, Voki-toki kontakti, Voki-toki dnevnik, Podešavanja, Pomoć, Isključi voki-toki* и *Izadi*.

Успостављање воки-токи позива

Изаберите **Опције**→ *Deaktiviraj zvučnik / Aktiviraj zvučnik* да за воки-токи везу користите звучник или звучницу телефонског апарата. Када је одабрана звучница, телефон користите у нормалном положају, уз уво.

Упозорење: Не држите апарат уз ухо када је активиран звучник пошто звук може бити прегласан.

Да успоставите воки-токи позив

1. Изаберите **Опције**→ *Voki-toki kontakti* па потражите неку особу или неку групу.

Да отворите приказ *Voki-toki grupe*, притисните .

2. Притисните или . Овиме се аутоматски започиње воки-токи позив.

ИЛИ

Изаберите **Опције**→ *Traži povratni poziv*. Овиме се шаље захтев за повратни позив особи или групи.

Чује се тонски сигнал који означава да је приступ одобрен, а телефон приказује Ваш надимак и име групе.

3. Да затражите да Ви говорите, притисните . Телефон шаље Ваш захтев. Сачекајте док телефон не прими повратни сигнал за говор. Када телефон прикаже *Pričaj*, на располагању имате 30 секунди да говорите.

Притисните и држите док причате, а телефон држите испред себе тако да можете да видите дисплеј. Када завршите са причањем, опустите тастер. Могућност говора се остварује по принципу "ко први притисне, први и говори". Када неко престане да говори, особа која прва притисне може да говори.

4. За прелазак са једне на другу активну сесију, изаберите **Prebaci**.
5. Да окончате неку активну сесију, изаберите **Deaktiv**.

Ако имате неке друге активне сесије, телефон се пребацује на наредну сесију.

Ако нема других сесија, телефон приказује обавештење да нема активних сесија.

6. Да изађете из апликације воки-токи, притисните **Опције**→ *Izadi*.

Примање воки-токи позива

Кратки тонски сигнал Вас обавештава о долазном групном или индивидуалном (један са једним) позиву. Притисните **Prihvati** да преузмете позив, или **Tišina** да га одбијете.

Када примите групни позив, приказује се име групе и надимак позиваоца. Када примите индивидуални позив од особе чије контакт податке имате у **Adresar**, приказује се меморисано име ако буде препознато, у супротном, приказује се само надимак позиваоца.

Захтеви за повратни позив

➡ Идите у **Opcije**→ **Voki-toki kontakti** или **Voki-toki dnevnik**.

Слање захтева за повратни позив

Ако упутите неки индивидуални позив, а не добијете одговор, можете да пошаљете захтев тој особи да Вас позове. Захтев за повратни позив можете да упутите на два начина:

- Да пошаљете захтев за повратни позив некоме из листе контаката из менија **Voki-toki**, изаберите **Opcije**→ **Voki-toki kontakti**. Дођите до неког контакта и притисните **Opcije**→ **Traži povratni poziv**
- Да пошаљете захтев за повратни позив из **Adresar**, притисните у пасивном режиму, па затим дођите до жељеног контакта. Притисните **Detalji**, дођите до одговарајуће воки-токи адресе, па притисните **Opcije**→ **Traži povratni poziv**.
- Да пошаљете захтев за повратни позив некој групи из листе група из менија **Voki-toki**, изаберите **Opcije**→ **Voki-toki kontakti**, па притисните . Дођите до жељене групе и притисните **Opcije**→ **Traži povratni poziv**
- Да пошаљете захтев за повратни позив из листе захтева за повратни позив из менија **Voki-toki**, изаберите **Opcije**→ **Voki-toki dnevnik**. Изаберите

Primljeni zah. za pov. poziv па притисните **Опције**→ *Otvori*. Дођите до неког контакта и притисните **Опције**→ *Traži povratni poziv*

Меморисање података пошиљаоца захтева за повратни позив

Када примите захтев за повратни позив од некога ко се не налази у Вашој листи контаката, име те особе можете да сачувате у контакте, адресар.

1. Да отворите захтев за повратни позив, изаберите **Опције**→ *Voki-toki dnevnik*→ *Primljeni zah. za pov. poziv*
2. Дођите до неког контакта и притисните **Опције**→ *Dodaj u: Kontakti*.

Коришћење група

 Идите у **Опције**→ *Voki-toki kontakti*.

Када позовете неку групу, сви чланови који су се укључили у групу истовремено чују позив.

Сваки члан групе се идентификује преко корисничког имена које је добио од провајдера сервиса. Чланови групе могу да бирају своје надимке за сваку групу појединачно, и они се приказују као идентификација позиваоца.

Групе се региструју својим URL адресама. Неки корисник региструје URL групе у мрежи првим прикључивањем сесији те групе.

Додавање групе

1. Притисните **Опције**→ *Voki-toki kontakti* па затим . Тиме се отвара приказ *Voki-toki grupe*.
2. Притисните **Опције**→ *Dodaj grupu*→ *Kreiraj novu*.

3. Укуцајте *Ime grupe*, па притисните **OK**.
4. Изаберите ниво *Zaštita grupe*.
5. Укуцајте свој надимак у *Nadimak u grupi*.
6. Да групи додате неку минијатурну слику, изаберите **Опције**→ *Dodaj sličicu*.
7. Притисните **Урађено**. Да додате чланове и да пошаљете позивнице у групу, притисните **Da** када телефон прикаже упит *Sada poslati grupnu pozivnicu svim članovima?* Овиме се отвара приказ у којем можете да изаберете чланове за ту групу.

Чланови које позовете у отворену групу могу да позивају и друге чланове у исту групу.

Придруживање некој постојећој групи

За детаљније информације о групи, обратите се свом оператору мреже или добављачу услуга. Детаље можете добити и радио везом.

1. Притисните **Мени**→ **Voki-toki**→ *Voki-toki kontakti* па затим . Тиме се отвара приказ *Voki-toki grupe*.
2. Притисните **Опције**→ *Dodaj grupu*→ *Pridruži se postojećoj*.
3. Укуцајте *Adresa grupe*, *Ime grupe* и *Nadimak u grupi*. Можете да додате и *Sličica grupe*.
4. Притисните **Урађено**.

Примање позивнице

Када примите текстуалну поруку као позивницу у групу, притисните **Опције** и изаберите неку од опција.

- *Od* - Видите контакт податке особе која је послала позивницу.
- *Nadimak* - Видите надимак особе која је послала позивницу.
- *Ime grupe* - Видите име групе ако група није нека заштићена група.
- *Adresa grupe* - Видите адресу групе ако група није нека заштићена група.
- *Sačuvaj grupu* - Додајте групу у свој телефон. Пошто група буде сачувана, телефон Вас пита да ли желите да се повежете на ту сачувану групу.

Да одбаците неку позивницу, притисните **Nazad** па затим **Da**.

■ Листа позива и општи дневник

➡ Идите у **Meni** → **Dnevnik**.

У дневнику можете да пратите телефонске позиве, текстуалне поруке, GPRS везе, факс и дата позиве које је регистровао Ваш телефон. Дневник можете да филтрирате тако да прикажете само једну врсту везе, као и да креирате контакт картице са подацима из дневника.

Везе са Вашом говорном поштом, MMS (мултимедија) центром или веб странама се приказују као дата или GPRS везе у општем комуникационом дневнику.

Листа претходних позива

➡ Идите у **Meni** → **Dnevnik** → **Prethodni**.

Телефонски апарат региструје телефонске бројеве које сте пропустили, примили или бирали, као и приближне дужине трајања и трошкове позива.

Апарат ће регистровати пропуштене и примљене позиве једино ако Ваша мрежа подржава ову функцију, ако је апарат укључен и ако се налази унутар зоне покривања мреже.

 Опције у прегледима Пропуштени, Примљени, Бирани: *Pozovi*, *Kreiraj poruku*, *Upotrebi broj*, *Obriši*, *Obriši listu*, *Dodaj u Adresar*, *Pomoć*, и *Izadi*.

Пропуштени и примљени позиви

Да видите последњих 20 бројева са којих је неко покушао безуспешно да Вас позове (мрежни сервис), идите у *Dnevnik*→ *Prethodni*→ *Propušteni*.

Да видите последњих 20 бројева од којих сте прихватили позиве (мрежни сервис), идите у *Dnevnik*→ *Prethodni*→ *Primljeni pozivi*.

Бирани бројеви

Да видите последњих 20 бројева које сте позвали или покушали да позовете, идите у *Dnevnik*→ *Prethodni*→ *Birani brojevi*.

Брисање листа претходних позива

- Да поништите све листе претходних позива, изаберите *Opcije*→ *Obriši prethodne* у главном приказу Претходни позиви.
- Да обришете једну од листа позива, отворите жељену листу и одаберите *Opcije*→ *Obriši listu*.
- Да обришете појединачну ставку отворите одговарајућу листу, дођите до ње па притисните .

Трајање позива

↩ Идите у **Meni** → **Dnevnik** → **Trajanje poz..**

Омогућава Вам да видите трајање својих долазних и одлазних позива.

Напомена: Стварно време које провајдер фактурише за разговоре може да варира у зависности од могућности мреже, заокруживања за наплату, и тако даље.

Брисање мерача трајања позива - Изаберите **Опције** → **Poništi merače**. За ово Вам је потребна шифра блокаде. Видите **"Безбедност"** на страници 146.

Преглед општег дневника

↩ Идите у **Meni** → **Dnevnik** и притисните .

У општем дневнику, за сваку комуникацију можете видети име пошиљаоца и примаоца, телефонски број, име провајдера и приступну тачку.

Подставке, као текстуалне поруке послате у више делова и везе за пренос пакета података (GPRS), уписују се као једна комуникацијска ставка.

Филтрирање дневника

1. Изаберите **Опције** → **Razdvoji**. Отвара се листа филтера за раздвајање.
2. Дођите до неког филтера, критеријума, и притисните **lzaberi**.

Брисање садржаја дневника

- Да трајно обришете комплетан садржај дневника, Листу претходних позива и Извештаје о достави порука, изаберите **Опције** → **Obriši dnevnik**. Потврдите избор притиском на **Da**.

Мерач пакета података и мерач везе

- Да видите количину пренетих података, изражено у килобајтима, као и колико је трајала одређена GPRS веза, дођите до Долазне или Одлазне комуникације (ставке) са иконом приступне тачке и изаберите **Опције**→*Vidi detalje*.

Подешавања дневника

- Изаберите **Опције**→*Podešavanja*. Отвара се листа подешавања.
 - *Trajanje dnevnika* – Ставке, регистровани догађаји, остају у меморији телефона постављени број дана после чега се аутоматски бришу да се ослободи меморија.
 - Ако изаберете *Bez dnevnika*, комплетан садржај дневника, листа претходних позива и извештаји о достави порука, се трајно бришу.
 - *Prikaži trajanje poz..* Видите "**Трајање позива**" на страници 49.

Бројач GPRS података

 Идите у **Мени**→ **Дневник**→ **GPRS бројач**.

GPRS бројач Вам омогућава да проверите количину послатих и примљених података у току везе за пренос пакета података (GPRS).

4. Писање текста

Текст можете да уносите, рецимо код писања порука, користећи традиционални или интуитивни начин уноса текста.

■ Употреба традиционалног начина уноса текста

Иконица се приказује горе десно на екрану када текст пишете традиционалним начином уноса текста.

- Притискајте нумерички тастер (до) потребан број пута све док се жељени карактер не појави. Имајте на уму да на тастеру има више карактера него што је на њему приказано.

- Да унесете неку цифру, притисните и држите одговарајући нумерички тастер.

За прелазак са уноса слова на унос цифара и обратно, притисните и држите .

- Ако се наредно слово налази на истом тастеру, сачекајте да се појави курсор (или притисните да прекинете чекање) па га укуцајте.
- За размак, притисните тастер . Да курсор померите у наредни ред, притисните три пута .
- За прелазак са великих на мала слова и обратно, притисните тастер

■ Употреба интуитивног начина уноса текста

Користећи интуитивни начин уноса текста, свако слово можете да унесете само једним притиском на тастер. Да активирате интуитивни начин уноса текста, притисните и одаберите *Uključi rečnik*. Ово активира интуитивни начин уноса текста за све едиторе у телефону. Индикатор се приказује у врху дисплеја.

1. Пишите жељену реч користећи тастере – . Сваки тастер притисните само једном за једно слово. Реч се мења после сваког наредног притиска на тастер.
2. Пошто завршите писање речи, проверите да ли је исправна.
 - Уколико је реч исправна, то потврђујете притиском на , или на да унесете размак. Подвлачење се губи и можете да наставите са писањем наредне речи.
 - Уколико реч није исправна, имате следеће опције:
 - Притисните потребан број пута да видите једну по једну сличне речи које је речник пронашао.
 - Притисните па одаберите *Rečnik* → *Slično* да видите листу сличних речи. Дођите до речи коју желите да употребите, па притисните да је одаберете.
 - Ако се иза речи прикаже знак ?, реч коју намерава да напишете се не налази у речнику. Да реч додате у речник, притисните *Napiši*, укацајте реч (највише 32 карактера) користећи традиционални начин уноса

текста и притисните **OK**. Реч се додаје у речник. Када се речник испуни, новоунета реч замењује ону која је најраније унета.

- Да уклоните ? и карактере појединачно обришете, притискајте .

■ Савети за писање текста

- За прелазак са једне врсте слова на другу, **Абц, абц и АБЦ**, притисните . Имајте на уму да ако брзо притиснете два пута , интуитивни начин уноса текста се искључује.
- Да бисте унели неки број док се налазите у режиму уноса текста, притисните и држите жељени нумерички тастер, или притисните па одаберите нумерички режим, унесите жељене цифре, па притисните **OK**.
- Најчешћи знаци интерпункције се налазе на тастеру . Притисните потребан број пута док не добијете жељени знак интерпункције. Притисните да отворите листу посебних карактера. Помоћу навигатора се крећите по листи, па притисните **Izaberi** да карактер одаберете, или притисните и изаберите **Ubaci simbol**.

Интуитивни начин уноса текста покушава да предвиди и који је уобичајени знак интерпункције потребан („?!“). Употреба и расположиви знаци интерпункције зависе од језика одабраног речника.

Када је нека реч унета са укљученим интуитивним начином уноса текста, можете притиснути , одабрати **Rečnik** па затим:

- **Slično** – да видите листу речи које одговарају комбинацији слова коју сте унели. Дођите до жељене речи и притисните .

- *Ubaci reč* – да додате реч (максимално 32 карактера) у речник користећи традиционални унос. Када се речник испуни, новоунета реч замењује ону која је најраније унета.
- *Izmeni reč* – да отворите приказ у којем можете да уносите измене речи; на располагању само ако је реч активна (подвучена).
- *Isključeno* – да искључите интуитивни начин уноса текста у свим едиторима телефонског апарата.

Писање сложенаци

- Напишите први део сложенаци и потврдите га притиском на . Напишите крај сложенаци па завршите писање речи притиском на да убаците размак.

■ Копирање текста у клипборд

Ако желите да копирате текст у клипборд ово су најједноставнији начини:

1. Да одаберете карактере и речи, притисните и држите . Истовремено, притисните или . Изабрани део се маркира, истиче. Да одаберете више редова текста, притисните и држите . Истовремено, притисните или .
2. Да прекинете са даљим бирањем, одпустите навигатор док још увек држите притиснут тастер .
3. Да текст копирате у клипборд, држите и притисните **Kopiraj**.

Или, одпустите па га притисните једном да отворите листу команди за измену текста, на пример, *Kopiraj* или *Iseci*.

Ако желите да одабрани део текста уклоните из документа, притисните .

4. Да део текста убаците у документ, притисните и држите и притисните **Umetni**.

Или, притисните једном па одаберите *Umetni*.

5. Личне информације

■ Адресар

➡ Идите у **Мени**→ **Адресар**.

У Адресару можете да меморишете и организујете контакт податке као што су имена, телефонски бројеви и адресе.

Такође можете да додајете лични тон звона, гласовну команду, или минијатурну слику некој контакт картици. Можете да креирате контакт групе, које Вам омогућавају да шаљете текстуалне поруке или имејл истовремено веће броју прималаца.

Контакт информације можете да шаљете и примате само од компатибилних телефона.

▶ Опције именика Адресара: *Otvori, Pozovi, Kreiraj poruku, Novo ime, Otvori konverzaciju, Izmeni, Obriši, Dupliraj, Dodaj grupi, Pripada grupama, Markiraj/Demarkiraj, Kopiraj u SIM imenik, Pošalji, Podaci, SIM imenik, Podešavanja, Pomoć и Izadi.*

Рад са контактима (именима)

▶ Опције у току измена контакта (имена): *Dodaj minijaturu / Ukloni minijaturu, Dodaj podatak, Obriši podatak, Izmeni naziv pod., Pomoć, и Izadi.*

1. Притисните у пасивном режиму или идите у **Мени**→ **Адресар**.
2. Изаберите **Опције**→ *Novo ime.*

3. Попуните поља која желите и притисните **Urađeno**.
- Да извршите измене контакта (имена) отворите га, па изаберите **Opције**→ *Izmeni*.
 - Да обришете контакт (име) отворите га, па изаберите **Opције**→ *Obriši*.
 - Да контакту (имену) додате минијатуру, отворите контакт картицу, одаберите **Opције**→ *Izmeni* па затим одаберите **Opције**→ *Dodaj minijaturu*.
 - Да неком контакту доделите подразумеване, примарне, бројеве и адресе, отворите контакт картицу и одаберите **Opције**→ *Primarni*. Отвара се помоћни прозор са различитим опцијама.
 - Да прекопирасте имена и бројеве са SIM картице у телефон, одаберите **Opције**→ *SIM imenik*, дођите до контакта (имена) који желите да копирате и одаберите **Opције**→ *Kopiraj u Adresar*.
 - Да копирате број телефона, факса или пејџера из Адресара у своју SIM картицу, дођите до контакт картице коју желите да прекопирасте, па изаберите **Opције**→ *Kopiraj u SIM imenik*.

Додавање тона звона

За сваку контакт картицу и контакт групу можете да поставите тон звона. Када Вас та особа или члан групе зове, телефон се оглашава изабраним тоном звона (ако се број позиваоца шаље са позивом и ако га Ваш телефон препознаје).

1. Притисните да отворите контакт картицу или идите у листу Групе и одаберите контакт групу.

2. Изаберите **Опције**→ *Ton zvona*. Отвара се листа тонова звона.
3. Помоћу навигатора дођите до тона звона који желите да употребите за контакт или групу и притисните **Izaberi**.
- Да тон звона уклоните, одаберите *Primarni ton* из листе тонова звона.

Бирање гласом

 Идите у **Meni**→ **Adresar**.

Телефонски број можете да позовете и изговарањем гласовне команде која је додата контакт картици. Гласовна команда може да буде било која једна или више изговорених речи.

Пре употребе гласовних команди имајте на уму:

- Гласовне команде не зависе од језика. Оне зависе од гласовних карактеристика говорника.
- Име морате изговорити управо онако како сте то урадили при снимању.
- Гласовне команде су осетљиве на амбијенталну буку. Гласовне команде снимајте и користите у окружењу без буке.
- Веома кратка имена нису погодна. Користите дужа имена и избегавајте употребу сличних за различите бројеве телефона.

Напомена: Коришћење гласовних команди може да буде тешко у бучним срединама или у хитним случајевима, зато се немојте ослањати искључиво на бирање гласом у свим ситуацијама.

Додела гласовне команде телефонском броју

Гласовне команде се могу додељивати само телефонским бројевима унетим у меморију телефона. Видите "[Рад са контактима \(именима\)](#)" на страници 56.

1. У главном приказу **Adresar** дођите до контакта (имена) којем желите да доделите гласовну команду, па притисните да отворите контакт картицу.
2. Дођите до броја којем желите да доделите гласовну команду, и одаберите **Опције** → *Dodaj gl. komandu.*
3. Притисните **Start** да снимите гласовну команду. После сигнала за почетак, разговарно изговорите реч(и) коју желите да снимите као гласовну команду.
4. По завршеном снимању, телефон репродукује снимљену гласовну команду и појављује се испис *Reprodukcija glasovne komande u toku.*
5. Пошто се гласовна команда успешно меморише, појављује се текст *Glasovna komanda sacuvana* и чује се писак. Симбол се може видети поред броја у контакт картици.

Позивање користећи гласовну команду

1. У пасивном режиму, притисните и држите тастер . Чуће се кратки звучни сигнал и појавиће се текст *Sada govori.*
2. Да позивате неки број помоћу гласовне команде, држите телефон на кратком растојању од уста и лица и разговарно изговорите гласовну команду.

3. Телефон репродукује оригиналну гласовну команду, приказује име и број, и након неколико секунди бира телефонски број препознате гласовне команде.
- Ако телефон репродукује погрешну гласовну команду, или да покушате поново бирање гласом, притисните **Ponovi**.

Бирање гласом се не може користити када је активна нека дата или GPRS веза.

Додела тастера за брзо бирање

Брзо бирање је брзи начин бирања бројева које често позивате. Осам телефонских бројева могу имати додељене тастере за брзо бирање. Нумерички тастер **1** је резервисан за говорну пошту.

1. Отворите контакт картицу којој желите да доделите тастер за брзо бирање и одаберите **Opcije**→ *Dodeli brzo biranje*.
2. Дођите до неког броја и притисните **Dodeli**. Када се вратите у приказ контакт података, видећете иконицу брзог бирања поред тог броја.
- Да тај контакт позовете користећи брзо бирање, идите у пасивни режим, притисните тастер за брзо бирање па .

■ Присутност

 Идите у **Meni**→ **Prisutnost**.

 Опције у приказу Присутност: *Otvori, Moja dostupnost, Posmatrači, Ažuriraj prisutnost, Prijava, Odjava, Podešavanja, Pomoć* и *Izadi*.

Користите модул Присутност (мрежни сервис) да обавештавате друге кориснике о својој доступности, тј. када, где и на који начин желите да Вас контактирају. Присутност Вам омогућава да видите и креирате динамички профил својих контакт података који ће видети други корисници истог сервиса, да размењујете информације и да контролишете сервисе. Подаци о присутности могу да обухватају Вашу доступност, да ли Вам више одговара да Вас други позивају или да шаљу поруке, где се налазите и шта радите.

Пре него што будете могли да користите апликацију Присутност, морате пронаћи сервис који желите да користите и да у телефон меморишете подешавања тог сервиса. Параметре сервиса можете да примите и у посебној краткој поруци, тзв. *smart* поруци, од провајдера који нуди сервис праћења присутности. Видите "[Примање smart порука](#)" на страници 95. За више информација се обратите свом провајдеру сервиса.

Апликација Присутност Вам омогућава да вршите измене информација које се објављују, као и да одређујете ко је овлашћен да прати Вашу присутност. Да бисте сами видели податке о присутности других особа, користите апликацију Адресар. Видите "[Адресар](#)" на страници 56.

Промена информација о Вашој доступности

➡ Идите у **Опције** → *Moja dostupnost*.

- *Dostupan* – Доступни сте за телефонске позиве и поруке. На пример, када одaberете ову опцију за свој општи начин рада. Видите "[Начини рада](#)" на страници 133.

- *Zauzet* - Можете бити доступни за друге особе да Вас позивају и да шаљу поруке, нпр., Ваш телефонски апарат користи начин рада "састанак".
- *Nije dostupan* - Нисте доступни за друге особе да Вас позивају и да шаљу поруке, нпр., када Ваш телефонски апарат користи начин рада "без звона".

Промене особа које могу да виде Ваше информације о присутности

↩ Идите у **Опције** → *Posmatrači*, па изаберите:

- *Javna pris.* - приказују се ограничене информације; да дефинишете начин на који други могу да Вас контактирају. Ова варијанта је на располагању свима које нисте блокирали.
 - *Moja dostupnost* - Одаберите *Dostupan*, *Zauzet* или *Nije dostupan*.
 - *Posmatrači* - отвара се приказ *Trenutni posmatrači* за Вашу *Javna pris.*. Видите "Јавни посматрачи" на страници 63.
 - *Ažuriraj prisutnost* - на одговарајућем серверу за праћење присутности се ажурирају информације о Вашој присутности.
 - *Prijava / Odjava* - повезивање или раскидање везе са сервером за праћење присутности. Видите "Сервери за ћаскање и праћење присутности" на страници 119.
 - *Podešavanja* - за контролисање приказивања, објављивања, информација о Вашој присутности.
- *Privatna pris.* - приказују се приватне информације, тако да можете да размењујете информације које су личне природе. Ово је на располагању

само онима које сте овластити да прате Ваше приватне информације. Можете одабрати наредне опције:

- *Moja dostupnost* – Одаберите *Dostupan*, *Zauzet* или *Nije dostupan*.
- *Privatna poruka* – Можете да напишете неку текстуалну поруку дужине до 40 карактера да опишете статус своје тренутне доступности.
- *Moj logo prisutnosti* – Можете да додате неки лого информацијама о Вашој доступности. Датотеке логотипова се налазе у модулу Галерија. Видите "Галерија" на страници 85.
- *Posmatrači* – отвара се приказ *Privatna lista* за Вашу *Privatna pris..* Видите "Приватни посматрачи" на страници 64.
- *Ažuriraj prisutnost* – на одговарајућем серверу за праћење присутности се ажурирају информације о вашој присутности.
- *Prijava / Odjava* – повезивање или раскидање везе са сервером за праћење присутности. Видите "Сервери за ћаскање и праћење присутности" на страници 119.
- *Podešavanje* – за контролисање приказивања, објављивања, информација о Вашој присутности.
- *Blokirana pris.* – приказује се екран без личних података. Видите "Блокирани посматрачи" на страници 65.

Јавни посматрачи

Идите у *Javna pris.* и одаберите **Опције**→ *Posmatrači*→ *Trenutni posmatrači* да видите имена, телефонске бројеве или идентификаторе (ID) корисника којима не допуштате да виде поруке о Вашој приватној присутности али који

тренутно прате Вашу јавну присутност. Можете да дођете до неког од посматрача, да притиснете **Опције** и одаберете:

- **Dodaj u privatnu lis.** – омогућава датом посматрачу да прати и Вашу приватну присутност.
- **Blokiraj** – онемогућава датом посматрачу да прати информације о Вашој присутности.
- **Dodaj u Adresar** – додаје посматрача у именик Адресара.
- **Osveži liste** – за повезивање на сервер за праћење присутности и ажурирање листа посматрача. Ова опција Вам је на располагању само када сте офлајн, тј. када нисте повезани на сервис.

Приватни посматрачи

Идите у **Privatna pris.** и одаберите **Опције** → **Posmatrači** → **Privatna lista** да видите имена, телефонске бројеве или идентификаторе (ID) корисника којима допуштате да виде поруке о Вашој приватној присутности. Да онемогућите неком посматрачу да прати поруке о Вашој приватној присутности, дођите до њега и притисните ☐. Можете да дођете до неког од посматрача, да притиснете **Опције** и одаберете:

- **Dodaj novo** – новог посматрача додајте ручно или из именика Адресара. Можете да одаберете само неки контакт, име, за које постоји идентификатор (ID) корисника у контакт картици.
- **Blokiraj** – онемогућава датом посматрачу да прати информације о Вашој присутности.
- **Dodaj u Adresar** – додаје посматрача у именик Адресара.

- *Ukloni iz liste* – уклања датог посматрача из приватне листе. Ова опција је на располагању и за више маркираних ставки. Ова опција није на располагању ако је листа празна.
- *Vidi detalje* – приказује се идентификатор (ID) датог посматрача.
- *Osveži liste* – за повезивање на сервер за праћење присутности и ажурирање листа посматрача. Ова опција Вам је на располагању само када сте офлајн, тј. када нисте повезани на сервис.

Блокирани посматрачи

Идите у **Опције** → *Posmatrači* → *Blokirana pris.* да видите посматраче којима сте онемогућили праћење порука о Вашој јавној и приватној присутности. Да неком посматрачу омогућите да прати Ваше информације о присутности, дођите до њега и притисните . Можете да дођете до неког од посматрача, да притиснете **Опције** и одаберете:

- *Dodaj u privatnu lis.* – омогућава датом посматрачу да прати и Вашу приватну присутност.
- *Dodaj novo* – новог посматрача додајте ручно или из именика Адресара. Можете да одаберете само неки контакт, име, за које постоји идентификатор (ID) корисника у контакт картици.
- *Dodaj u Adresar* – додаје посматрача у именик Адресара.
- *Vidi detalje* – приказује се идентификатор (ID) датог посматрача.
- *Osveži liste* – за повезивање на сервер за праћење присутности и ажурирање листа посматрача. Ова опција Вам је на располагању само када сте офлајн, тј. када нисте повезани на сервис.

Ажурирање информација о Вашој присутности

➡ Идите у **Meni**→ **Prisutnost**.

Пошто успоставите везу:

1. Укуцајте свој идентификатор (ID) и лозинку, па притисните да се пријавите.
Кориснички ID (идентификатор) и лозинку добијате од провајдера сервиса.
2. Изаберите **Опције**→ **Ažuriraj prisutnost**. Ова опција Вам је на располагању ако сте се пријавили на сервер и променили информације о својој присутности у приказима **Privatna pris.** или **Javna pris.** а нисте их ажурирали.
3. Да се одјавите, одаберите **Опције**→ **Odjava**.

Подешавања присутности

➡ Идите у **Опције**→ **Podešavanje**.

Видите "Сервери за ћаскање и праћење присутности" на страници 119.

- **Prikazuj prisut. za** – Одаберите:
 - **Privatno i javno** – објављује се и приватна и јавна присутност.
 - **Privatni posmat.** – информације о Вашој присутности могу да виде само приватни посматрачи.
 - **Javni posmatrači** – и јавни и приватни посматрачи могу да виде Вашу јавну присутност.

- *Nikom* – информације о Вашој присутности се не објављују.
- *Status novog posm.* – дефинише који обим података о Вашој присутности је доступан новим посматрачима. Одаберите *Javno* или *Privatno*.
- *Sinh. sa Načini rada* – одређује који се параметри присутности мењају када промените начин рада телефона. Одаберите:
 - *Isključeno* – параметри присутности се неће мењати чак и када промените начин рада телефона.
 - *Uključeno* – мењају се и *Moja dostupnost* и *Privatna poruka* када промените начин рада телефона.
 - *Samo dostupnost* – када промените начин рада телефона, не мења се *Privatna poruka*.
 - *Samo privat. por.* – када промените начин рада телефона, не мења се *Moja dostupnost*.

■ Позиционирање

➡ Идите у **Meni**→ **Pozicioniranje**.

Позиционирање (мрежни сервис) омогућава да комуникациона мрежа открива приближну позицију, локацију, Вашег телефона. Активирањем или деактивирањем функције позиционирање бирате када се информација о Вашој позицији доставља мрежи.

Да укључите Позиционирање у свом телефонском апарату, одаберите *Podešavanje*→ *Pozicioniranje*→ *Uključeno*.

Када примите неки *Zahtev pozicije*, приказује се порука која идентификује сервис који тражи Вашу позицију. Притисните **Prihvati** да допустите слање информације о Вашој позицији, или притисните **Odbaci** да захтев одбијете.

Поруке типа *Zahtev pozicije* се региструју, уписују, у листу *Primljeni zah..*

Да их прегледате, одаберите **Meni**→ *Pozicioniranje*→ *Primljeni zah..* Иконица поред сваког захтева означава да ли је то нови, одбачени или прихваћени захтев позиције. Да видите детаље неког од захтева, дођите до њега и притисните . Да обришете садржај листе *Primljeni zah..*, одаберите **Opcije**→ *Obriši listu*.

■ Календар

 Идите у **Meni**→ **Kalendar**

У Календару можете да водите евиденцију својих заказаних обавеза, састанака, рођендана, годишњица и других догађаја. Можете да подесите и аларм, звучно упозорење, да Вас подсети на предстојећи догађај. Календар користи заједничку меморију. Видите "**Заједничка меморија**" на страници 16.

Формирање ставки календара

1. Идите у **Opcije**→ *Nova stavka* и одаберите:

- *Sastanak* – да Вас подсети на састанак заказан за одређени датум и време.
- *Podsetnik* – да унесете општу ставку, белешку, за неки дан.
- *Godišnjica* – да Вас подсети на рођендане и важне датуме. Ставке типа годишњица се понављају сваке године.

2. Попуните поља. Користите навигатор за кретање по пољима.

- *Predmet / Povod* – Напишите опис догађаја.
- *Mesto* – место састанка, није обавезно.
- *Vreme početka, Vreme završetka, Datum početka* и *Datum završetka*.
- *Alarm* – Притисните да отворите поља за *Vreme alarma* и *Datum alarma*.
- *Ponavljjanje* – Притисните да изабрану ставку промените у ставку са понављањем. Појављује се са иконицом у Дневном прегледу.
- *Ponavlja se do* – Поставите датум престанка понављања за ставку са понављањем, нпр., датум завршетка курса који имате недељно. Ова опција се појављује једино ако сте одабрали да се догађај понавља.
- *Sinhronizacija – Privatno* – По извршеној синхронизацији, ставку ћете моћи да видите само Ви а не остали чак и ако имају онлајн, директан, приступ за преглед календара. *Javno* – Ставка календара се приказује свима који имају приступ прегледу календара. *Isključeno* – Ставка се неће копирати када вршите синхронизацију календара.

3. Да ставку меморисете, притисните **Urađeno**.

Да извршите измене ставке са понављањем или да је обришете, изаберите и како ће се измене примењивати: *Kompletno* – сва понављања ставке се мењају, *Samo ovo* – мења се само тренутна ставка.

Прегледи календара

Опције у разним прегледима календара: *Otvori, Nova stavka, Sedmični pregled / Mesečni pregled, Obriši, Idi na datum, Pošalji, Podešavanja, Pomoć и Izadi.*

Притисните у месечном, седмичном или дневном прегледу да Вам се прикаже тренутни датум.

Да унесете ставку календара, притисните било који нумерички тастер (-) у било ком прегледу календара. Отвара се ставка типа састанак и оно што уносите се уписује у поље *Predmet*.

- Да пређете на одређени датум, одаберите **Опције** → *Idi na datum*. Напишите датум и притисните **ОК**.
- **Иконице** у дневном и седмичном прегледу: - *Podsetnik* и - *Godišnjica*.
- **Иконице синхронизације** у месечном прегледу: - *Privatno*, - *Javno*, - *Isključeno* и - за дан постоји више ставки.

Обавезе

➡ Идите у **Мени** → **Обавезе**.

У апликацији Обавезе можете да држите списак ствари које треба да обавите. Листа обавеза користи заједничку меморију. Видите "**Заједничка меморија**" на страници 16.

1. Да започнете унос подсетнице за обавезу, притисните било који нумерички тастер (-). Отвара се едитор и иза слова које сте унели трепће курсор.

2. Напишите обавезу у поље **Predmet**. Притисните да унесете специјалне карактере.
- Да поставите датум обавезе, дођите до поља **Rok** и унесите датум.
 - Да поставите приоритет обавезе, дођите до поља **Prioritet** и притисните .
3. Да меморишете обавезу, притисните **Urađeno**. Ако уклоните све карактере и притиснете **Urađeno**, напомена ће бити обрисана, чак и ако сте вршили измене претходно сачуване напомене.
- Да отворите неку обавезу, дођите до ње па притисните .
 - Да обришете неку обавезу, дођите до ње и одаберите **Opcije**→ **Obrisi** или притисните .
 - Да неку обавезу означите као извршену, дођите до ње и одаберите **Opcije**→ **Označi kao završ.**
 - Да обновите обавезу, одаберите **Opcije**→ **Označi kao nezavrš.**

■ Увоз података из компатибилних Nokia телефонских апарата

Користећи апликацију Nokia PC Suite 6.2 Content Copier на компатибилном PC рачунару можете да пребацујете садржаје календара, адресара и обавеза из компатибилних Nokia телефона у свој апарат. Упутства за коришћење апликације можете наћи у функцији "Помоћ" пакета PC Suite на CD-ROM диску.

6. Медији

■ Камера

➡ Да стартујете апликацију **Kamera**, пребаците телефон у "видео" физичку конфигурацију. Или, када је телефон у пасивном режиму а користи се "радна" или "претраживачка" физичка конфигурација, идите у **Meni**→**Kamera**.

Користећи апликацију Камера која је уграђена у апарат можете да правите фотографије и видео снимке. Сlike се аутоматски меморишу у апликацији Галерија и у њој их можете преименовати и организовати по фолдерима. Видите "**Галерија**" на страници 85. За меморисање слика и видео снимака се користи меморија телефона или меморијска картица, зависно од тога шта је изабрано у оквиру подешавања **Aktivna memorija**. Видите "**Подешавања камере**" на страници 75.

Сlike можете такође слати као мултимедија поруке, као прилог имејл порукама или преко Bluetooth или ИЦ везе. Камера даје слике, фотографије, у JPEG формату а видео снимке у 3GP формату датотеке.

Фотографисање и прављење видео снимака

▶ Опције које су на располагању пре прављења снимка када је телефон у "радној" или у "претраживачкој" физичкој конфигурацији: **Snimi/Slikaj**, **Režim**, **Idi u Galeriju**, **Podešavanje**, **Pomoć** и **Izadi**.

Имајте на уму да ове опције нису на располагању када је телефон у "видео" физичкој конфигурацији.

1. Окрените преклопник у положај "видео" физичке конфигурације. Апликацију Камера можете да користите и у "радној" и у "претраживачкој" физичкој конфигурацији.
2. Притисните или да изаберете режим рада камере (*Standardno*, *Portret*, *Noćni snim*. или *Video*). Подразумевано је Камера у режиму *Standardno*.

Имајте на уму да када је телефон у "видео" физичкој конфигурацији, притисните да идете лево, или да идете десно када бирате режим рада камере.

Имајте на уму да селекторски тастери не функционишу у "видео" физичкој конфигурацији, нити у режимима рада камере *Standardno* и *Video*.

Користите , и у апликацији **Kamera**.

Приказује се визир фотоапарата и граничне које показују површину објекта која ће бити снимљена.

Такође, видите и бројач снимања који приказује дужину направљеног видео снимка, као и бројач слика који Вам приказује колико слика, зависно од одабраног квалитета слике, може стати у меморију телефона или на меморијску картицу, ако је користите.

3. Да снимате, притисните кратко . Када снимате фотографију, не померајте телефон све док апликација Камера не започне да меморише снимак. Камера приказује слику и аутоматски је меморише у Галерију. Да

се вратите на визир (тражило), поново кратко притисните . Да направите следећи снимак, поново притисните .

4. Да започнете снимање видео снимка, прво проверите да ли сте одабрали режим *Video*. Затим притисните кратко да започнете снимање. Да снимање привремено зауставите (да направите паузу) у било ком тренутку, притисните кратко . Да наставите са прекинутим снимањем, поново кратко притисните .
5. Да прекинете снимање, притисните и задржите пар секунди .
6. Притисните да увећате објекат било пре прављења снимка или снимања видео снимка, или у току. Притисните да умањите објекат. Индикатор зумирања на екрану приказује однос, фактор зумирања.

Камера прелази у режим штедње батерије ако у току једног минута не притисните ниједан тастер. Да наставите са сликањем, притисните .

У контакт картицу можете додати неку слику. Видите ["Рад са контактима \(именима\)"](#) на страници 56.

Величина и оријентација слике

Преко различитих режима рада камере бирате величину и оријентацију слике коју ћете снимати.

- *Standardno* - Нормална панорамска (положена) фотографија.
- *Portret* - мала слика величине иконице коју ћете додати у контакт картицу.
- *Noćni snim*. - када је осветљење недовољно па је камери потребна дужа експозиција да би слика била доброг квалитета. Имајте на уму да при

слабијем осветљењу сваки покрет у току сликања може учинити да слика буде мутна. Величина и оријентација слике је иста и у режиму *Standardno* и у *Noćni snim.*

- *Video* – снимање покретних слика, видео снимака.

Стварна величина слике у пикселима зависи од одабраног режима рада камере као и од тога која се физичка конфигурација телефона користи. Видите "Физичке конфигурације" на страници 23.

- Фотографије снимљене у режиму *Standardno* и *Noćni snim.* се меморишу као 480x360 пиксела када се апарат користи у "радној" или "видео" физичкој конфигурацији, а као 640x480 пиксела, када се апарат користи у "претраживачкој" физичкој конфигурацији.
- Фотографије снимљене у режиму *Portret* се меморишу као 80x96 пиксела.
- Видео снимци се меморишу у формату 128x96 пиксела (sub-QCIF).

Подешавања камере

➡ Идите у **Опције** → **Подешавање**.

У подешавањима апликације **Kamera** можете одредити квалитет слике, променити подразумевано име слике и променити меморијску локацију у коју се снимци меморишу.

1. Дођите до подешавања које желите да промените:
 - *Kvalitet slike* – *Visoki*, *Normalni* и *Osnovni*. Што је виши квалитет слике, то више меморије слика заузима.

- *Primarno ime slike* – Подразумевано, камера сликама даје име у облику "Слика.jpg". *Primarno ime slike* Вам омогућава да одредите име слика које сте сачували.
 - *Audio – Uključeno и Isključeno*. Када је укључен аудио, тј. када се прави тонски снимак, максимално време снимања је краће него када је аудио искључен, тј. када се прави неми снимак. Имајте на уму да је ова опција на располагању једино у режиму *Video*.
 - *Prim. ime video snim.* – Подразумевано, камера видео снимци даје име у облику "Video.3gp". *Prim. ime video snim.* Вам омогућава да одредите име за видео снимке које сте сачували.
 - *Aktivna memorija* – Одаберите да ли желите да своје слике и видео снимке меморишете у меморију телефона или на меморијску картицу, ако је користите.
 - *VGA rezolucija* – Изаберите *Uključeno* да подесите камеру тако да све снимке прави у VGA резолуцији (480x640 пиксела). Ова опција је на располагању за режиме *Standardno, Portret и Noćni snim..*
2. Притисните **Опције**→ *Promeni* да промените постављени избор, подешавање.

Преглед слика

↪ Идите у **Мени**→ **Галерија**.

Фотографије направљене у апликацији **Камера** се чувају као слике у Галерији. Видите **"Галерија"** на страници 85. Сlike Вам могу бити послате у

склопу мултимедија и графичких порука, као прилог имејл порукама или преко Bluetooth везе. Пошто неку слику примите у Пријем, потребно је да је сачувате или у меморију телефона или на меморијску картицу. Графике, вињете, које примите у склопу графичких порука можете да сачувате у фолдер Графичке поруке. Видите ["Фолдер Графичке поруке"](#) на страници 87.

 Опције у току прегледа слике: *Pošalji*, *Postavi za tapet*, *Rotiraj*, *Uvećaj*, *Umanji*, *Pun ekran*, *Obriši*, *Preimenuj*, *Vidi detalje*, *Dodaj u: Favoriti*, *Pomoć* и *Izadi*.

Одаберите неку слику из листе слика у фолдеру *Slike* у Галерији да активирате приказивач слика и да је прикажете на екрану.

Док гледате неку слику, притисак на или Вас води на наредну, односно напредходну слику у том фолдеру.

У приказу минијатура слика:

1. Притисните или за прелазак са меморије телефона на меморијску картицу, и обратно.
2. Да се крећете по листи слика, притискајте и .
3. Притисните да отворите слику. Када се слика отвори, види се њено име.

Анимирани GIF датотеке можете гледати на исти начин као остале слике.

Зумирање меморисане слике

1. Одаберите **Опције** → *Uvećaj* или *Umanji*. У врху екрана видите фактор зумирања. Видите ["Пречице у току зумирања"](#) на страници 78.
2. Притисните да се вратите у почетни приказ. Фактор зумирања се не памти трајно.

Када одаберете **Опције**→ **Pun ekran** прозори око слике се губе тако да можете видети већи део слике. Притисните да се вратите у почетни приказ.

Када зумирате слику, помоћу навигатора премештајте фокус лево, десно, горе или доле када желите да пажљивије погледате један део слике, на пример горњи десни.

Пречице у току зумирања

- Ротирај 90 степени: – супротно од казаљке на сату, – у смеру казаљке на сату. Смер ротације се не памти трајно.
- – увећај, – умањи, притисните и држите за повратак у нормални приказ.
- – прелазак између пуног екрана и нормалног приказа.

■ RealPlayer™

 Идите у **Мени**→ **RealPlayer**.

Користећи RealPlayer™, можете репродуковати, пуштати, медија датотеке које су сачуване у меморији телефонског апарата или на меморијској картици, или бежичном везом стримовати садржаје са одговарајућих локација на мрежи, линкова за стримовање садржаја. Линк за стримовање садржаја се може активирати у току претраживања или се може меморисати у телефон или на меморијску картицу.

Медија датотеке су видео, музички или аудио снимци. RealPlayer подржава датотеке са наставцима 3gp, aac, amr, mp3, mp4, rm и ram.

RealPlayer можда не подржава све формате датотека или варијанте неког формата датотека. На пример, RealPlayer ће покушати да отвори све .мп4 датотеке. Међутим, у неким .мп4 датотекама се може налазити и садржај који није компатибилан са 3GPP стандардом, па га самим тим овај телефон не подржава. У таквим ситуацијама, отварање може да не успе или да резултира делимичном репродукцијом, или пријавом грешке.

RealPlayer користи заједничку меморију. Видите "[Заједничка меморија](#)" на страници 16.

 Опције у модулу RealPlayer када је одабран неки снимак: *Pusti, Nastavi, Stop, Bez zvuka, Sa zvukom, Detalji o snimku, Pošalji, Podešavanja, Pomoć* и *Izadi*.

Репродуковање медија датотека

Да пустите, репродукујете, неку медија датотеку из меморије телефона или са меморијске картице, дођите до ње па притисните да је пустите, или идите у апликацију RealPlayer, изаберите **Опције**→*Otvori*, па затим:

- *Prethodni snimci* – да пустите неку од последњих 6 датотека које сте пуштали из RealPlayer-а, или
- *Sačuvani snimak* – да пустите неку датотеку из Галерије. Видите "[Галерија](#)" на страници 85.

Да стримујете садржај бежичном везом:

- Одаберите неки линк за стримовање, локацију, сачуван у Галерији. Пре него што почне стримовање живог садржаја, телефон се повезује на сајт и учитава датотеку.
- Отворите линк до датотеке из претраживача.

Да бисте могли да стримујете живи садржај, прво морате да конфигуришете примарну приступну тачку. Видите "[Приступне тачке](#)" на страници 141.

Многи провајдери сервиса захтевају да користите Интернет приступну тачку (IAP) за своју примарну приступну тачку. Други провајдери допуштају коришћење WAP приступне тачке. Обратите се свом провајдеру сервиса за детаљније информације.

Напомена: У RealPlayer модулу можете отворати само URL адресе типа rtsp://. Не можете отворати адресе типа http://, међутим RealPlayer препознаје http линк до неке .ram датотеке пошто је .ram датотека текстуална датотека која садржи ртсп линк.

Упозорење: Не држите уређај уз ухо када је активиран звучник пошто звук може бити прегласан.

Пречице у току репродукције

У току репродукције медија датотеке, користите навигатор да тражите (да се брзо крећете по медија датотеци) по датотеци, као и да искључите звук, на следећи начин:

Притисните и држите да претражујете по датотеци унапред (ка крају), или притисните и држите да то исто учините уназад (ка почетку).

Да искључите звук, притисните и држите док се не прикаже индикатор .

Да укључите звук, притисните и држите док не видите индикатор .

Промене подешавања

 Идите у **Опције**→**Подешавања**→**Video** или **Veza**.

Притисните или за кретање по различитим маркицама подешавања за *Video* односно за *Veza*.

Одаберите *Video* да промените наредну листу подешавања:

- *Kontrast* – Отворите приказ клизача да подесите контраст.
- *Ponavljanje* – Одаберите *Da* да се тренутна видео или аудио датотека, по завршетку, аутоматски поново репродукује.

Одаберите *Veza* да промените параметре, подешавања везе.

■ Радио

 Идите у *Meni* → *Radio*.

ФМ радио у свом телефонском апарату можете да слушате преко играћеног звучника или преко компатибилних слушалица. Када користите звучник, нека слушалице буду утакнуте у телефон. Проводник слушалица служи као антена радио пријемника, зато га оставите да слободно виси.

ФМ радио користи проводник слушалица као антену. Да би ФМ радио исправно функционисао, неопходно је да су на апарат прикључене компатибилне слушалице.

Упозорење: Музику слушајте умерено гласно. Продужено излагање гласној музици може да Вам оштети слух.

Док слушате радио, можете да примате и упућујете позиве. Звук из радија се искључује. Када завршите позив, радио се аутоматски укључује. Спање или примање података преко (E)GPRS или HSCSD везе може да омета радио пријем.

Имајте на уму да квалитет радио пријема зависи од покривања радио станице на датој локацији.

1. Да укључите радио, притисните **Meni** → **Radio**. На екрану се приказује:
 - Меморијска локација радио станице, канала, и име радио станице.
 - Фреквенција радио станице коју сте последњу слушали.
2. Ако сте већ меморисали неке радио станице, дођите до оне коју желите да слушате, или изаберите неку од меморијских локација радио станица притиском на одговарајући нумерички тастер од 1 до 9.

На екрану се приказују четири графичка тастера:

- **>>** и **<<**. Користите их да прелазите на наредну или на претходну меморисану станицу. Тастеру су неактивни ако нема меморисаних радио станица, канала.
- **▲** и **▼**. Користите да започнете аутоматско тражење станица ка вишим односно ка нижим фреквенцијама.

Када користите компатибилне слушалице, притисните тастер на слушалицама да дођете до жељене радио станице коју сте меморисали.

3. Да искључите радио, притисните **Izadi**.

Подешавање и меморисање неке радио станице

Када је радио укључен, притисните и држите тастер **▲** или **▼** да започнете тражење канала, станица. Тражење се прекида када се пронађе нека радио станица. Да ту станицу меморишете, притисните **Opције**, па одаберите **Sačuvaj stanicu**. Изаберите меморијску локацију за ту станицу користећи

тастере ▲ и ▼ па притисните **Izaberi**. Укуцајте име станице и притисните **OK**.

Коришћење радија

Кад је радио укључен, притисните **Опције** па одаберите:

- **Станице** – Отворите листу станица, канала. Видите "**Коришћење листе станица**" на страници 84.
- **Укључи зvuчник** – Слушајте радио користећи интегрисани хендсфри (HIF). Интегрисани хендсфри Вам омогућава да говорите и да слушате радио или аудио датотеке а да не морате да телефон држите уз уво. Када се активира интегрисани хендсфри, слушалице се искључују.
- **Искључи зvuчник** – Слушајте радио користећи слушалице.
- **Auto biranje nagore** и **Auto. biranje nadole** – Започните тражење станица ка вишим или ка нижим фреквенцијама. Када се пронађе нека станица, тражење се прекида и пушта се програм те станице. Да станицу меморишете, видите део **Sačuvaj stanicu** у даљем тексту.
- **Ručno biranje** – Поставите ручно фреквенцију радио станице. Кратко притисните ▲ или ▼ да канале претражујете у корацима од 0,05 MHz нагоре или надолу, или их притисните и држите за брзо претраживање нагоре или надолу. Да меморишете станицу, притисните **OK** и погледајте део **Sačuvaj stanicu** у даљем тексту.

Ако знате фреквенцију радио станице коју желите да слушате (између 87,5 MHz и 108,0 MHz), укуцајте је и притисните **OK**.

- *Sačuvaj stanicu* – Меморишите, сачувајте, станицу коју сте пронашли. Погледајте "[Подешавање и меморисање неке радио станице](#)" на страници [82](#). Можете меморисати до 19 радио станица.
- *Pomoć* – Отворите помоћ која се односи на дати контекст.
- *Izađi* – Искључите радио.

Коришћење листе станица

 Идите у **Опције**→ **Stanice**.

Листа станица служи за организовање сачуваних, меморисаних, радио станица. Листа садржи 19 радио станица. Када отворите листу, тренутно активна станица је истакнута, ако је била меморисана. У супротном, истакнута је станица која је била прва меморисана.

Притисните **Опције** па одаберите:

- *Slušaj* – Слушајте програм изабране станице.
- *Uključi zvučnik* – Слушајте радио користећи интегрисани хендсфри (HFP).
- *Isključi zvučnik* – Слушајте радио користећи слушалице.
- *Auto. mem. stanica* – Сачувајте у листу станица све станице које су на располагању. Имајте на уму да ће се овиме заменити станице које сте до тада меморисали. Станице се траже и меморишу почев од најниже фреквенције (87,5 MHz) и меморијске локације 1, чак и ако у листи већ постоје меморисане станице. Аутоматско меморисање станица меморише све станице које се јасно чују, или док се не испуни свих 19 меморијских

места. Имена радио станица су празна, тако да се у листи станица приказују само фреквенције станица.

- *Preimenuj* – Промените име станице која је истакнута. Укуцајте име станице и притисните **OK**.
- *Obriši* – Обришите из листе станицу која је истакнута.
- *Pomoć* – Отворите помоћ која се односи на дати контекст.
- *Izadi* – Искључите радио.

■ Галерија

➡ Идите у **Meni** → **Galerija**.

Галерију користите да у њу меморишете и да у њој организујете своје слике, аудио снимке, листе нумера, видео снимке, линкове за стримовање и RAM датотеке.

Галерија користи заједничку меморију. Видите "**Заједничка меморија**" на страници 16.

Отворите Галерију да видите листу фолдера у меморији телефона. Притисните да видите фолдере на меморијској картици, ако је користите.

Одаберите фолдер *Slike*, *Audio snimci* или *Video snimci* (или неки други који сте сами направили) и притисните да га отворите.

У отвореном фолдеру можете да видите:

- иконицу која означава тип сваке датотеке у фолдеру, или у случају слика, минијатуру слике,

- име датотеке,
- датум и време када је сачувана, или величину датотеке,
- подфолдере, ако их има.

 Опције: *Otvori* (фолдер или ставку), *Pošalji*, *Obriši*, *Kreiraj novo*, *Premesti u folder*, *Novi folder*, *Markiraj/Demarkiraj*, *Preimenuj*, *Dopuna galerije*, *Prenosač slika*, *Primi preko IC*, *Vidi detalje*, *Dodaj u: Favoriti*, *Podešavanja*, *Pomoć* и *Izadi*.

Можете да претражујете, отварате и креирате фолдере, као и да маркирате, копирате и премештате ставке у фолдере. Видите ["Радње заједничке за све апликације"](#) на страници 31.

Институт заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова и мелодија звона и другог садржаја.

Отварање датотека

Одаберите било коју датотеку и притисните да је отворите. Свака се датотека отвара у одговарајућој апликацији, и то:

- Сlike – отварају се у Приказивач слика. Видите ["Преглед слика"](#) на страници 76.
- Аудио снимци – отварају се и репродукују у апликацији RealPlayer. Видите ["RealPlayer™"](#) на страници 78.
- Видео снимци, RAM датотеке и линкови за стримовање – отварају се и репродукују у апликацији RealPlayer. Видите ["RealPlayer™"](#) на страници 78.
- Подфолдери – отварају се и приказује се њихов садржај.

Други примарни фолдери

Фолдер Графичке поруке

Користите овај фолдер да у њега меморишете вињете које су Вам послате у графичким порукама.

- Одаберите фолдер *Slide* → *Graf. poruke*.

 Опције у фолдеру Графичке поруке: *Otvori*, *Pošalji*, *Obriši*, *Markiraj/ Demarkiraj*, *Preimenuj*, *Vidi detalje*, *Pomoć* и *Izađi*.

Да сачувате вињету коју сте примили у графичкој поруци, идите у **Poruke** → *Primljeno*, отворите поруку и одаберите **Opcije** → *Sačuvaj vinjetu*.

Фолдер Тапети

Користите овај фолдер да у њега меморишете слике које желите да користите као позадину у мултимедија порукама.

- Одаберите фолдер *Slide* → *Tapeti*.

Фолдер Лого присутности

Овај фолдер користите за меморисање логотипа присутности. Видите "**Присутност**" на страници 60.

- Одаберите фолдер *Slide* → *Logo prisut.*

Преузимање датотека

 Идите у **Opcije** → *Dopuna galerije*.

Изаберите *Dopuna slika*, *Dopuna videa* или *Dopuna tonova*. Отвара се претраживач и можете да одаберете маркер (букмарк ознаку) сајта, локације,

са које желите да преузимате садржај. Видите "[Преглед маркера](#)" на страници [172](#).

Да бисте преузимали датотеке, прво морате да конфигуришете своју примарну приступну тачку. Видите "[Приступне тачке](#)" на страници [141](#). За више информација о преузимању, видите "[Преузимање](#)" на страници [176](#).

Пошто се садржај преузме у телефон, претраживач се затвара а телефон се враћа у приказ Галерија.

Преношење слика на сервер слика

➡ Идите у **Опције** → *Prenosač slika*.

Своје слике можете да поставите, пренесете, на сервер слика и тако да омогућите и другима да их виде на мрежи (мрежни сервис).

Пре него што будете могли да преносите слике, морате унети параметре, подешавања сервера слика. Ова подешавања можете добити од свог провајдера сервиса.

Подешавање сервера слика

1. Изаберите **Poděšavanja** → *Serveri slika* па притисните . Унесите податке за свако поље. Видите "[Приступне тачке](#)" на страници [141](#).
2. Притисните .

Преношење слика

1. Да започнете преношење, маркирајте слике па одаберите *Prenesi*.
2. Унесите име за фолдер на серверу слика у који ће се слике сместити, па притисните .

7. Порукe

➡ Идите у **Мени**→ **Порукe**.

У модулу Порукe можете да креирате, шаљете, примате, вршите измене и организујете текстуалне порукe, мултимедија порукe, имејл порукe, презентације, документе, smart порукe и посебне текстуалне порукe које садрже податке. Такође можете да примате порукe и податке преко ИЦ или Bluetooth везе, да примате сервисне порукe, инфо порукe као и да шаљете сервисне захтеве.

Имајте на уму да графичке порукe могу да примају и приказују једино апарати који нуде могућности графичких порука.

Текстуалне порукe и мултимедија порукe користе заједничку меморију. Видите "[Заједничка меморија](#)" на страници 16.

Ваш апарат подржава слање текстуалних порука које су дуже од уобичајеног ограничења од 160 карактера. Ако је порука дужа од 160 карактера, она ће бити послата као низ од две или више порука.

У навигационој траци се види индикатор дужине поруке који одбројава уназад од 160. На пример, 10 (2) значи да је преостало још 10 карактера да би се текст послао у две поруке.

Имајте на уму да употреба специјалних карактера (Unicode) као што су у, т, с, њ заузима више места.

Ако у поруци има специјалних карактера, индикатор можда неће тачно приказивати дужину поруке. Пре слања поруке, апарат Вас обавештава ако дата порука прелази

максимално ограничење за једну поруку. Слање можете да обуставите притиском на **Obustavi** или да поруку сачувате у пријемно сандуче.

 Опције у главном приказу Поруке су: *Napiši poruku*, *Uspostavi vezu* (приказује се ако сте поставили параметре за поштанско сандуче), или *Raskini vezu* (приказује се када је активна веза са поштанским сандучетом), *SIM poruke*, *Info servis*, *Servisni zahtev*, *Podešavanja*, *Pomoć* и *Izađi*.

Када отворите Поруке, видите функцију *Nova poruka* и листу подразумеваних фолдера:

 Primljeno – садржи примљене поруке осим имејл и инфо порука. Е-маил поруке се чувају у *Pošt. sanduče*. Инфо поруке можете да читате избором **Opcije** → *Info servis*.

 Moji folderi – да своје поруке разврстате по фолдерима.

 Pošt. sanduče – Када отворите овај фолдер, можете или да се повежете са својом (електронском) поштом и преузмете нове имејл поруке или да без успостављене везе (офлајн) прегледате претходно преузете поруке. Пошто поставите подешавања за ново поштанско сандуче, ново име које му дате ће заменити *Pošt. sanduče* у главном приказу. Видите **"Имејл поруке"** на страници 106.

 Nacrti – садржи концепте, нацрте порука које још нису послате.

 Poslato – садржи последњих 20 послатих порука. Број порука које се чувају можете променити. Видите **"Подешавања фолдера Остало"** на страници 109.

Поруке или подаци послати преко ИЦ или Bluetooth везе се не меморишу у фолдере Нацрти или Послато.

Za slanje – је привремено место чувања порука које чекају на слање.

Izveštaji (мрежни сервис) – можете захтевати да Вам мрежа шаље извештаје о достави послатих текстуалних порука, smart порука и мултимедија порука. Да укључите пријем извештаја о достави, одаберите **Опције**→ *Podешavanja*→ *Tekst poruka* или *Multimedija poruka*, дођите до *Prijem izveštaja* и одаберите *Da*.

Пријем извештаја о достави мултимедија порука послатих на имејл адресу није могућ.

■ Писање и слање порука

Идите у **Meni**→ **Poruke**.

Опције у едитору текстуалних порука: *Pošalji*, *Dodaj primaoca*, *Ubaci*, *Oбриši*, *Proveri imena*, *Detalji poruke*, *Опције slanja*, *Pomoć* и *Izadi*.

Пре него што будете могли да креирате мултимедија поруку, напишете е-маил или да се повежете на удаљену пошту (Ваш имејл налог), морате имати постављене исправне параметре везе. Видите "**Имејл подешавања**" на страници 94. Видите "**Мултимедија подешавања**" на страници 93.

1. Изаберите *Nova poruka*. Отвара се листа опција порука. Одаберите:

- *Kreiraj*:→ *Tekst poruka* да креирате, напишете текстуалну поруку.

Да пошаљете неку графичку поруку, одаберите **Опције**→ *Ubaci*→ *Vinjeta*.

Свака графичка порука се састоји од неколико текстуалних порука. Зато слање једне графичке поруке може да кошта више од слања једне текстуалне поруке.

- **Kreiraj**→ **Multimed. poruka** да пошаљете мултимедија поруку (MMS).

Институт заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова и мелодија звона и другог садржаја.

- **Kreiraj**→ **E-mail**, да пошаљете имејл поруку. Ако нисте претходно дефинисали свој имејл налог, тражи се да то учините.

Да у неку имејл поруку додате медија објекат, изаберите

Опције→**Ubaci**→**Sliku, Audio snimak, Video snimak, Napomenu** или **Obrazac**.

2. Притисните да одаберете примаоца(е) из именика адресара, или упишите телефонски број или имејл адресу примаоца у поље **Za**: ако примаоцу шаљете MMS или имејл поруку. Притисните да додате тачку и зарез (;) да раздвојите примаоце.
3. Притисните да пређете у поље поруке.
4. Напишите поруку.

- Да у неку мултимедија поруку додате медија објекат, изаберите **Опције**→**Ubaci objekat**→**Sliku, Audio snimak** или **Video snimak**. Да додате нови медија објекат, изаберите **Опције**→**Ubaci novo**→**Sliku, Audio snimak, Video snimak** или **Slajd**. Одаберите оно што желите да додате. Када је додат звук, икона се приказује у навигационој траци. Ако

одаберете *Ubaci novo*→*Audio snimak*, отвара се Диктафон тако да можете да снимите нови звучни запис. Звучни запис се аутоматски меморише, а копија се убацује у поруку.

5. Да поруку пошаљете, одаберите **Опције**→*Pošalji* или притисните .

Напомена: Функцију графичких порука можете да користите једино ако је подржава оператор мреже или провајдер сервиса. Графичке поруке могу да примају и приказују једино апарати који нуде могућности графичких порука. Мултимедија поруке могу да примају и приказују једино апарати који нуде компатибилне могућности размене мултимедија или имејл порука.

Мултимедија подешавања

 Идите у **Опције**→**Подешавања**→**Multimedija poruka**.

Отворите *Aktivna prist. tačka* и одаберите неку приступну тачку коју сте креирали. Видите "**Мултимедија поруке**" на страници 104.

Подешавања, параметре, можете да примите и као smart поруку од оператора мреже или од провајдера. Видите "**Примање smart порука**" на страници 95.

За детаље у вези расположивости и претплате на услуге за пренос података, обратите се свом оператору мреже или провајдеру.

Подразумевани избор, подешавање, за сервис мултимедија порука је најчешће "укључен".

Изглед мултимедија поруке може да буде различит у зависности од пријемног апарата.

Имејл подешавања

Пре него што будете могли да шаљете, примате, преузимате, одговарате и прослеђујете имејл поруке морате:

- Правилно конфигурирати Интернет приступну тачку (IAP). Видите "[Подешавања везе](#)" на страници [141](#).
- Правилно дефинисати имејл параметре. Видите "[Имејл поруке](#)" на страници [106](#).

Придржавајте се упутстава које добијете од свог провајдера електронске поште и Интернет провајдера.

■ Примљено – пријем порука

 Идите у **Meni** → **Poruke** → **Primljeno**.

 Опције у Примљено: *Otvori, Napiši poruku, Obriši, Detalji poruke, Premesti u folder, Markiraj/Demarkiraj, Pomoć и Izadi*.

Када има непровчитаних порука у Примљено, икона се мења у .

У фолдеру Примљено, иконе порука Вам говоре које је врсте порука.

Ево неких од икона које се могу видети:

 означава непровчитану текстуалну поруку, а означава непровчитану smart поруку,

 означава непровчитану мултимедија поруку,

 означава непровчитану WAP сервисну поруку,

 означава податке примљене преко ИЦ везе,

- означава податке примљене преко Bluetooth везе,
- означава поруку непознате врсте.

Преглед мултимедија објеката

 Опције у приказу Објекти су: *Otvori, Sačuvaj, Pošalji, Pozovi и Izadi.*

Да видите које врсте мултимедија објеката сачињавају поруку, отворите је и одаберите **Опције**→ *Објекти*. У приказу Објекти можете да видите датотеке које сачињавају мултимедија поруку. Имате могућност да датотеку меморишете у телефон или да је пошаљете, на пример преко ИЦ или преко Bluetooth везе другом компатибилном уређају.

Важно: Будите обазриви када отворате поруке. Поруке могу да садрже штетан софтвер или да на други начин буду штетне по Ваш РС рачунар.

Примање smart порука

Ваш телефонски апарат може да прима више врста smart порука, текстуалних порука које садрже податке (зову се и ОТА поруке). Видите "**Мултимедија подешавања**" на страници 93 и "**Имејл подешавања**" на страници 94 за додатне информације о подешавањима телефона. Да отворите примљену smart поруку, отворите Примљено, дођите до smart поруке () и притисните ().

- *Граfiчке порука* – да вињету сачувате у фолдер *Граfiчке поруке* у Галерији за накнадну употребу, одаберите **Опције**→ *Sačuvaj vinjetu.*

- *Vizitkarta* – да сачувате адресне податке, одаберите **Opције**→ *Sačuvaj vizitkartu*.
- *Ton zvona* – да тон звона сачувате у Галерију, одаберите **Opције**→ *Sačuvaj*.
- *Logo operatora* – да сачувате лого, одаберите **Opције**→ *Sačuvaj*.
Лого оператора се сада може видети у пасивном режиму уместо идентификације оператора.
- *Stavka Kalendara* – да позивницу сачувате у Календар, одаберите **Opције**→ *Sačuvaj u Kalendar*.
- *Veb poruka* – да сачувате маркер, букмарк ознаку, одаберите **Opције**→ *Sačuvaj u markere*. Маркер, букмарк ознака, се додаје у листу маркера у оквиру веб сервиса.
Ако порука садржи и параметре веб приступне тачке и маркере, да те податке сачувате, одаберите **Opције**→ *Sačuvaj sve*. Или, одаберите **Opције**→ *Vidi detalje*, да маркер и податке о приступној тачки погледате засебно. Ако не желите да сачувате све податке, одаберите параметар или маркер, отворите детаље па одаберите **Opције**→ *Sačuvaj u Podešav*. или *Sačuvaj u markere*, зависно од тога шта прегледате.
- *Obaveštenje o e-mailu* – Говори Вам колико нових имејл порука имате на свом мејл серверу, у пошти. Проширено обавештење може да садржи детаљније информације као што су предмет, пошиљалац, прилози итд.
- Поред тога, можете да примате и број сервиса за текстуалне поруке, број говорне поште, подешавања начина рада за даљинску синхронизацију, параметре приступне тачке за претраживач, мултимедија или имејл

сервисе, параметре пријавне процедуре приступне тачке или параметре имејл порука.

Да подешавања сачувате, одаберите **Опције**→ *Sačuvaj u SMS pod., Sačuvaj u: Go.Pošta, Sačuvaj u Podešav.* или *Sač. u e-mail podeš..*

Примање сервисних порука

Сервисне поруке (мрежни сервис) су обавештења о, на пример, главним вестима, насловима и могу да садрже текстуалну поруку или адресу веб сервиса. За информације о расположивости и претплати, обратите се свом провајдеру сервиса.

■ Моји фолдери

➡ Идите у **Мени**→ **Поруке**→ **Моји folderi.**

У модулу Моји фолдери можете да преуређујете своје поруке по фолдерима, да креирате нове фолдере, као и да преименујете и бришете постојеће фолдере.

■ Поштанско сандуче

➡ Идите у **Мени**→ **Поруке**→ **Pošt. sanduče.**

Када отворите овај фолдер можете или да се повежете на своје удаљено поштанско сандуче (мрежни сервис) да:

- преузмете нова заглавља или саме поруке, или

- погледате претходно преузета имејл заглавља или поруке "офлајн", тј., без везе са сервером.

Када дођете до свог поштанског сандучета и притиснете , телефон Вас пита *Povezati se na poštu?* Одаберите *Da* да се повежете на своје поштанско сандуче или *Ne* да погледате претходно преузете имејл поруке офлајн (без повезивања).

Други начин повезивања је да одаберете **Опције**→ *Uspostavi vezu*.

Ако одаберете *Nova poruka*→ *Kreiraj*:→ *E-mail* или *Pošt. sanduče* у главном приказу Поруке а нисте подесили свој имејл налог, захтеваће се да то учините. Видите "**Имејл подешавања**" на страници 94.

Када креирате ново поштанско сандуче, име које дате сандучету аутоматски замењује име *Pošt. sanduče* које се види у главном приказу Поруке. Можете да имате више (максимално шест) поштанских сандучета.

Када сте онлајн, одаберите **Опције**→ *Raskini vezu*, да прекинете дата или GPRS везу са удаљеним поштанским сандучетом (сервером).

Преузимање имејл порука из поштанског сандучета

↪ Идите у **Опције**→ *Uspostavi vezu*.

Овиме се започиње успостављање везе са удаљеним поштанским сандучетом (на серверу).

1. У току отворене везе са удаљеним поштанским сандучетом, одаберите **Опције**→ *Preuzmi e-mail*→:
 - *Nove* - да преузмете све нове имејл поруке у свој телефон.

- *Izabrane* – да преузмете само оне које сте претходно маркирали. Поруке појединачно бирате помоћу команде *Markiraj/Demarkiraj* → *Markiraj/Demarkiraj*. Видите "Радње заједничке за све апликације" на страници 31.
- *Sve* – да преузмете све поруке из поштанског сандучета.

Да обуставите преузимање, притисните **Obustavi**.

2. Пошто преузмете имејл поруке, можете наставити њихов преглед онлајн, уживо. Одаберите **Opcije** → *Raskini vezu* да везу прекинете и поруке прегледате офлајн.
3. Да отворите неку имејл поруку, дођите до поруке коју желите да видите и притисните . Ако порука није преузета (стрелица у иконици усмерена ка споља) а ви сте офлајн и одаберете *Otvori*, поставиће Вам се упит да ли желите да ту поруку преузмете из поштанског сандучета.
- Да видите прилоге имејл поруке, отворите поруку која има индикатор, иконицу, прилога па одаберите **Opcije** → *Prilozi*. У приказу Прилози можете да преузимате, отварате и меморишете прилоге подржаних формата. Такође можете и да шаљете прилоге путем ИЦ или Bluetooth везе.

Ако Ваша пошта користи IMAP4 протокол, имате могућност избора да преузимате само заглавља имејл порука, само поруке или поруке и прилоге. Код POP3 протокола, опције су само заглавља или поруке и прилози. Видите "Имејл поруке" на страници 106.

Важно: Будите обазриви када отварате поруке. Поруке могу да садрже штетан софтвер или да на други начин буду штетне по Ваш РС рачунар.

Брисање имејл порука

- Да обришете имејл у телефону али да га оставите у удаљеном поштанском сандучету:

Одаберите **Опције**→ **Обриши**→ **Samo telefon**.

Телефон приказује заглавља имејл порука у поштанском сандучету. Значи, и када обришете садржај поруке, заглавље имејл поруке остаје у телефону. Да уклоните и заглавље, прво морате да имејл поруку обришете у удаљеном поштанском сандучету, па да се затим поново повежете на удаљено сандуче да ажурирате статус.

- Да обришете имејл и у телефону и у удаљеном поштанском сандучету:

Одаберите **Опције**→ **Обриши**→ **Telefon i server**.

Ако сте офлајн, имејл се прво брише у телефону. У току наредне везе са удаљеним поштанским сандучетом, биће аутоматски обрисан и на серверу. Ако користите POP3 протокол, поруке маркиране за брисање се бришу тек пошто раскинете везу са удаљеним поштанским сандучетом.

- Да поништите брисање имејл поруке и из телефона и са сервера, дођите до поруке која је маркирана за брисање у току наредне везе () и одаберите **Опције**→ **Povrati obrisano**.

■ За слање

 Идите у **Мени**→ **Поруке**→ **За слање**.

За слање је привремено место чувања порука које чекају на слање.

Статус порука у За слање:

- *Šalje se* – Успоставља се веза и порука се шаље.
- *Čeka / U redu za slanje* – На пример, ако постоје две сличне врсте порука у За слање једна од њих "чека" док се прва не пошаље.
- *Ponoviti slanje u* (време) – Слање није успело. Телефон ће поновити слање после истека дефинисаног временског периода. Притисните *Pošalji* ако желите да поновите покушај одмах.
- *Odloženo* – Имате могућност да оставите поруке да чекају у За слање. Дођите до поруке која се шаље и притисните **Опције**→ *Odloži slanje*.
- *Neuspelo slanje* – Достигнут је број максималних покушаја слања. Ако сте покушавали да пошаљете текстуалну поруку, отворите је и проверите да ли су параметри слања исправни.

Напомена: Када шаљете поруке, апарат може да прикаже обавештење "Порука је послата". То значи да је апарат послао поруку на број центра за слање порука који је у њему програмиран. То не значи да је порука примљена на жељеној пријемној страни. За више детаља у вези SMS сервиса, обратите се свом провајдеру.

■ Преглед порука на SIM картици

Да бисте могли да прегледате SIM поруке, морате их ископирати у неки фолдер у телефону. Видите ["Радње заједничке за све апликације"](#) на страници [31](#).

■ Инфо сервис

➡ Идите у **Мени**→ **Поруке**→ **Опције**→ **Info servis**.

Од свог провајдера можете да примате поруке о разним темама, као што су временски услови или стање у саобраћају (мрежни сервис). За податке о расположивим темама као и за одговарајуће бројеве тема, обратите се свом провајдеру. У главном приказу можете видети:

- статус теме: - нове поруке на које сте претплаћени и - нове поруке на које нисте претплаћени.

➡ Опције у Инфо сервис: *Otvori, Pretplati se / Poništi pretplatu, Označi kao "vruće" / Poništi "vruće", Tema, Podešavanja, Pomoć и Izadi.*

- број теме, назив теме и да ли је маркирана () за праћење. Бићете обавештени када пристигне порука која припада маркираној теми.

Успостављена GPRS веза онемогућава пријем инфо порука. Обратите се свом оператору за исправне GPRS параметре.

■ Едитор сервисних захтева

➡ Идите у **Мени**→ **Поруке**→ **Опције**→ **Servisni zahtev**. Укуцајте и пошаљите свом провајдеру сервисни захтев (познат и као USSD инструкција) као што је захтев за активирање мрежних сервиса.

■ Подешавања Порука

➡ Идите у **Мени**→ **Поруке**→ **Опције**→ **Podešavanja**.

Текст поруке

➡ Идите у **Tekst poruka**. Отвара се листа следећих подешавања:

- **Centri za poruke** – садржи листу свих центара за размену текст порука који су дефинисани.

▶ Опције у току измена подешавања центра за размену порука: **Novi centar za por.**, **Izmeni**, **Obriši**, **Pomoć** и **Izađi**.

- **Akt. centar za por.** (Активни центар за поруке) – Дефинише који се центар за размену порука користи за слање SMS и smart порука као што су графичке поруке.
- **Prijem izveštaja** (извештаји о достави) – Када је ова услуга мреже постављена на **Da** статус послате поруке (**Na čekanju**, **Neuspelo**, **Dostavljeno**) се приказује у Дневнику (мрежни сервис).

Пријем извештаја о достави мултимедија порука послатих на имејл адресу није могућ.

- **Trajnost poruke** – Ако је прималац поруке недоступан у временском периоду трајности поруке, порука се брише у центру за размену порука. Имајте на уму да ову опцију мрежа мора да подржава. **Maksimalno vr.** је максимално време које мрежа допушта.
- **Poruka poslata kao** – Опције су **Tekst**, **Fax**, **Pejdžing** и **E-mail**. За додатне информације, обратите се свом оператору мреже.
- **Preferentna veza** – Текст поруке можете да шаљете преко стандардне GSM мреже или преко GPRS, ако то мрежа подржава.

- *Odg. kroz isti centar* (мрежни сервис) – Ако поставите ову опцију на *Da*, када прималац одговара на Вашу поруку, та повратна порука се шаље користећи исти центар за размену порука. Имајте на уму да ову опцију не нуде сви мрежни сервиси. У вези доступности, обратите се свом оператору мреже или провајдеру.

Мултимедија поруке

➡ Идите у **Multimedija poruka**. Отвара се листа следећих подешавања:

- *Aktivna prist. tačka (Mora biti definis.)* – Одаберите која ће приступна тачка бити коришћена као примарна, преферентна веза за мултимедија сервисни центар. Видите "**Мултимедија подешавања**" на страници 93.

Ако подешавања мултимедија порука примите и сачувате као smart поруку, тако примљена подешавања се аутоматски користе за приступну тачку. Видите "**Примање smart порука**" на страници 95.

- *Prijem multimedija* – Одаберите:
 - *Samo u matičnoj* – да мултимедија поруке примате само када сте у матичној мрежи. Када се налазите изван своје матичне мреже, пријем мултимедија порука је искључен.
 - *Stalno* – да стално примате мултимедија поруке.
 - *Isključeno* – да уопште не примате мултимедија поруке и рекламе.

- *Po prijemu poruke* – Одаберите:
- *Preuzmi odmah* – да телефон одмах покушава да преузима мултимедија поруке. Ако постоје поруке са статусом одложено, и оне ће бити преузете.
- *Odloži preuzim* – да мултимедија центар сачува поруке да их преузмете наконда. Да преузмете поруку, поставите *Po prijemu poruke* на *Preuzmi odmah*.
- *Odbaci poruku* – да одбаците мултимедија поруке. Мултимедија сервисни центар брише поруке.
- *Dopusti anonimne po.* – Одаберите *Ne* да се поруке од анонимних пошиљалаца одбацују.
- *Prijem reklama* – Одредите да ли желите или не желите да допустите пријем мултимедијалних рекламних порука.
- *Izveštaji* – Подесите на *Da* ако желите да се статус слања поруке (*Na čekanju, Neuspelo, Dostavljeno*) приказује у Дневнику.
- *Bez slanja izveštaja* – Одаберите *Da* ако не желите да Ваш апарат шаље извештаје о слању за примљене мултимедија поруке.
- *Trajnost poruke* (мрежни сервис) – Ако је прималац поруке недоступан у временском периоду трајности поруке, порука се брише у центру за размену мултимедија порука. *Maksimalno vr.* је максимално време које мрежа допушта.

- *Veličina slike* – Дефинишите величину слике у милтимедија поруци. Расположиве опције су: *Mala* (макс. 160x120 пиксела) и *Velika* (макс. 640x480 пиксела).

Подразумевани избор, подешавање, за сервис мултимедија порука је најчешће "укључен". Изглед мултимедија поруке може да буде различит у зависности од пријемног апарата.

Имејл поруке

 Идите у **E-mail**.

Отворите *Aktivno poštansko s.* да одаберете које поштанско сандуче желите да користите.

Подешавања Поштанског сандучета (поште)

 Опције у току измена имејл подешавања: *Opcije izmena, Novo pošt. sanduče, Obriši, Pomoć* и *Izadi*.

Одаберите *Poštanska sandučad* да отворите листу дефинисаних поштанских сандучади. Ако није дефинисано ниједно поштанско сандуче, тражиће се да то учините. Приказује се наредна листа подешавања (ови се подаци добијају од провајдера сервиса електронске поште):

- *Ime poš. sandučeta* – Дајте дескриптиви назив за поштанско сандуче.
- *Aktivna prist. tačka (Mora biti definis.)* – IAP, Интернет приступна тачка за dato поштанско сандуче. Одаберите Интернет приступну тачку из листе. Видите "[Подешавања везе](#)" на страници 141.

- ***Moja e-mail adresa (Mora biti definis.)*** – Упишите имејл адресу коју Вам је дао провајдер. Адреса мора да садржи @ карактер. Одговори на Ваше поруке се шаљу на ту адресу.
- ***Server za slanje: (Mora biti definis.)*** – Упишите IP адресу или име матичног рачунара који служи за слање Ваше поште.
- ***Pošalji poruku*** (мрежни сервис) – Дефинише начин слања имејл поруке са Вашег телефона. ***Odmah*** – Телефон покушава да се повеже на поштанско сандуче чим изаберете ***Pošalji. U toku sled. veze*** – Имејл се шаље када се наредни пут повежете на своје удаљено поштанско сандуче (сервер).
- ***Pošalji i sebi*** – Одаберите ***Da*** да копију имејл поруке сачувате у удаљеном поштанском сандучету и на адреси која је дефинисана у ***Moja e-mail adresa***.
- ***Sa potpisom*** – Одаберите ***Da*** ако желите да прикључите потпис својој е-маил поруци и да почнете писање или измену текста потписа.
- ***Korisničko ime:*** – Упишите своје корисничко име које сте добили од провајдера.
- ***Lozinka:*** – Упишите своју лозинку. Ради веће сигурности, ово поље можете да оставите празно, тако да се лозинка тражи увек када се повезујете на своје удаљено поштанско сандуче. У супротном, лозинка се шаље аутоматски.
- ***Server za prijem: (Mora biti definis.)*** – IP адреса или име матичног рачунара који служи за пријем Ваше поште.

- *Tip pošte:* – Дефинише имејл протокол који захтева провајдер Ваше електронске поште. Опције су *POP3* или *IMAP4*.
Овај се параметар бира само једном и не може се променити ако сте сачували подешавања или изашли из њих.
- *Bezbednost* – Користи се код POP3, IMAP4 и SMTP протокола ради заштите везе са удаљеним поштанским сандучетом (сервером).
- *Bezbedna prijava* – Користи се код POP3 протокола за кодовање слања лозинке на удаљени имејл сервер. Не приказује се ако је одабрано IMAP4 за *Tip pošte*.
- *Preuzmi priloge* (не приказује се ако је имејл протокол POP3) – За преузимање имејл порука са или без прилога.
- *Preuzmi zaglavlja* – Да ограничите број заглавља имејл порука који желите да преузмете у свој телефон. Опције су *Sva* и *Definiše korisnik*. Користи се само за IMAP4 протокол.

Сервисне поруке

 Идите у **Servisna poruka**. Отвара се листа следећих подешавања:

- *Servisne poruke* – Одаберите да ли желите да допустите или не пријем сервисних порука.
- *Potrebna verifikacija* – Одаберите да ли желите да сервисне поруке примате само од овлашћених извора.

Инфо сервис

Проверите код свог провајдера да ли се нуди Инфо сервис (мрежни сервис), које су теме на располагању и који су бројеви тема.

➡ Идите у **Info servis** да измените подешавања:

- *Prijem* – *Da* или *Ne*,
- *Jezik* – *Svi* омогућава пријем инфо порука на свим језицима. *Izabrani* омогућава Вам да изаберете на којим језицима желите да примате инфо поруке. Ако жељени језик није у листи, одаберите *Drugi*.
- *Otkrivanje tema* – Ако примите поруку која не припада ниједној од постојећих тема, опција *Otkrivanje tema* → *Da* Вам омогућава да аутоматски сачувате број теме. Број теме се меморише у листу тема и приказује без имена. Одаберите *Ne* ако не желите да се бројеви нових тема аутоматски меморишу.

Подешавања фолдера Остало

➡ Идите у **Ostalo**. Отвара се листа следећих подешавања:

- *Sačuvaj poslate por.* – Одаберите ако желите да сачувате копију сваке послате текстуалне, мултимедија или имејл поруке у фолдер Послато.
- *Broj sačuvanih por.* – Дефинишите колико ће послатих порука бити једновременно чувано у фолдеру Послато. Стандардно ограничење је 20 порука. Када се оно достигне, брише се најстарија порука.

■ Ћаскање

↩ Идите у **Meni**→ **Ћaskanje**.

▶ Опције у главном приказу Ћаскање су: *Otvori, Prijava, Odjava, Podešavanje, Pomoć* и *Izadi*.

Ћаскање (мрежни сервис) Вам омогућава комуникацију са више особа путем инстант порука, као и да се укључујете у чет форуме (групе за ћаскање) о различитим темама. Пошто се региструјете за сервис ћаскања, можете се пријавити на чет сервер (сервер ћаскања) провајдера сервиса.

За расположивост сервиса ћаскања, као и за начин плаћања и цене, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса. Провајдери ће Вам такође дати и упутства о коришћењу њихових сервиса.

Да бисте приступили неком сервису ћаскања, неопходно је да меморишете подешавања датог сервиса. Ова подешавања можете да примите од оператора мреже или од провајдера који нуди дати сервис. Видите "[Примање smart порука](#)" на страници 95. Подешавања можете и да унесете ручно. Видите "[Сервери за ћаскање и праћење присутности](#)" на страници 119.

Повезивање на чет сервер

↩ Идите у **Meni**→ **Ћaskanje**.

1. Телефон аутоматски покушава да се повеже на неки чет сервер. Чет сервер на који се повезујете можете и променити. Видите "[Сервери за ћаскање и праћење присутности](#)" на страници 119.

2. Пошто се веза успостави, унесите свој ID (идентификатор) и лозинку, па притисните или притисните *Obustavi* да останете "офлајн". Када сте "офлајн", Ваш телефон није повезан са чет сервером и не можете да примате нити да шаљете поруке. Да се накнадно пријавите, одаберите *Опције*→ *Prijava*.

Кориснички ID (идентификатор) и лозинку добијате од провајдера сервиса. Да се одјавите, одаберите *Опције*→ *Odjava*.

Измене подешавања ћаскања

 Идите у *Опције*→ *Podešavanja*→ *Pod. ćaskanja*.

- *Korisnički nadimak* - Одаберите *Da* и унесите неки надимак (максимално 10 карактера).
- *Učestvovanje u čet* - Да онемогућите да други виде да ли сте "онлајн", одаберите опцију *Ne*.
- *Dopusti poruke od* - Одаберите *Svih, Iz čet kontakata* или *Ni od koga*.
- *Dopusti pozivnice od* - Одаберите *Svih, Iz čet kontakata* или *Ni od koga*.
- *Brzina poruke* - Одаберите брзину којом ће се приказивати нове поруке.
- *Osvežavanje dostup.* - Да одаберете како ће се ажурирати подаци о томе да ли су Ваши чет контакти "онлајн" или "офлајн". Изаберите *Automatski* или *Ručno*.
- *Osveži dostupnost* - Одаберите *Svi kontakti* или *Odabrani kontakti*.

Прикључивање и напуштање групе за ћаскање

➡ Идите у **Meni** → **Ћaskanje** → **Grupe za ћask..**

Приказује се листа група за ћаскање, чет група, које сте меморисали или којима сте тренутно прикључени. Иконица поред групе означава њен тип:

- - Група коју сте сами креирали и којој сте тренутно прикључени.
- - Група коју сте сами креирали али којој тренутно нисте прикључени.
- - Група коју сте меморисали и којој сте тренутно прикључени.
- - Група коју сте меморисали али којој тренутно нисте прикључени.

▶ Опције у приказу Групе за ћаскање су: *Otvori, Priključi se grupi, Kreiraj novu grupu, Napusti grupu, Grupa za ћaskanje, Traži, Podešavanje, Pomoć и Izadi.*

- - Група којој сте тренутно прикључени али коју нисте меморисали.

Да се прикључите некој групи за ћаскање: Дођите до неке групе у листи и притисните . Да се прикључите некој групи за ћаскање која се не налази у листи али којој знате ID (идентификатор) групе, одаберите **Опције** → *Priključi se grupi*. Унесите ID групе и притисните .

Можете да дођете до групе, притиснете **Опције** → *Grupa za ћaskanje* па да одаберете: *Sačuvaj grupu, Obriši, Vidi učesnike* да видите ко је тренутно прикључен групи, *Detalji grupe za ћask.* да видите ID (идентификатор) групе, тему, чланове, уредничка права у групи и да ли је слање приватних порука у да тој групи допуштено или не, *Podešavanje grupe* да видите и измените подешавања дате групе за ћаскање. Видите **"Измене подешавања групе за ћаскање"** на страници 118.

Да напустите неку групу за ћаскање: Одаберите **Опције**→ *Napusti grupu*.

Тражење група за ћаскање и корисника

➡ Идите у **Групе за ћаск.**→ **Опције**→ **Тражи**→ **Групе** или **Корисници**.

- **Групе** можете да тражите по критеријумима *Ime grupe*, *Tema* и *Članovi* (ID корисника). Када пронађете групе, можете одабрати *Nova pretraga*, *Pridruži se* и *Sačuvaj grupu*.
- Кориснике (**Korisnici**) можете да претражујете по *Korisničko ime*, *Identifikator kor.*, *Telefonski broj* и *E-mail adresa*. Када пронађете кориснике, можете одабрати *Nova pretraga*, *Otvori konverzaciju*, *Dodaj u kontakte* да сачувате контакт, *Pošalji pozivnicu* и *Dodaj u listu blokir.* да блокирате (или деблокирате) поруке од датог контакта (корисника).

Када се прикажу резултати претраге, можете одабрати **Опције**→ *Nova pretraga*, *Još rezultata* за исту претрагу, као и *Prethodni rezultati* да видите резултате претходне претраге.

Ћаскање у групи за ћаскање

➡ Идите у **Мени**→ **Ћаскање**→ **Групе за ћаск.**

Пошто се прикључите некој групи за ћаскање, можете да пратите поруке које се размењују у њој као и да шаљете своје поруке.

▶ Опције у току ћаскања: *Pošalji*, *Pošalji privatnu po.*, *Odgovori*, *Pošalji pozivnicu*, *Napusti grupu*, *Sačuvaj grupu*, *Registruj konver.* *Prekini registrov.*, *Pomoć* и *Izadi*.

- Да пошаљете неку поруку, напишите је па притисните .
- Да пошаљете приватну поруку неком члану групе (ако је то у групи допуштено), одаберите **Опције**→ *Pošalji privatnu po.*, одаберите примаоца, напишите поруку па притисните .

Да одговорите на неку приватну поруку која Вам је послата, одаберите **Опције**→ *Odgovori.*

Да контакте за ћаскање који су "онлајн" позовете да се придруже групи за ћаскање (ако је то у групи допуштено), одаберите **Опције**→ *Pošalji pozivnicu*, изаберите контакте које желите да позовете, па притисните **Урађено.**

Регистровање порука

Да региструјете поруке које се размењују у некој групи за ћаскање, или у току појединачне конверзације, одаберите **Опције**→ *Registruj konver.* Укуцајте име за одговарајућу датотеку па притисните . Да прекинете регистровање, одаберите **Опције**→ *Prekini registrov..*

Регистроване поруке се чувају у Бележници. Видите "**Бележница**" на страници 163.

Блокирање порука

Да онемогућите примање порука од одређених корисника, учесника у ћаскању, одаберите **Опције**→ *Opcije blokiranja*, па затим одаберите:

- *Dodaj u listu blokir.* – да блокирате поруке од тренутно одабраног корисника, учесника.
- *Ručno dodaj iden. listi* – укуцајте ID (идентификатор) датог корисника, па притисните .

- *Vidi listu blokiranih* – да видите кориснике чије су поруке блокиране.
- *Odblokiraj* – одаберите корисника којег желите да уклоните из листе блокираних, па притисните .

Започињање и праћење индивидуалних конверзација

 Идите у **Meni**→ **Časkanje**→ **Konverzacije**.

Приказује се листа корисника ћаскања са којима тренутно имате отворену конверзацију.

Да започнете нову конверзацију, одаберите **Opcije**→ *Nova konverzacija*, па затим одаберите:

 Опције у приказу Конверзације су: *Pošalji, Dodaj u kontakte, Prosledi, Registruj konver., Prekini registrov., Opcije blokiranja, Završi konverzaciju, Pomoć* и *Izađi*.

- *Odaberi primaoca* – да видите листу својих меморисаних контаката за ћаскање који су тренутно онлајн. Дођите до жељеног контакта и притисните .
- *Unesi id. korisnika* – унесите ID (идентификатор) корисника и притисните . ID (идентификатор) додељује провајдер сервиса онима који се региструју за сервис.

Да видите неку активну конверзацију, дођите до корисника и притисните . Да наставите конверзацију, напишите своју поруку и притисните . Да се вратите у листу конверзација, а да конверзацију не затворите, притисните **Nazad**.

Да конверзацију затворите, одаберите **Опције**→ *Završi konverzaciju*.

Икона: поред корисника, учесника, означава да сте од њега примили нову поруку.

Активне конверзације се аутоматски затварају када изађете из Ћаскања.

Да неког корисника, учесника, сачувате у своје контакте за ћаскање, дођите до њега и одаберите **Опције**→ *Dodaj u kontakte*.

Да се шаљу аутоматски одговори на долазне поруке, одаберите **Опције**→ *Uključi aut. odgovor*. Укуцајте жељени текст и притисните **Урађено**.

Чет контакти

 Идите у **Мени**→ *Ћaskanje*→ **Чет контакти**.

 Опције у приказу Чет контакти су: *Otvori, Otvori konverzaciju, Uključi praćenje, Pripada grupama, Novi čet kontakt, Izmeni, Obriši, Ažuriraj učesnike, Опције blokiranja, Traži, Podešavanja, Pomoć* и *Izađi*.

Приказује се листа Ваших сачуваних чет контаката. се приказује поред оних контаката који су онлајн, а означава оне контакте који су офлајн.

Да креирате нови контакт, одаберите **Опције**→ *Novi čet kontakt*. Испуните поља *Ime* и *Identifikator kor.*, па притисните **Урађено**.

Дођите до неког контакта и притисните да видите његове детаље. Притисните **Опције** и изаберите:

- *Izmeni* – извршите измене детаља датог контакта.

- *Otvori konverzaciju* – започните нову или наставите активну конверзацију са датим контактом.
- *Uključi praćenje* – примите обавештење увек када дати контакт пређе у онлајн односно у офлајн статус.
- *Pripada grupama* – видите којим групама се дати чет контакт прикључио.
- *Ažuriraj učesnike* – ажурирајте податке о томе да ли су контакти онлајн или офлајн. Ова опција није на располагању ако сте за *Osvežavanje dostup*. одабрали опцију *Automatski* у оквиру **Pod. ċaskanja**.

Креирање нове групе за ћаскање

➡ Идите у **Grupe za ċask** → **Опције** → **Kreiraj novu grupu**. Унесите параметре, подешавања, групе:

- *Ime grupe, Tema grupe* и *Dobrodošlica*, тј. текст који се приказује учесницима када се придруже групи.
- *Veličina grupe* – максимални број чланова који се могу придружити групи.
- *Dopusti pretragu* – дефинишете да ли други могу да пронађу групу претраживањем.
- *Izmena prava* – дођите до оних чланова групе за ћаскање којима желите да доделите уредничка права, права измена као и право да позивају нове контакте у групу.
- *Ćlanovi grupe* – Видите "Ограничавање приступа групи за ћаскање" на страници 118.
- *Zabranj.* – приказује листу корисника који су под забраном.

- *Dopusti privatne por.* – допустите или забраните размену приватних порука између чланова групе.
- *Identifikator grupe* – се аутоматски формира и не може се мењати.

Измене подешавања групе за ћаскање

 Идите у **Meni** → **Ćaskanje** → **Grupe za ċask..**

Можете да вршите измене подешавања групе за ћаскање коју сте сами креирали или друге групе ако Вам је креатор те групе доделио уредничка права. У приказу **Grupe za ċask.**, дођите до жељене групе па изаберите **Opције** → **Grupa za ċaskanje** → **Podešavanja grupe**. Видите "**Креирање нове групе за ћаскање**" на страници 117.

Ограничавање приступа групи за ћаскање

Неку чет групу, групу за ћаскање, можете учинити затвореном тако што ћете направити листу **Članovi grupe**. Таквој групи се могу прикључивати само чланови који се налазе у листи. Идите у приказ **Grupe za ċask.**, дођите до групе и одаберите **Opције** → **Grupa za ċaskanje** → **Podešavanja grupe** → **Članovi grupe** → **Samo izabrani**.

- Да у листу додате неког члана, одаберите **Dodaj** па затим **Čet kontakt** или **Unesi ident. korisnika**.
- Да неког корисника уклоните из листе, дођите до њега и изаберите **Ukloni**.
- Да обришете листу и допустите свим чет контактима да се поново прикључе групи, изаберите **Ukloni sve**.

Сервери за ћаскање и праћење присутности

➡ Идите у **Опције**→**Подешавања**→**Подеш. сервера**. Подешавања можете да примите као "smart" поруку од провајдера који нуди сервис ћаскања.

- Да промените сервер за ћаскање или за праћење присутности на који желите да се повежете, одаберите *Primarni server*.
- Да промените врсту пријаве за сервис праћења присутности, одаберите *Vrsta prijave*, па затим *Automatski*, *Auto. u matičnoj*, *Ručna*.
- Да промените врсту пријаве за сервис ћаскања, одаберите *Vrsta prijave*, па затим *Automatski* или *Ručna*.
- Да додате нови сервер, одаберите **Опције**→**Нови сервер**. Унесите или изаберите параметре, подешавања: *Ime servera* и *Aktivna prist. tačka* за повезивање на сервер, *Veb adresa* одговарајућег чет сервера, свој *Identifikator kor.* и *Lozinka* за пријаву. Видите "**Подешавања везе**" на страници 141.

Идентификатор корисника и лозинку добијате од провајдера сервиса када се региструјете за дати сервис. Ако не знате свој идентификатор корисника или лозинку, обратите се провајдеру.

8. Алатке

■ Апликације

➡ Идите у **Мени** → **Менаџер**.

У свој телефон можете да инсталишете и нове апликације компатибилне са Symbian оперативним системом (SIS датотеке) као и Java™ апликације (Java MIDlets и MIDlet пакете). Такође можете да ажурирате или да деинсталишете апликације у свом телефону, и да пратите историју таквих промена.

Ваш телефон подржава J2ME™ Java апликације. Немојте преузимати PersonalJava™ апликације у свој апарат пошто се оне не могу инсталисати.

▶ Опције у главном приказу Менаџера апликација су: *Instališi, Vidi detalje, Vidi sertifikat, Ažuriraj, Idi na veb adresu, Ukloni, Vidi protokol, Pošalji protokol, Podešavanje, Dopuna aplikacija, Pomoć и Izadi.*

Апликације у Менаџеру апликација користе заједничку меморију. Видите "**Заједничка меморија**" на страници 16.

Када отворите модул Менаџер апликација, видећете листу:

- апликација сачуваних у Менаџеру апликација,
- делимично инсталисаних апликација (означене са) и
- комплетно инсталисаних апликација које можете уклонити (означене са .

Можете користити само апликације за Symbian оперативни систем које имају наставак SIS.

Преузимање апликације

Ваш телефон подржава J2ME™ Java апликације. Пре преузимања неке апликације у свој телефон, проверите да ли је она компатибилна са њим. Нове Java апликације можете да преузимате на више начина:

- Идите у **Мени** → **Menadžer** → **Dopuna aplikacija** и приказаће Вам се листа расположивих маркера (букмарк ознака).

Изаберите одговарајући маркер да се повежете на жељену страну. Ако повезивање не успе, можда тој страни не можете да приступите преко сервиса чија подешавања везе тренутно користите. У том случају, уђите у мени **Veb** и активирајте неки други скуп подешавања сервиса. Видите "**Успостављање везе**" на страници 171. Покушајте поново да се повежете на жељену страну.

За расположивост разних сервиса, као и за начин плаћања и цене, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или код провајдера сервиса.

- Идите у **Мени** → **Veb** → **Preuzmi**. Изаберите одговарајућу апликацију или игру коју желите да преузмете.
- Употребите Nokia Application installer из пакета PC Suite да апликацију преузмете у телефон.

Важно: Инсталишите и користите само апликације и софтвер из извора који нуде адекватну безбедност и заштиту од штетног софтвера.

Имајте на уму да када преузимате неку апликацију, она може бити сачувана у мени **Igre** уместо у мени **Veb**.

Инсталисање неке апликације

Можете инсталисати апликације које су посебно намењене за овај телефон или апликације које одговарају Symbian оперативном систему.

Ако инсталишете апликацију која није посебно намењена овом телефону, постоји могућност да апликација неће изгледати и деловати као што би првобитно требало.

- Отворите Менаџер апликација, дођите до апликације и одаберите **Опције** → *Instališi* да започнете инсталацију.
- Или, потражите апликацију у меморији телефона или меморијској картици, одаберите је, и притисните да започнете инсталацију.

Апликације се могу преузети у Ваш телефон током претраживања, могу бити примљене као прилог мултимедија порука или имејл порука, или могу бити примљене преко инфрацрвене или Bluetooth везе са другог уређаја, на пример телефона или компатибилног РС рачунара.

Важно: Користите само сервисе у које имате поверење и који нуде адекватну безбедност и заштиту од штетног софтвера.

Ради повећања безбедности, систем за инсталисање апликација користи дигиталне потписе и сертификате за апликације. Немојте инсталисати апликацију ако Менаџер апликација у току инсталације прикаже безбедносно упозорење.

Ако инсталишете апликацију која садржи ажурирање или исправку постојеће апликације, првобитно стање можете повратити једино ако поседујете првобитну инсталациону апликацију или комплетну резервну копију

уклоњене апликације. Да повратите првобитну апликацију, прво уклоните ажурирану или исправљену апликацију, па затим поново инсталишите апликацију са првобитне инсталационе апликације или резервне копије.

У процесу инсталације, телефон проверава целовитост апликације која ће се инсталисати. Телефон приказује информације о проверама које се спроводе и пружа Вам могућност наставка или прекида инсталације. Пошто телефон провери целовитост апликације, она се инсталише у Ваш телефон.

Инсталисање неке Java™ апликације

За инсталацију је неопходна датотека са наставком .JAP. Ако је нема, апарат ће тражити да је преузмете. Ако није дефинисана приступна тачка за Менаџер апликација, тражиће се да је одаберете. Код преузимања .JAP датотеке можда ће бити потребно да унесете корисничко име и лозинку за приступ серверу. Ове податке ћете добити од испоручиоца или произвођача апликације.

- Да бисте започели везу за пренос података и видели додатне информације о апликацијама, дођите до ње и одаберите **Опције**→ *Idi na veb adresu.*
- Да бисте започели везу за пренос података и проверили да ли је на располагању новија верзија апликације, дођите до апликације и одаберете **Опције**→ *Ažuriraj.*

Java подешавања

- Да промените примарну приступну тачку коју нека Java апликација користи за преузимање додатних података, одаберите

Опције→*Подешавања*→*Пристапна тачка*. Видите "Пристапне тачке" на страници 141.

- Да промените сигурносна подешавања која одређују поступке који су дозвољени Java апликацијама, одаберите **Опције**→*Подешавања*.

Не дозвољавају све Java апликације измене подешавања безбедности, заштите.

Покретање неке апликације

1. Идите у **Мени**→*Веб*→*Апликације*→*Додај апликацију*.
2. Дођите до неке апликације или до неког скупа апликација (име зависи од саме апликације).
3. Притисните **Опције** и одаберите *Отвори* или притисните . Ако је изабрана нека самостална апликација, она се покреће.

У супротном, приказује се листа апликација изабраног скупа апликација.

Да покренете неку самосталну апликацију, дођите до жељене апликације, притисните **Опције** и изаберите *Отвори*, или притисните .

Имајте на уму да рад неких апликација може да брже празни батерију (можда ће бити потребно да телефон прикључите на пуњач).

Остале опције које су на располагању за апликацију или скуп апликација

- *Обриши* - Да обришете неку апликацију или неки скуп апликација.
- *Пристап апликација* - Да ограничите пристап неке апликације мрежи. Изаберите *Прво питај* и телефон ће тражити одобрење за пристап мрежи,

Uvek dopušten да допустите приступ мрежи, или *Nije dopušten* да не допустите приступ мрежи.

- *Ažuriraj* – Да проверите да ли је на располагању новија верзија апликације за преузимање са датог сервиса (мрежни сервис).
- *Idi na veb adresu* – За додатне информације или податке о апликацији са неке Интернет стране. Ову могућност мора да подржава и комуникациона мрежа. Ова опција се приказује једино ако је у склопу апликације дата и одговарајућа Интернет адреса.
- *Detalji* – За додатне информације о апликацији.

Статус меморије за апликације

 Идите у **Meni** → **Ekstra** → **Memorija**.

Овде се приказује количина меморије која је на располагању за инсталисање игара и апликација.

Апликације користе заједничку меморију. Видите "**Заједничка меморија**" на страници 16.

Уклањање апликације

1. Да уклоните апликацију, дођите до ње и одаберите **Опције** → **Ukloni**.
2. Притисните **Da** да то потврдите.

Ако апликацију уклоните, можете је поново инсталисати једино ако поседујете оригиналну апликацију или резервну копију уклоњене апликације. Ако уклоните апликацију, више нећете моћи да отворате документа која су у

њој креирана. Ако друге апликације зависе од апликације коју сте уклонили, оне ће престати са радом. Погледајте документацију инсталираних апликација за више детаља.

■ Фајл менаџер

➡ Идите у **Meni** → **Alatke** → **Fajl menadžer**

У апликацији Фајл менаџер можете да претражујете, отварате и организујете датотеке и фолдере у меморији телефона или на меморијској картици, ако је користите.

▶ Опције у главном приказу Фајл менаџер су: *Otvori, Pošalji, Obriši, Premesti u folder, Kopiraj u folder, Novi folder, Markiraj/Demarkiraj, Preimenuj, Nađi, Primi preko IC, Vidi detalje, Detalji o memoriji, Pomoć* и *Izadi*.

Отворите Фајл менаџер да видите листу фолдера у меморији телефона. Притисните да видите фолдере на меморијској картици, ако је користите.

Можете да претражујете, отварате и креирате фолдере, да маркирате, копирате и премештате ставке у фолдере. Видите "[Радње заједничке за све апликације](#)" на страници 31.

Институт заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова и мелодија звона и другог садржаја.

Примање датотека преко ИЦ

➡ Идите у **Опције**→ **Primi preko IC**.

Датотеке се аутоматски примају у корени део структуре фолдера, али могу бити премештане или копиране у друге фолдере. Видите "[Инфрацрвена веза](#)" на страници [185](#).

Преглед утрошка меморије

➡ Идите у **Опције**→ **Detalji o memoriji**.

Ако у свом телефону имате меморијску картицу, имате могућност два приказа меморије; један приказ меморије у телефону, а други приказ меморијске картице.

Притисните или за прелазак са једне меморијске маркице на другу.

Да проверите слободни и заузети простор тренутно активне меморије, одаберите **Опције**→ **Detalji o memoriji**.

Телефон израчунава приближну количину слободне меморије за чување података и инсталисање нових апликација.

У приказима меморије можете да видите утрошак меморије различитих група података: *Kalendar, Adresar, Dokumenta, Poruke, Slike, Audio dat., Video snimci, Aplikacije, Zauzeta m.* и *Slobodna m..*

Када меморија телефона постаје попуњена, обришите неке податке/ датотеке, или их пребаците у меморијску картицу. Видите "[Отклањање проблема](#)" на страници [193](#).

■ Гласовне команде

➡ Идите у **Meni**→ **Alatke**→ **Glas. kom..**

Гласовне команде можете користити за стартовање апликација и начина рада, као и за бирање бројева из Адресара, без гледања у екран телефона. Снимите једну или више речи (гласовну команду) па их касније, по потреби изговорите да отворите неку апликацију, активирате неки профил, или позовете неки број телефона.

За једну функцију можете да имате само једну гласовну команду.

▶ Опције у главном приказу Гласовне команде су: *Dodaj gl. komandu, Otvori, Nova aplikacija, Preslušaj, Promeni, Obriši, Obriši sve, Pomoć и Izdaji.*

Гласовна команда може да буде било која једна или више изговорених речи.

- У току снимања, телефон држите мало даље од уста. После сигнала за почетак, разговетно изговорите реч(и) коју желите да снимите као гласовну команду.

Пре употребе гласовних команди имајте на уму:

- Гласовне команде не зависе од језика. Оне зависе од гласовних карактеристика говорника.
- Име морате изговорити управо онако како сте то урадили при снимању.
- Гласовне команде су осетљиве на амбијенталну буку. Гласовне команде снимајте и користите у окружењу без буке.
- Веома кратка имена нису погодна. Користите дужа имена и избегавајте употребу сличних за различите бројеве телефона.

Напомена: Коришћење гласовних команди може да буде тешко у бучним срединама или у хитним случајевима, зато се немојте ослањати искључиво на бирање гласом у свим ситуацијама.

Додавање гласовне команде некој апликацији

1. У главном приказу Гласовне команде, дођите до апликације којој желите да доделите, додате, гласовну команду, и одаберите **Опције**→ *Dodaj gl. komandu*.

Да доделите, додате, гласовну команду неком начину рада, мора да буде отворен фолдер Начини рада и одабран жељени начин рада.

Да бисте додали неку апликацију у листу апликација главног приказа Гласовне команде, изаберите **Опције**→ *Nova aplikacija*, дођите до апликације коју желите да додате и притисните **Izaberi**.

2. Појављује се текст *Pritisni "Start" pa govori posle zvučnog signala*.
 - Притисните **Start** да снимите гласовну команду. Телефон даје звучни сигнал за почетак, и приказује се текст *Sada govori*.
3. Изговорите гласовну команду. Телефон ће прекинути снимање после око 5 секунди.
4. По завршеном снимању, телефон репродукује снимљену команду и појављује се текст *Reprodukcija glasovne komande u toku*. Ако снимак не желите да меморишете, притисните **Prekini**.
5. Пошто се гласовна команда успешно меморише, појављује се текст *Glasovna komanda sačuvana* и чује се писак. Симбол се види поред апликације.

Стартовање апликације помоћу гласовне команде

1. У пасивном режиму, притисните и држите тастер . Чуће се кратки звучни сигнал и појавиће се текст *Sada govori.*
2. Када стартујете апликацију помоћу гласовне команде, држите телефон на кратком растојању од уста и течно изговорите гласовну команду.
3. Телефон репродукује снимљену гласовну команду и отвара апликацију. Ако телефон репродукује погрешну гласовну команду, притисните **Ponovi**.

Репродуковање, брисање или промена гласовне команде

Да репродукујете, обришете или промените гласовну команду, дођите до апликације са гласовном командом (означене са) , одаберите **Опције**, и онда једну од опција:

- *Preslušaj* – да гласовну команду поново преслушате.
- *Obriši* – да обришете гласовну команду.
- *Promeni* – да снимите нову гласовну команду. Притисните **Start** да за почетак снимања.

■ Менаџер уређаја

 Идите у **Meni**→**Alatke**→**Men. uređaja**.

Менаџер уређаја омогућава да Вам треће стране, као што је Ваш провајдер сервиса, директно помажу у подешавањима телефонског апарата. Да бисте омогућили управљање уређајем (менаџмент уређаја), Ваш телефонски

апарат мора да успостави везу и да спроведе синхронизацију са сервером те треће стране. Сесију синхронизације можете да иницирате (стартујете) са свог телефона, а можете и да прихватите или да одбијете покушај синхронизације на иницијативу сервера.

 Опције у главном приказу Менаџер уређаја су: *Počni konfiguraciju, Novi skup servera, Izmeni skup, Obriši, Omogući konfigur. / Onemogući konfigur., Vidi dnevnik, Pomoć и Izadi.*

Ова могућност је зависна од оператора и није доступна на свим телефонским апаратима. Обратите се свом оператору сервиса за информације о доступности.

Да бисте могли да се повежете на сервер потребно је прво да дефинишете неки профил (скуп) менаџера уређаја. Трећа страна која Вам помаже у конфигурисању уређаја Вам такође може помоћи и у дефинисању скупа подешавања (профила):

- *Ime servera* – Име сервера које се приказује на екрану.
- *Identifikator servera* – Идентификатор (ID) удаљеног сервера за управљање уређајем (менаџер уређаја).
- *Lozinka servera* – Лозинка која се користи код упита сервера. Унесите лозинку коју мора да да сервер за управљање уређајем када обавља синхронизацију Вашег телефона.
- *Pristupna tačka* – Интернет приступна тачка коју користи Ваш телефон за успостављање везе са тим сервером. Изаберите неку из листе дефинисаних приступних тачака у Вашем телефону.

- *Adresa domaćina* – URL адреса сервера за управљање уређајем.
- *Port* – Број порта сервера за управљање уређајем.
- *Korisničko ime* – Ваше корисничко име за дати профил, скуп подешавања.
- *Lozinka* – Ваша лозинка за дати профил, скуп подешавања.
- *Dopusti konfiguraciju* – Управљање уређајем (менаџмент уређаја) је допуштено за дати сервер. Изаберите *Da* или *Ne*.
- *Aut. prihvati sve zah.* – Управљање уређајем (менаџмент уређаја) за дати сервер је аутоматски или уз сагласност. Изаберите *Da* да допустите синхронизацију без своје претходне верификације, или изаберите *Ne* да се тражи верификација сваког покушаја синхронизације.

9. Подешавање телефона личним потребама

■ Начини рада

➡ Идите у **Meni**→ **Nač. rada**.

➡ Опције у главном приказу Начини рада су: *Aktiviraj*, *Personalizuj*, *Kreiraj novi*, *Obriši način rada*, *Pomoć* и *Izadi*.

У менију Начини рада имате могућност да подесите и прилагодите тонове одзива телефонског апарата за различите догађаје, средине и групе позивача. Тренутно активни начин рада видите у врху дисплеја у пасивном режиму. Ако је активан начин рада Општи, приказује се само датум.

Да промените начин рада, у листи начина рада дођите до неког од начина рада и одаберите **Опције**→ *Aktiviraj*.

Да неки начин рада измените, дођите до њега у листи начина рада и одаберите **Опције**→ *Personalizuj*. Да креирате нови начин рада, одаберите **Опције**→ *Kreiraj novi*. Отвара се листа подешавања начина рада. Дођите до подешавања које желите да промените и притисните да отворите могуће опције:

- *Ton zvona* - Поставите тон звона за говорне позиве; одаберите га из листе. Да прекинете слушање притисните било који тастер. Ако се користи меморијска картица, тонови, мелодије, звона који су меморисани на њој имају иконицу поред имена. Мелодије/тонови звона користе

заједничку меморију. Видите "[Заједничка меморија](#)" на страници 16. Тонове, мелодије, звона можете да мењате и из Адресара. Видите "[Додавање тона звона](#)" на страници 57.

- *Tip zvona* – Када је одабрано *Rastući*, јачина звона почиње од најтишег и појачава се све до нивоa који је постављен за јачину звука.
- *Jačina zvona* – Подесите јачину звона и звучних сигнала поруке.
- *Zvučni signal poruke* – Подесите звучни сигнал поруке.
- *Najava ćaskanja* – Подесите тон за инстант поруке.
- *Upozor. vibracijom* – Подесите апарат да се оглашава вибрирањем на долазни говорни позив и поруке.
- *Tonovi tastature* – Подесите јачину тонова тастатуре.
- *Tonovi upozorenja* – Телефон се оглашава звучним упозорењем, рецимо, када се батерија празни.
- *Upozorenje na* – Подесите апарат да звони само на позиве са телефонских бројева који припадају одабраној групи позивача. Телефонски позиви особа ван одабране групе биће без звона. Опције су *Sve pozive* или (листа контакт група ако сте их направили).

■ Теме

➡ Идите у **Мени** → **Теме**

▶ Опције у главном приказу Теме су: *Prikaz, Primeni, Izmeni, Pomoć* и *Izadi*.

Можете промените изглед дисплеја свог телефона активирањем одређене теме. Тема се састоји из тапета у станју мированја, палете боја, скрин сејвера и слике за позадину из Фаворита. Измените тему за додатно давање личног печата, персонализацију.

Када отворите **Теме**, види се листа расположивих тема. Тренутно активирана тема је штиклирана. Притисните да видите теме на меморијској картици, ако је користите.

Да прикажете неку тему, дођите до ње и одаберите **Опције** → *Prikaz* да видите одабрану тему. Притисните тастер да активирате тему. Тему можете да активирате и без претходног приказа, тако што ћете одабрати **Опције** → *Primeni* из главног приказа.

Групишите елементе из других тема или слике из Галерије за даљу персонализацију тема.

Вршење измена неке теме:

1. Дођите до неке теме, одаберите **Опције** → *Izmeni*, па одаберите:

- *Tapet* - Одаберите слику из неке за позадину у пасивном режиму из доступних тема, или сопствену из Галерије.
- *Kolor paleta* - Промените комбинацију боја које се користе на дисплеју.
- *Skrin sejver* - Изаберите шта се приказује у скрин сејвер траци: време и датум или неки текст који сте сами написали. Место и боја позадине траке скрин сејвера се мења на сваки минут. Такође, скрин сејвер се мења и да би приказао број нових порука или пропуштених позива.

Можете подесити после колико времена се активира скрин сејвер.
Видите "**Подешавања телефона**" на страници 137.

- *Slika za: Favoriti* – Одаберите слику за позадину у Фаворитима из доступних тема, или сопствену из Галерије.
2. Дођите до елемента који желите да измените и одаберите **Опције**→ *Promeni*.
 3. Изаберите **Опције**→ *Postavi* да одаберете (активирате) тренутно подешавање. Да прикажете одабрани елемент, одаберите **Опције**→ *Prikaz*. Не заборавите да не можете приказати све елементе.
- Да одабрану тему повратите на првобитна подешавања, одаберите **Опције**→ *Vrati prvobitnu t.* у току вршења измена теме.

■ Подешавања

Мењање општих подешавања

↪ Идите у **Мени**→ **Подешавања**

1. Дођите до групе подешавања и притисните да је отворите.
2. Дођите до параметра који желите да промените и притисните да:
 - прелазите са једне опције на другу ако постоје само две (**Укључено/Искључено**),
 - отворите листу опција или неки едитор,

- отворите приказ клизача, притисните или да повећате односно смањите вредност.

Нека подешавања можете примити од провајдера сервиса као кратку поруку. Видите "[Примање smart порука](#)" на страници 95.

Подешавања телефона

 Идите у **Telefon**.

Опште

- **Jezik telefona** – Промените језик екранских текстова у свом телефону. Ова промена може да утиче и на формат датума и времена као и на сепараторе, нпр. у децималним бројевима. Ако одаберете **Automatski**, телефон аутоматски бира језик према информацијама са SIM картице. Пошто промените језик екранских текстова, корисничког интерфејса, морате да рестартујете телефон.
- Промена опције **Jezik telefona** или **Jezik pisanja** односи се на све апликације у Вашем телефону и важи све до поновне промене.
- **Jezik pisanja** – Промените језик на коме ћете уносити текстове. Промена овог језика утиче на:
 - карактере који ће бити на располагању на тастерима – ,
 - речник за интуитивни унос текста који ће се користити,
 - специјалне карактере који су на располагању на тастерима и .

- *Rečnik* - Поставите интуитивни начин уноса текста на *Uključeno* или *Isključeno* за све едиторе у телефону. Одаберите језик за интуитивни начин уноса текста из листе. Ову опцију можете да промените и док сте у самом едитору. Притисните и изаберите *Rečnik*→ *Uključi rečnik* или *Isključeno*.
- *Pozdrav ili logo* - Поздрав или лого се појављују на кратко при сваком укључивању. Изаберите *Primarni* ако желите да користите стандардну, подразумевану, слику или анимацију. Изаберите *Tekst* да напишете поздравну поруку (макс. 50 слова). Изаберите *Slika* да изаберете неку фотографију или слику из Галерије.
- *Fabrički podešeno* - Вратите неке од опција и параметара на првобитне вредности. За то Вам је потребна шифра блокаде. Видите "*Безбедност*" на страници 146. По ресетовању подешавања, телефону ће можда требати дуже да се укључи. Сва документа и датотеке које сте креирали остају у пређашњем стању.

Pasivni režim

- *Levi selekt. taster* и *Desni selekt. taster* - Промените пречице које се у пасивном режиму појављују изнад левог односно десног селекторског тастера. Поред апликација, пречица се може односити и на неку функцију, нпр. *Nova poruka*.

Пречице могу имати само претходно инсталисане апликације и функције.

Ekran

- *Osvetljaj* - Подесите осветљај екрана.

- *Skrin seјver posle* – Скрин сејвер се активира после истека подешеног времена. Када је скрин сејвер активиран, екран је празан и види се само трака скрин сејвера.
- Да деактивирате скрин сејвер, притисните било који тастер.

Подешавања позива

 Идите у **Poziv**.

Slanje svog broja (мрежни сервис)

- Подесите свој телефонски апарат тако да се Ваш број приказује (*Da*) или не приказује (*Ne*) особи коју позивате. Ову опцију може да одређује и сам оператор мреже или провајдер код кога имате претплату.

Poziv na čekanju (мрежни сервис)

- У току активног позива, мрежа Вас упозорава о новом долазном позиву. Одаберите *Aktiviraj* да мрежа активира сервис позива на чекању, *Poništi* да га мрежа деактивира, или *Proveri status* да проверите да ли је функција активна или не.

Auto. pon. biranje

- Када је ова функција укључена, телефонски апарат ће после неуспелог бирања покушавати још највише десет пута да успостави везу. Притисните да прекинете аутоматско поновно бирање.

Statistika poziva

- Активирајте ову опцију ако желите да апарат на кратко приказује приближно трајање последњег позива.

Brzo biranje

- Одаберите *Uključeno* и бројеве телефона додељене тастерима за брзо бирање (-) можете да позивате притиском и држањем одговарајућег нумеричког тастера. Видите "Додела тастера за брзо бирање" на страници 60.

Odgovor svakim tast.

- Одаберите *Uključeno* и долазни позив можете да примате кратким притиском било ког тастера осим , и .

Odgovor otv. preкло.

- Изаберите *Da*, и телефон ће аутоматски одговарати на долазни позив када је преклопник отворен.

Aktivna linija (мрежни сервис)

- Ова опција се приказује само ако SIM картица подржава два претплатничка броја, тј. две телефонске линије. Одаберите коју линију (*Linija 1* или *Linija 2*) желите да користите за позивање и слање кратких порука. Без обзира на одабрану линију, долазне позиве ћете моћи да преузимате на обе линије.

Напомена: Нећете моћи да позивате уколико одаберете *Linija 2*, а нисте претплаћени на ову услугу мреже, мрежни сервис.

Да онемогућите промену линије, одаберите *Promena linije* → *Onemogućiti* ако то SIM картица допушта. За промену ове опције, потребан Вам је PIN2 код.

Подешавања везе

➡ Идите у **Подешавања везе**.

Приступне тачке

Овде ћете видети кратка објашњења за сваки параметар који је неопходан за различите врсте дата веза и приступне тачке. Ако нисте већ користили свој телефон за успостављање WAP везе, потребно је да се обратите свом провајдеру сервиса за помоћ за прво успостављање везе.

Многи провајдери сервиса захтевају да користите Интернет приступну тачку (IAP) за своју примарну приступну тачку. Други провајдери допуштају коришћење WAP приступне тачке. Обратите се свом провајдеру сервиса за детаљније информације.

Започните са постављањем параметара, подешавања, одозго, јер зависно од тога који тип везе за пренос података изаберете (**Nosač podataka**), приказују се само одређена поља.

- **Ime konekcije** – Дајте дескриптивни назив конекције, скупа подешавања везе.
- **Nosač podataka** – Опције су **GPRS** и **Data poziv**. Зависно од одабраног типа дата везе, на располагању ће бити одређени параметри. Попуните сва поља означена као **Mora biti definis.**, или означена звездicom. Остала поља могу бити остављена празна осим ако Ваш провајдер не захтева супротно.

Да бисте могли да користите везу за пренос података, Ваш оператор комуникационе мреже или провајдер сервиса морају да подржавају тај сервис и да га евентуално активирају за вашу SIM картицу.

- *Ime pristupne tačke* (само за пакетирани податке) – Име приступне тачке је потребно да би могла да се успостави веза на GPRS мрежу. APN адресу, име приступне тачке, добијате од свог оператора мреже или од провајдера.
- *Pristupni broj* (само за дата позиве) – Телефонски број за бирање (модема) приступне тачке.
- *Korisničko ime* – Упишите корисничко име, ако то захтева Ваш провајдер. Корисничко име је потребно за успостављање дата везе и обично га добијате од провајдера сервиса. Корисничко име углавном разликује велика и мала слова.
- *Traži lozinku* – Ако морате да уносите лозинку при свакој пријави на сервер, или ако не желите да лозинку меморишете у телефон, одаберите *Da*.
- *Lozinka* – Лозинка је потребна за успостављање дата везе и обично је добијате од провајдера. Лозинка углавном разликује велика и мала слова. Док уписујете лозинку, карактери се приказују само на кратко а затим прелазе у звездице (*). Најлакши начин за унос бројева је да притиснете и држите жељени тастер, и онда наставите са уносом слова.
- *Verifikacija autentič. – Normalna / Bezbedna.*
- *Početna strana* – Зависно од тога која подешавања вршите, унесите или:
 - адресу сервиса, или

- адресу центра за размену мултимедија порука (MMS).
- *Tip data poziva* (само за дата позиве) – *Analogno, ISDN v.110* или *ISDN v.120* одређује да ли телефон користи аналогну или дигиталну везу. Овај параметар зависи и од Вашег оператора GSM мреже и од Интернет провајдера, пошто неке GSM мреже не подржавају одређене типове ISDN веза. За детаљније информације се обратите свом Интернет провајдеру. Ако су ISDN везе на располагању, њима се веза успоставља знатно брже него аналогним путем.
- *Maks. brzina prenosa* (само за дата везе) – Опције су *Automatska* / 9600 / 14400 / 19200 / 28800 / 38400 / 43200, зависно од тога шта сте одабрали у оквиру *Tip data poziva*. Ова опција Вам омогућава да ограничите максималну брзину преноса када се користи GSM преносни пут. Веће брзине преноса могу бити скупље, зависно од провајдера сервиса.

Горње брзине представљају максималне брзине на којима ће Ваша веза радити. У току везе, радна брзина може бити нижа зависно од услова у мрежи.

Опције → Напредни параметри

- *Tip mreže* – Верзија IP протокола у мрежи.
- *IP adresa telefona* – IP адреса Вашег телефона.
- *DNS serveri* – IP адреса примарног и секундарног DNS сервера.
- *Adresa proksi ser.* – IP адреса прокси сервера.
- *Br. porta proksi ser.* – Број порта прокси сервера.

Ако је потребно да унесете овај податак, за исправну вредност се обратите свом Интернет провајдеру.

Наредни параметри ће бити приказани ако сте за тип везе одабрали дата позив:

- *Povratni poziv* – Ова опције омогућава да Вас сервер позове после Вашег иницијалног позива. Обратите се свом провајдеру за претплату на овај сервис.

Телефон очекује да се за повратни позив користе исти параметри дата позива који су били коришћени за иницијални позив, захтев. Мрежа мора да подржава тај тип позива у оба смера, ка телефону и са телефона.

- *Vrsta povrat. poziva* – Опције су *Koristi br. serv./Koristi drugi broj*. За исправне параметре, подешавања, обратите се свом провајдеру сервиса.
- *Broj za povratni poz.* – Укуцајте свој телефонски број за дата везе који користи сервер за повратни позив. Обично је то Ваш телефонски број за дата позиве.
- *Koristi PPP kompres.* – Када је постављено *Da* ова опција убрзава пренос података ако је подржава удаљени (позвани) PPP сервер. Ако имате проблема у успостављању везе, покушајте да поставите опцију *Ne*. Обратите се свом провајдеру за савет.
- *Koristi prijavnu proc.* – Опције су *Da / Ne*.
- *Prijavna procedura* – Унесите пријавну процедуру.
- *Inicijalizacija mod.* (иницијализациона секвенца модема) – Контролише коришћење АТ модемских инструкција од стране телефона. Ако је потребно, унесите карактере које одреди оператор мреже или Интернет провајдер.

GPRS

 Идите у **GPRS**.

Подешавања GPRS важе за све приступне тачке које користе пакетни пренос података.

GPRS veza – Ако одаберете *Čim ima signal* а налазите се у мрежи која подржава пакетни пренос података, телефон се пријављује на GPRS мрежу и слање кратких порука ће се обављати преко GPRS мреже. Покретање активне везе за пакетни пренос података, на пример, за слање и примање имејл порука, је брже. Ако одаберете *Po potrebi*, телефон ће користити пакетни пренос података само ако стартујете неку апликацију или процедуру која то захтева. GPRS веза се раскида када је не користи ниједна апликација.

Ако нема GPRS покривања а одабрали сте опцију *Čim ima signal*, телефон ће повремено покушавати да успостави везу за пакетни пренос података.

Pristupna tačka – Име приступне тачке је потребно када желите да свој телефон користите са рачунаром као модем за пакетни пренос података.

Дата позив

 Идите у **Data poziv**.

Подешавања **Data poziv** се односе на све приступне тачке које користе GSM дата позив.

Vreme na vezi – Ако нема размене података, дата позив се аутоматски раскида после одређеног временског периода. Опције су *Određuje koris.*, у ком случају Ви сами уносите тај период времена, или *Neograničeno*.

Датум и време

➡ Идите у **Datum i vreme.**

Подешавање *Datum i vreme* Вам омогућава да одредите датум и време које ће се користити у Вашем апарату као и да промените формат приказа датума и времена и сепараторе.

- *Vrsta sata* → *Analogni* или *Digitalni* – да промените врсту сата која се приказује у пасивном режиму. Видите "Cat" на страници 164.
- *Autom. ažuriranje vr.* – ако желите да мобилна мрежа ажурира време, датум и временску зону Вашег апарата (мрежни сервис). Да би се опција *Autom. ažuriranje vr.* активирала, неопходно је рестартовати телефон. Проверите све аларме јер и они могу да се промене као резултат *Autom. ažuriranje vr.*
- *Ton alarma sata* – да промените тон, мелодију, аларма сата.
- *Odstupanje od GMT* – да промените временску зону.
- *Pomeranje sata* – да укључите или искључите сезонско померање сата.

Безбедност

➡ Идите у **Bezbednost.**

Телефон и SIM

Имате могућност измене следећих шифара, кодова: шифре блокаде, PIN кода и PIN2 кода. Ови кодови могу да садрже само цифре од 0 до 9.

Избегавајте да за приступне кодове користите бројеве који су слични бројевима за хитне позиве, као што је 112, да бисте спречили ненамерно бирање бројева хитних позива.

PIN kod zahtev – Када је активиран PIN код захтев, апарат захтева његово уношење при сваком укључивању. Имајте на уму да неке SIM картице не допуштају искључивање захтева за унос PIN кода.

PIN kod / PIN2 kod / Šifra blokade – Отворите ако желите да промените ове кодове, шифре.

Vreme autoblokade – Можете да подесите време аутоблокаде, тј. период после којег се телефон аутоматски блокира и може да се користи само ако се унесе исправна шифра блокаде. Унесите вредност кашњења у минутима или одаберите *Isključeno* да искључите време кашњења аутоблокаде.

- Да телефон деблокирате, унесите шифру блокаде.

Provera promene SIM – Одаберите *Da* ако желите да апарат захтева шифру блокаде каде се убади нова, непозната SIM картица. Телефон прави листу SIM картица које се препознају као власникове картице.

 Опције у приказу Фиксно бирање су: *Otvori, Pozovi, Aktiviraj fiksno bir. Deaktiv. fiksno bir., Novo ime, Izmeni, Obriši, Dodaj u Adresar, Dodaj iz Adresara, Nađi, Markiraj/Demarkiraj, Pomoć* и *Izadi*.

Fiksno biranje – Имате могућност, уколико то ваша SIM картица подржава, да ограничите одлазне позиве са свог апарата само на одабране бројеве. За ово Вам је потребан PIN 2 код. Када је ова функција активирана, можете да позивате само бројеве који се налазе у листи фиксног бирања или бројеве који имају једну или више истих почетних цифара као неки број у листи.

- Притисните да укључите *Fiksno biranje*.
- Да додате нове бројеве у листу фиксног бирања, одаберите **Опције**→ *Novo ime* или *Dodaj iz Adresara*.

Zatvorena grupa kor. (мрежни сервис) – Можете дефинисати групу особа коју једину можете позивати и само од ње примати позиве. За детаљније информације, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса. Одаберите: *Primarno* да активирате подразумевану групу уговорену са оператором мреже, *Uključeno* ако желите да користите другу групу (неопходно је да знате индексни број групе), или *Isključeno*.

И када се користе заштитне функције које ограничавају позиве (као што су ограничење позива, затворена група корисника и фиксно бирање), позивање званичног броја службе помоћи који је програмиран у апарату може бити могуће.

Potvrda SIM servisa (мрежни сервис) – Да подесите апарат да приказује потврду када користите неку услугу сервиса SIM картице.

Рад са сертификатима

 Опције у главном приказу Рад са сертификатима су: *Detalji sertifikata*, *Obriši*, *Podeš. prihvatanja*, *Markiraj/Demarkiraj*, *Pomoć* и *Izadi*.

У главном приказу Рад са сертификатима можете видети листу сертификата овластилаца који су меморисани у Вашем апарату. Притисните да, ако их има, погледате листу својих личних сертификата.

Сертификате овластиоца користе неки претраживачки сервиси, као што су банкарске услуге, ради провере потписа или серверских сертификата или пак других сертификата овластиоца.

Серверски сертификати се користе да би се побољшала безбедност везе између телефонског апарата и мрежног пролаза (гејтвеја). Телефон прима серверски сертификат од провајдера сервиса пре успостављања везе и његова исправност се проверава користећи сертификате овластиоца који се налазе у телефону. Серверски сертификати се не меморишу.

Серверски сертификати ће Вам бити потребни када, на пример:

- желите да се повежете на онлајн банкарске или друге сајтове, или на удаљени сервер ради обављања радњи које подразумевају пренос поверљивих података, или
- желите да се уверите у аутентичност софтвера при његовог преузимању и инсталисању.

Важно: Имајте на уму да, мада употреба сертификата значајно смањује ризике даљинског повезивања и инсталисања софтвера, сертификати морају бити исправно коришћени да би се искористила предност повећане заштите. Само постојање сертификата не пружа никакву заштиту; одговарајућа функција (управљач сертификата) мора да садржи исправне, аутентичне или проверене сертификате да би се остварила повећана заштита. Сертификати су временски ограничени. Ако се прикаже упозорење "Сертификат је истекао" или "Сертификат није важећи", мада би требало да је исправан, проверите да ли су у апарату постављени тачан датум и тачно време.

Пре него што извршите било какве измене подешавања сертификата, морате да проверите да ли заиста имате поверење у власника датог сертификата као и да ли дати сертификат заиста припада назначеном власнику.

Промена подешавања прихватања сертификата овлашћеноца

- Дођите до сертификата овлашћеноца и одаберите **Опције**→ *Podeš. prihvatanja*. Зависно од сертификата, приказује се листа апликација које могу да користе одабрани сертификат. На пример:
Menadžer aplikacija / *Da* – Сертификат је у стању да верификује порекло новог софтвера.
Internet / *Da* – Сертификат је у стању да верификује имејл сервере и сервере са сликама.

Забрана позива

 Идите у **Забрана поз.**

Забрана позива (мрежни сервис) Вам пружа могућност ограничења пријема и упућивања позива Вашим апаратом. За ово Вам је неопходна шифра забране позива (барринг пасворд) коју добијате од свог провајдера.

1. Дођите до једне од опција забране.
 2. Одаберите **Опције**→ *Aktiviraj* да од мреже захтевате да активира забрану позива, *Poništi* да одабрану забрану искључи, или *Proveri status* да проверите да ли су позиви забрањени или не.
- Одаберите **Опције**→ *Promeni šifru zab.* да промените шифру забране позива.
 - Одаберите **Опције**→ *Poništi sve zabrane* да поништите све активне забране позива.

Ограничење позива и преусмерење позива не могу бити активни истовремено.

И када су позиви ограничени, позивање одређених званичних бројева службе помоћи може бити могуће.

Мрежа

➡ Идите у **Mreža**.

Izbor operatora

- *Automatski* – Подесите апарат да аутоматски тражи и одабере једну од целуларних мрежа расположивих на Вашој локацији.
- *Ručno* – Одаберите ручно мрежу коју желите из листе мрежа. Ако се веза са ручно одабраном мрежом прекине, телефон ће упозорити тонским алармом грешке и тражити да поново изаберете мрежу. Изабрана мрежа мора да има ролинг споразум са Вашом матичном мрежом, тј. са оператором чија се SIM картица налази у телефону.

Prikaz inf. o ćeliji

- Одаберите *Uključeno* да подесите свој телефонски апарат тако да Вас обавештава када се користи у целуларној мрежи која се базира на MCN (микро целуларна мрежа) технологији и да активирате пријем инфо порука (мрежни сервис).

Подешавања проширења

➡ Идите у **Proširenje**.

Дођите до неког фолдера проширења и отворите подешавања:

- *Primarni način rada* – Одаберите начин рада који ће се аутоматски активирати када на телефон прикључите одређено проширење.
- *Automatski odgovor* – Подесите телефон тако да аутоматски одговара на долазни позив после 5 секунди када је то проширење прикључено на телефон. Ако је *Tip zvona* подешено на *Jedan pisak* или *Bez zvona*, опција аутоматски одговор се не може користити, и морате се јављати сами.

■ Фаворити

➡ Идите у **Meni** → **Favoriti**, или притисните **Favoriti** у пасивном режиму.

▶ Опције у главном приказу Фаворити су: *Otvori, Izmeni ime prečice, Ikonica prečice, Obriši prečicu, Premesti, Redni prikaz / Mrežasti prikaz, Pomoć* и *Izađi*.

Фаворите можете користити за чување пречица, линкова до омиљених фотографија, видео снимака, напомена, снимљених аудио датотека и веб маркера (букмарк ознака).

Подразумеване, стандардне, пречице су: – отвара едитор Бележница, – отвара Календар са изабраним тренутним датумом, – отвара Примљено апликације Поруче.

Пречице се могу додавати само из од неких функција. Апликације немају ову могућност.

Додавање и коришћење пречица:

1. Отворите апликацију и дођите до ставке коју желите да додате као пречицу.
 2. Изаберите **Опције**→ *Dodaj u: Favoriti* и притисните **ОК**.
- **Да отворите неку пречицу** дођите до иконице па притисните . Датотека се отвара у одговарајућој апликацији.
 - **Да обришете пречицу**, дођите до жељене пречице и одаберите **Опције**→ *Obriši prečicu*. Уклањање пречице не утиче на саму датотеку до које пречица води.
 - **Да промените име пречице**, одаберите **Опције**→ *Izmeni ime prečice*. Напишите ново име. Ова измена утиче само на пречицу, а не на датотеку или ставку до које она води.

10. Екстра

■ Новчаник

➡ Идите у **Мени**→ **Ekstra**→ **Novčanik**.

➡ Опције у главном приказу Новчаник су: *Otvori*, *Podešavanja*, *Pomoć* и *Izadi*.

Новчаник Вам пружа место за чување Ваших личних података, као што су бројеви кредитних и банковних картица, адресе и остали корисни подаци, на пример, корисничка имена и лозинке.

Подацима из новчаника се може једноставно приступати у току претраживања да бисте аутоматски попуњавали онлајн поруџбенице са веб страна, на пример, када сервис захтева унос детаља кредитне картице. Подаци у новчанику су шифровани и заштићени су шифром новчаника коју сами дефинишете.

Податке у новчанику можете груписати у одговарајуће профиле, скупове, и приступати им, рецимо, код онлајн куповине.

Због саме своје природе, апликација Новчаник се аутоматски затвара после 5 минута. Да бисте јој поново приступили, унесите шифру новчаника.

По потреби, овај временски период после којег се новчаник блокира можете изменити. Видите "[Подешавања присутности](#)" на страници 66.

Унос шифре новчаника

Увек када отворите модул Новчаник, од Вас се захтева да унесете шифру новчаника.

Када први пут отворите Новчаник, морате да креирате своју шифру новчаника.

1. Унесите шифру по жељи (4 до 10 алфанумеричких карактера) и притисните **ОК**.
2. Тажи се и да потврдите одабрану шифру. Унесите поново ту исту шифру и притисните **ОК**. Немојте никоме откривати своју шифру новчаника.
3. Унесите шифру коју сте креирали и притисните **ОК**.

Ако шифру новчаника унесете погрешно три пута заредом, апликација Новчаник се блокира на пет минута. Са наредним уношењем погрешне шифре новчаника, овај период блокаде се продужава.

Ако заборавите своју шифру новчаника, морате да ресетујете шифру, и изгубићете све податке који се налазе у Новчанику. Видите "[Ресетовање, поништавање, новчаника и шифре новчаника](#)" на страници 160.

Меморисање података личне картице

1. Изаберите категорију *Kartice* у главном менију Новчаника, па притисните .
2. Изаберите неки тип картица из листе и притисните .
 - *Platne kartice* – Кредитне и дебитне картице.

- *Popustne kartice* – Чланске картице и интерне картице продавница.
 - *Onlajn pr. kartice* – Лична корисничка имена и лозинке за онлајн мрежне сервисе.
 - *Adresna kartica* – Основни контакт подаци за кућу/посао.
 - *Koristi info kart.* – Одређене личне преференце за онлајн сервисе.
3. Изаберите **Опције**→ *Nova kartica*. Отвара се празан образац.
4. Попуните поља која желите и притисните **Urađeno**.

Картичне податке, информације, можете примити и директно у телефонски апарат од издаваоца картице или провајдера сервиса (ако они ту услугу нуде). Бићете обавештени којој категорији картица припада она коју сте примили. Картицу сачувајте или одбаците. Сачувану картицу можете прегледати и преименовати, али у њу не можете да уносите измене.

Поља у картици можете отварати, у њих уносити измене или их брисати. Све унете измене се меморишу по изласку из функције.

 Опције при прегледу и изменама података, детаља картице: *Obriši*, *Pomoć* и *Izadi*.

Креирање личних напомена

Личне напомене, забелешке, служе за меморисање осетљивих података, информација, на пример, бројева банковних рачуна. Подацима у личној напомени можете приступити из претраживача. Напомену можете и да пошаљете као поруку.

- Изаберите категорију *Lične napom.* у главном менију Новчаника, па притисните .
- Изаберите **Опције** → *Nova kartica*. Отвара се празна напомена.
- Притисните - да започнете писање. Притисните да карактере обришете. Притисните **Urađeno** да то сачувате.

Креирање начина рада новчаника

Пошто меморишете своје личне податке, можете да их обједините у неки начин рада (скуп или профил) новчаника. Користите начин рада новчаника да из претраживача преузимате податке новчаника из различитих картица и категорија.

1. Изаберите категорију *N. r. novčanika* у главном менију Новчаника, па притисните .
2. Изаберите **Опције** → *Nova kartica*. Отвара се образац новог начина рада новчаника.
3. Попуните поља која желите и притисните **Urađeno**.

За нека поља морате обавезно одабрати податке из новчаника. Податке сачувајте у одговарајућу категорију пре креирања начина рада новчаника, иначе се начин рада неће моћи креирати.

- *Ime načina rada* – Унесите неко име за дати начин рада.
- *Platna kartica* – Одаберите неку картицу из категорије платне картице.
- *Popustna kartica* – Одаберите неку картицу из категорије попустне картице.

- *Onlajn pristupna kartica* – Одаберите неку картицу из категорије онлајн приступне картице.
- *Dostavna adresa* – Одаберите неку адресу из категорије адресне картице.
- *Adresa fakturisanja* – Ако се не промени, подразумева се да је иста као доставна адреса. Ако желите да то буде нека друга адреса, изаберите је из категорије адресна картица.
- *Korisnička info kartica* – Одаберите неку картицу из категорије корисничке инфо картице.
- *Primi e-priznanice* – Одаберите неко одредиште из категорије адресне картице.
- *Šalji e-priznanicu* – Одаберите *Na telefon*, *Na e-mail* или *Na tel. i e-mail*.
- *Slanje RFID* – Одаберите *Uključeno* или *Isključeno*. Дефинише да ли се са начином рада новчаника шаље или не јединствени идентификациони број вашег телефонског апарата (за будуће сервисе куповине улазница који ће се базирати на RFID технологији – радиоталасна даљинска идентификација).

Преузимање података новчаника у претраживач

Када користите онлајн мобилне сервисе који подржавају функцију новчаника, можете преузимати податке меморисане у новчанику да аутоматски попуњавате поља неког онлајн обрасца. На пример, преузимањем података, детаља, своје платне картице, немате потребе да стално ручно укуцавате број картице и датум истека важности (зависно од

тога шта се тражи). Такође, при повезивању на неки сервис мобилне телефоније који захтева проверу идентитета, своја корисничка имена и лозинке можете да преузимате из приступне картице у којој су меморисани. Видите "[Куповина](#)" на страници [176](#).

Кеш меморија је меморијски простор који се користи за привремено смештање података. Ако сте приступали, или покушавали да приступите, поверљивим информацијама које захтевају унос лозинке, испразните кеш меморију после сваке такве радње. Подаци или сервиси којима сте приступали су уписани у кеш меморију. Да испразните, обришете кеш меморију, изаберите **Meni**→ **Veb**→ **Opције**→ **Opције pretraživ.**→ **Obriši keš.**

Преглед детаља улазнице

 Опције у главном приказу Улазнице су: **Vidi**, **Obriši**, **Promeni ime**, **Markiraj/Demarkiraj**, **Pomoć** и **Izadi**.

Можете добијати обавештења о улазницама које сте купили "онлајн", тј. преко мреже, користећи претраживач. Примљена обавештења се меморишу у новчаник. Да видите обавештење:

1. Изаберите категорију **Ulaznice** у главном менију Новчаника, па притисните .
2. Изаберите **Opције**→ **Vidi**.

Подешавања новчаника

Одаберите **Опције** → *Podešavanja* у главном менију Новчаника, па:

- *Šifra novčanika* - Промените шифру новчаника. Тражи се да унесете тренутну шифру новчаника, да креирате нову и да ту нову шифру потврдите.
- *RFID* - Поставите ID (идентификациону) шифру телефонског апарата (за будуће сервисе куповине улазница који ће се базирати на RFID технологији - радиоталасна даљинска идентификација), тип и опције слања.
- *Auto. zatvaranje* - Промените временски период кашњења (1 до 60 минута). По истеку овог периода кашњења, да би се приступило новчаннику, биће потребно унети шифру новчаника.

Ресетовање, поништавање, новчаника и шифре новчаника

Да ресетујете, поништите, и садржај новчаника и шифру новчаника:

1. Укуцајте ***#7370925538#** у пасивном режиму.
2. Унесите шифру блокаде и притисните **ОК**. Видите **"Безбедност"** на страници **146**.
3. Тражи се да потврдите брисање података. Притисните **ОК**.

При наредном отварању новчаника, мораћете да унесете неку нову шифру новчаника. Видите **"Унос шифре новчаника"** на страници **155**.

■ Калкулатор

➡ Идите у **Мени**→ **Екстра**→ **Калкулатор**

1. Унесите први број прорачуна. Ако погрешите, притисните да то обришете.
2. Дођите до неке рачунске операције и притисните да је одаберете.
3. Унесите други број.
4. Да спроведете операцију, дођите до и притисните .

➡ Опције у Калкулатору су: *Poslednji rezultat*, *Memorija*, *Obriši ekran*, *Pomoć* и *Izadi*.

Напомена: Прецизност овог калкулатора је ограничена и он је намењен само за једноставне прорачуне.

- За децималниarez, притисните .
- Притисните и држите да обришете резултат претходног прорачуна.
- Помоћу и можете да прегледате претходне прорачуне и да се крећете по листу.

■ Конвертер

➡ Идите у **Мени**→ **Екстра**→ **Конвертер**.

У модулу Конвертер можете да мере као што је *Dužina* претварате из једне јединице у другу; на пример, *jardi* у *metri*.

Конвертер је ограничене прецизности и може доћи до грешака у заокруживању.

Конверзија мерних јединица

Опције у Конвертеру: *Vrsta konverzije, Kursevi valuta* (није на располагању за остале јединице мере), *Pomoć и Izadi*.

Да бисте могли да спроведете конверзију валута, морате прво да поставите курсеве валута. Видите "**Постављање основне валуте и курсева**" на страници 163.

1. Дођите до поља *Vrsta* и притисните да отворите листу мера. Дођите до мере коју желите да користите и притисните **OK**.
2. Дођите до првог поља *Jedinica* и притисните да отворите листу расположивих јединица мере. Одаберите јединицу из које желите да извршите конверзију и притисните **OK**.
3. Дођите до наредног поља *Jedinica* и одаберите јединицу у коју желите да извршите конверзију.
4. Дођите до првог поља *Količina* и унесите износ који желите да конвертујете. Друго поље *Količina* се аутоматски мења и приказује конвертовани износ.

Притисните за децимални зарез, а за симболе +, - (за температуру), односно **E** (експонент).

Смер конверзије се мења ако вредност унесете у друго поље *Količina*. Резултат се приказује у првом пољу *Količina*.

Постављање основне валуте и курсева

Пре него што будете могли да спроводите конверзије валута морате да одаберете основну валуту (обично Ваша домаћа) и курсеве.

Курс основне валуте је увек 1. Основна валута одређује курсеве осталих валута.

1. Одаберите **Valute** као врсту мере, па одаберите **Opције** → **Kursevi valuta**. Отвара се листа валута, а тренутну основну валуту видите на врху.
2. Да промените основну валуту, дођите до неке од валута (обично Ваша домаћа) и одаберите **Opције** → **Post. za osnovnu v..**
3. Додајте курсеве, дођите до валуте и укуцајте нови курс, тј. колико јединица те валуте одговара јединици основне валуте коју сте одабрали.
4. Пошто поставите све потребне курсеве валута, можете да спроводите конверзије валута. Видите "**Конверзија мерних јединица**" на страници 162.

■ Бележница

↩ Идите у **Мени** → **Ekstra** → **Beležnica**.

Бележницу можете повезати са Фаворити и слати напомене другим уређајима. Текстуралне датотеке (формата .txt) које примате можете меморисати у Бележницу.

- Притисните - да започнете писање. Притисните да слова обришете. Притисните **Urađeno** да то сачувате.

■ Сат

↩ Идите у **Meni**→ **Ekstra**→ **Sat**.

Промене подешавања сата

▶ Опције у Сату: *Postavi alarm*, *Promeni alarm*, *Ukloni alarm*, *Podešavanja*, *Pomoć* и *Izadi*.

- Да промените време или датум, уђите у Сат па одаберите **Опције**→ *Podešavanja*.

Постављање аларма

1. Да поставите нови аларм, одаберите **Опције**→ *Postavi alarm*.
2. Унесите време за аларм и притисните **ОК**. Када је аларм активиран, приказује се индикатор 🕒.
- Да поништите аларм, идите у Сат и одаберите **Опције**→ *Ukloni alarm*.

Искључивање аларма

- Да искључите аларм, притисните **Stop**.
- Притисните **Odloži** да аларм прекинете на пет минута, после чега се аларм оглашава поново. Ово можете понављати највише пет пута.

Ако је у време подешено за аларм апарат искључен, он ће се аутоматски укључити и огласити алармом. Ако притиснете **Stop**, апарат Вас пита да ли желите да га активирате. Притисните **Ne** да апарат искључите, или **Da** да бисте могли да позивате и примате позиве. Не притискајте **Da** када употреба бежичног телефона може да проузрокује сметње или опасност.

Персонализовање, дефинисање сопственог тона аларма

1. Да персонализујете, дефинишете сопствени тон аларма, одаберите **Опције** → *Podešavanja*.
2. Дођите до *Ton alarma sata* па притисните .
3. Док се крећете по листи тонова, мелодија, можете застати на неком од њих да га чујете пре него што га изаберете. Притисните **Izaberi**, да одаберете дати тон, мелодију.

■ Диктафон

 Идите у **Мени** → **Екстра** → **Diktafon**.

Диктафон Вам омогућава снимање телефонских разговора и говорних подсетница. Ако снимате телефонски разговор, у току снимања обе стране чују тонски сигнал на сваких пет секунди.

Снимци се меморишу у модул Галерија. Видите "**Галерија**" на страници 85.

 Опције у Диктафону су: *Snimi audio snimak*, *Obriši*, *Preimenuj snimak*, *Pošalji*, *Idi u Galeriju*, *Podešavanja*, *Dodaj u: Favoriti*, *Pomoć* и *Izađi*.

- Одаберите **Опције** → *Snimi audio snimak*, дођите до неке од функција и притисните да је одаберете. Користите: - да снимате, - да направите паузу, - да зауставите, - да брзо премотате напред, - да брзо премотате назад, или - да слушате отворену звучну датотеку.

Рикордер (диктафон) се не може користити док је активна нека говорна или GPRS веза.

■ Меморијска картица

➡ Идите у **Meni**→ **Ekstra**→ **Mem. kartica**.

➡ Опције у меморијској картици: *Kopiraj mem.tel., Rekonst. sa kartice, Formatizuj karticu, Ime mem. kartice, Postavi lozinku, Promeni lozinku, Ukloni lozinku, Otključaj m. karticu, Detalji memorije, Pomoć* и *Izadi*.

За детаље о убацивању меморијске картице у телефон, видите део За почетак. Меморијску картицу можете да користите за меморисање мултимедија датотека, као што су видео снимци и аудио датотеке, фотографија, порука, као и за чување резервне копије садржаја меморије телефонског апарата.

Са Вашим Nokia телефоном се добија RS-MMC картица (мултимедија меморијска картица умањених димензија) на којој се могу налазити и неке додатне апликације независних развојних тимова. Ове апликације су програмирали развојни тимови тако да буду компатибилне са Вашим апаратом.

За овај апарат користите само компатибилне мултимедија меморијске картице (MMC). Компатибилна MMC картица за Ваш апарат је Reduced Size Dual Voltage MultiMediaCard. Друге меморијске картице, као што су Secure Digital (SD), не одговарају лежишту за MMC картице и нису компатибилне са овим апаратом. Употреба некомпатибилне меморијске картице може да оштети меморијску картицу и апарат, а подаци уписани на некомпатибилну картицу могу да буду оштећени.

Детаљи о употреби меморијске картице са другим функцијама и апликацијама Вашег апарата су дати у поглављима која описују дате функције или апликације.

Држите све меморијске картице далеко од дохвата деце.

Закључавање меморијске картице

Када се меморијска картица формира, сви подаци на њој се трајно губе.

Неке меморијске картице се испоручују већ форматиране, док друге захтевају форматирање. Проверите са продавцем да ли морате да форматирате меморијску картицу да бисте могли да је користите.

- Одаберите **Опције**→*Formatizuj karticu*.

Одаберите **Да** да то потврдите. Пошто се форматирање заврши, укуцајте име за меморијску картицу (максимално 11 слова или цифара).

Прављење резервне копије и реконструисање података

Да на меморијској картици направите резервну копију садржаја меморије телефонског апарата, одаберите **Опције**→*Kopiraj mem.tel.*

Да реконструишете у меморију телефона резервну копију са меморијске картице, одаберите **Опције**→*Rekonst. sa kartice*.

Можете да правите резервне копије и реконструишете садржај меморије само истог телефонског апарата.

Закључавање меморијске картице

Да поставите лозинку за закључавање своје меморијске картице као заштиту од неовлашћене употребе, одаберите **Опције**→*Postavi lozinku*.

Тражиће се да унесете и потврдите своју лозинку. Лозинка може имати највише осам карактера.

Лозинка се чува у телефону и није потребно да је уносите поново док год меморијску картицу користите у истом телефону. Ако желите да картицу користите у другом апарату, тражиће се лозинка.

Откључавање меморијске картице

Ако у свој телефонски апарат убаците другу меморијску картицу која је заштићена лозинком, тражиће се да унесете лозинку дате меморијске картице. Да картицу откључате:

- Одаберите **Опције**→*Otključaj m. karticu.*

Пошто се лозинка уклони, меморијска картица је откључана и може се користити без лозинке у другом телефону.

Провера утрошка меморије

Можете проверавати утрошак меморије појединих група података као и количину расположиве меморије за инсталисање нових апликација или софтвера на меморијску картицу.

- Изаберите **Опције**→*Detalji memorije.*

■ Quickword

 Идите у **Мени**→**Екстра**→*Quickword.*

Quickword Вам омогућава да отварате и пратите MS Word документе који се налазе у Вашем телефону.

Напомена: Quickword подржава документе сачуване у Microsoft Word 97, 2000 и XP формату (.doc). Имајте на уму да ова апликације можда не подржава и све варијанте или сва својства поменутих формата датотека.

■ Quickpoint

➡ идите у **Meni**→**Ekstra**→*Quickpoint*.

Quickpoint Вам омогућава да:

- приказујете презентације и да мењате врсте приказа: оквирни приказ, слајд, минијатура и напомене.

Напомена: Quickpoint подржава презентације креиране у Microsoft Powerpoint 97, 2000 и XP формату (.ppt). Имајте на уму да ова апликације можда не подржава и све варијанте или сва својства поменутих формата датотека.

11. Сервиси и Апликације

■ Веб (Мобилни претраживач)

 Идите у **Meni** → **Web** или притисните и држите у пасивном режиму.

Разни провајдери сервиса поседују на Интернету презентације посебно намењене корисницима мобилних телефона нудећи услуге као што су, на пример, новости, извештаји о времену, банкарске трансакције, редови летења, забава и игре. Уз помоћ мобилног претраживача ове услуге можете пратити као WAP стране писане у HTML и WML језику, и XHTML стране писане у XHTML језику, или мешавином WML и XHTML језика. Ако нисте већ користили свој телефон за успостављање WAP везе, потребно је да се обратите свом провајдеру сервиса за помоћ за прво успостављање везе.

За расположивост сервиса, као и за начин плаћања и цене, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса. Провајдери ће Вам такође дати и упутства о коришћењу њихових сервиса.

Основни кораци за приступ

- Меморишите параметре неопходне за приступ сервису који желите да користите. Видите "[Подешавање телефонског апарата за претраживање](#)" на страници [171](#).
- Успоставите везу са сервисом. Видите "[Успостављање везе](#)" на страници [171](#).

- Започните претраживање садржаја страна. Видите "[Претраживање](#)" на страници [173](#).
- Завршите везу са сервисом. Видите "[Завршетак везе](#)" на страници [177](#).

Подешавање телефонског апарата за претраживање

Примање параметара у оквиру smart поруке

Параметре сервиса можете примити и у посебној краткој поруци, тзв. smart поруци, од оператора мреже или од провајдера који нуди дати сервис. Видите "[Примање smart порука](#)" на страници [95](#). За детаљније информације, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

Ручно уношење параметара

Придржавајте се инструкција које добијете од свог провајдера.

1. Идите у **Meni** → *Podešav.* → *Veza* → *Pristupne tačke* и дефинишите подешавања приступне тачке. Видите "[Подешавања везе](#)" на страници [141](#).
2. Идите у **Meni** → *Veb* → **Opcije** → *Menadžer markera* → *Dodaj marker*. Напишите име за маркер (букмарк ознаку) и адресу стране који су дефинисани за тренутну приступну тачку.

Успостављање везе

Пошто меморишете све неопходне параметре везе, можете да приступате странама, веб презентацијама.

Постоје три различита начина приступања странама:

- Одаберите почетну страну (хоумпејџ) () свог провајдера сервиса.
- Изаберите маркер у приказу маркери.
- Помоћу тастера - напишите адресу неког веб сервиса. Одмах се активира поље Иди на у дну дисплеја и писање адресе можете наставити у њему.

Пошто одаберете страну или напишете адресу, притисните да започнете преузимање стране.

Преглед маркера

У апарат су можда унете адресе, бумарк ознаке, неких сајтова који нису повезани са Nokiom. Nokia не одобрава нити гарантује за ове сајтове. Ако се одлучите да им приступите, потребно је да предузмете сву предострожност у смислу безбедности и садржаја као и за било који други Интернет сајт.

 Опције у приказу Маркери (када је изабран маркер или фолдер): *Otvori, Preuzmi, Na prethodnu str., Menadžer markera, Markiraj/Demarkiraj, Opcije pretraživ., Napredne opcije, Pošalji, Nađi marker, Detalji, Podešavanje, Pomoć и Izadi.*

У приказу Маркери можете видети маркере који воде различитим врстама веб страна. Маркери су означени следећим иконицама:

 - Почетна страна дефинисана за приступну тачку. Ако за претраживање користите другу приступну тачку, према томе се мења и почетна страна.

 - Последња посећена страна. Када телефон раскине везу са сервисом, адреса последње посећене стране остаје у меморији све док се у току наредне везе не посети нова.

Док се крећете по маркерима, адресу истакнутог маркера можете видети у пољу Иди на у дну дисплеја.

 - Маркер који приказује назив.

Ручно додавање маркера

1. У приказу Маркери, изаберите **Опције** → *Menadžer markera* → *Dodaj marker*.
2. Почните са попуњавањем поља. Само адреса мора бити дефинисана. Ако се не одреди нека друга, маркеру се додељује примарна, подразумевана приступна тачка. Притисните да унесете специјалне карактере као што су /, ., : и @. Притисните да карактере обришете.
3. Изаберите **Опције** → *Sačuvaj* да меморишете маркер (букмарк ознаку).

Претраживање

Нове везе, линкови, су на странама плави и подвучени а већ посећени линкови су пурпурни. Сlike које служе као линкови су уоквирене плаво.

 Опције у току претраживања: *Otvori*, *Servisne opcije*, *Markeri*, *Sačuvaj kao marker*, *Vidi sliku*, *Opcije pretraživ.*, *Napredne opcije*, *Pošalji marker*, *Nađi*, *Detalji*, *Podešavanja*, *Pomoć* и *Izađi*.

Тастери и команде које се користе у претраживању

- Да отворите неки линк, притисните .

- За прелиставање, користите навигатор.
- Да у неко поље унесете слова и бројеве, притискајте тастере - . Притисните да унесете специјалне карактере као што су /, ., : и @. Притисните да карактере обришете.
- Да се у току претраживања вратите на претходну страну, притисните **Nazad**. Ако опција **Nazad** није на располагању, одаберите **Opcije** → *Opcije pretraživ.* → *Istorija* да видите хронолошку листу страница које сте посетили током сесије. Историја се увек брише када се заврши сесија претраживања.
- Да штиклирате кућице и извршите избор, притисните .
- Да преузмете најновији садржај са сервера, изаберите **Opcije** → *Opcije pretraživ.* → *Ažuriraj*.
- Да отворите подлисту команди или опција тренутне веб стране, одаберите **Opcije** → *Servisne opcije*.
- Притисните и држите да раскинете везу са претраживачким сервисом и прекинете претраживање.

Меморисање маркера

- Да маркер меморишете у току претраживања, одаберите **Opcije** → *Sačuvaj kao marker*.
- Да меморишете маркер који сте примили као smart поруку, отворите је у Примљено модула Поруке и одаберите **Opcije** → *Sačuvaj u markere*. Видите "Примање smart порука" на страници 95.

Преглед сачуваних страна

Опције у приказу Сачуване стране су: *Otvori*, *Na prethodnu str.*, *Ažuriraj*, *Sačuvane strane*, *Markiraj/Demarkiraj*, *Opcije pretraživ.*, *Napredne opcije*, *Detalji*, *Podešavanje*, *Pomoć* и *Izađi*.

Ако редовно претражујете стране са информацијама које се не мењају често, њих можете сачувати па их касније претраживати "офлајн", тј. без повезивања.

- Да неку страну меморишете, сачувате, у току претраживања, изаберите **Опције**→*Napredne opcije*→*Sačuvaj stranicu*.

Сачуване стране су означене следећим иконицама:

– Сачувана веб страна.

У приказу Сачуване стране можете такође да креирате и нове фолдере за меморисање страна, презентација.

Фолдери су означени следећим иконицама:

– Фолдер који садржи сачуване веб стране

- Да отворите приказ Сачуване стране, притисните у приказу Маркери. У приказу Сачуване стране, притисните да отворите неку сачувану страну.

Да започнете повезивање на веб сервис и преузмете поново тренутну страну, одаберите **Опције**→*Opcije pretraživ.*→*Ažuriraj*.

Пошто страницу учитате поново, телефон остаје онлајн, тј. повезан.

Кеш меморија је меморијски простор који се користи за привремено смештање података. Ако сте приступали, или покушавали да приступите, поверљивим

информацијама које захтевају унос лозинке, испразните кеш меморију после сваке такве радње. Подаци или сервиси којима сте приступали су уписани у кеш меморију. Да испразните, обришете кеш меморију, изаберите **Meni**→ **Veb**→ **Opcije**→ **Opcije pretraživ.**→ **Obriši keš.**

Преузимање

Објекте као што су тонови звона, слике, логотипи оператора, софтвер и видео снимци можете преузимати користећи мобилни претраживач. Ове објекте можете добити бесплатно или их можете купите.

По преузимању, објектима манипулишете одговарајућим апликација свог телефонског апарата, на пример, преузета слика ће бити сачувана у Галерији.

Важно: Инсталишите и користите само апликације и софтвер из извора који нуде адекватну безбедност и заштиту од штетног софтвера.

Куповина

Да бисте преузели неки објекат:

1. Дођите до одговарајућег линка и одаберите **Opcije**→ **Otvori**.
2. Одаберите одговарајућу опцију да то купите, рецимо, (Бүү) Купи.

Пажљиво прочитајте дате информације.

Ако је онлајн садржај компатибилан, можете користити информације из свог Новчаника за куповину:

1. Изаберите **Otvori Novčanik**. Биће Вам затражена шифра новчаника. Видите **"Унос шифре новчаника"** на страници 155.
2. Одаберите одговарајућу категорију картице ис Новчаника.

3. Одаберите *Ispuni*. Овиме се преносе одабране информације из Новчаника. Ако Новчаник не садржи све потребне информације за куповину, затражиће се од Вас да унесете преостале детаље ручно.

Институт заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова и мелодија звона и другог садржаја.

Провера неког објекта пре његовог преузимања

Пре него што преузмете неки објекат, можете погледати детаље о њему. Ти детаљи могу бити цена, кратки опис и величина.

- Дођите до одговарајућег линка и одаберите **Опције**→ *Otvori*.
Детаљи о датом објекту се приказују на екрану Вашег апарата.
- Ако желите да наставите са преузимањем садржаја, притисните *Prihvati*, или ако желите да одустанете од преузимања, притисните *Obustavi*.

Завршетак везе

- Изаберите **Опције**→ *Napredne opcije*→*Raskini vezu*, или
- Притисните и држите да прекинете претраживање и да се вратите у пасивни режим.

Подешавања претраживача

Изаберите **Опције**→ *Podешavanja*:

- *Prim. pristupna tačka* - Да промените подразумевану, примарну, приступну тачку, притисните да отворите листу расположивих приступних

тачака. Истакнута је тренутна примарна приступна тачка. Видите "Подешавања везе" на страници 141.

- *Prikazuj slike* – Одаберите да ли желите да се у току претраживања приказују и слике. Ако изаберете *Ne*, моћи ћете касније у току претраживања преузети слике ако изаберете *Опције*→ *Prikaži slike*.
- *Slaganje teksta* – Одаберите *Isključeno* ако не желите да се текст аутоматски преноси у наредни ред, односно *Uključeno* уколико то желите. Ако се текст не пребације у наредни ред, крајеви редова текста ће бити скраћени, одсечени.
- *Veličina slova* – Можете одабрати пет величина текста у претраживачу: *Najsitnija*, *Sitna*, *Normalna*, *Krupna* и *Najkrupnija*.
- *Prim. kodni raspored* – Да би се текст на странама приказивао исправним писмом, одаберите одговарајућу групу језика.
- *Automatski markeri* – Изаберите *Uključeno* ако желите да се маркер, букмарк ознака, аутоматски меморише у фолдер *Auto. markeri* када посетите неку страну. Када изаберете *Sakri folder*, маркери, букмарк ознаке, се ипак аутоматски меморишу у тај фолдер.
- *Veličina ekrana* – Изаберите како ће се користити површина екрана за приказивање страна.
- *Prikazivanje* – Изаберите квалитет слике за приказ страна. Код високог квалитета слике, преузимање стране је спорије, и обратно.

- *Kolačići - Dopusti / Odbacuj*. Примање "колачића" можете омогућити односно онемогућити (начин на који провајдери садржаја идентификују кориснике и њихова интересовања за дате садржаје).
- *Sigurnosna upozor*. – Изаберите да се сигурносна упозорења приказују или да се не приказују.
- *Potvrdi slanje DTMF - Uvek / Samo prvi put*. Одаберите да ли желите да се тражи потврда пре него што телефон пошаље DTMF низ у току говорне везе. Видите "Опције у току везе" на страници 37. На пример, можете обављати говорне позиве док гледате веб страницу, слати DTMF тонове док је гласовни позив у току, и меморисати у Адресар имена и бројеве телефона са веб странице.
- *Novčanik* – Одаберите *Uključeno* да се модул Новчаник аутоматски отвара када се отвори компатибилна страница претраживача.

■ Игре

 Идите у **Meni**→**Igre**.

Да старујете неку игру, дођите до ње па притисните . За упутства о правилима игре и начину играња, притисните **Опције**→**Помоћ**.

12. Повезивање

■ Bluetooth веза

➡ Идите у **Мени** → **Повезивање** → **Bluetooth**

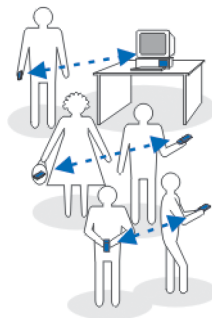

Овај уређај је усклађен са Bluetooth бежичном технологијом по Спецификацији 1.1 и подржава наредне профиле: Hands-free (хендсфри), Object Push Profile (пријем објеката без захтева корисника), File Transfer Profile (пренос датотека), Dial Up Networking (повезивање на мрежу бирањем приступног броја) Profile и Fax (телефакс) профил. Да бисте осигурали сарадњу са другим апаратима који подржавају Bluetooth бежичну технологију, користите проширења која је одобрила Nokia за овај модел. Проверите са произвођачем дотичног апарата његову компатибилност са овим апаратом.

На неким локацијама може да постоји ограничење употребе Bluetooth технологије. Проверите са локалним властима или са провајдером сервиса.

Употреба функција које користе Bluetooth бежичну технологију, или остављање таквих функција у позадини док се користе друге функције, повећава енергетске захтеве према батерији и скраћује њено трајање.

Bluetooth технологија омогућава везу између електронских уређаја на узајамном растојању од максимално 10 м. Bluetooth веза се може користити за слање слика, видео снимака, текстова, визиткарти, ставки календара или

за бежичну везу са компатибилним уређајима који користе Bluetooth технологију, као што су рачунари. Имајте на уму да нису сви рачунари који користе Bluetooth технологију обавезно и компатибилни.

Како уређаји који користе Bluetooth технологију комуницирају путем радио таласа, Ваш телефон и други уређај не морају бити у праволинијском видном пољу. Два уређаја се само морају налазити на међусобном растојању од највише 10 метара, мада везу могу ометати препреке као што су зидови или други електронски уређаји. Употреба Bluetooth технологије троши батерију и време аутономије апарата је смањено. Имајте ово на уму када својим телефоном обављате друге радње. Могуће је да постоје ограничења за употребу уређаја који користе Bluetooth технологију. Проверите са својим локалним властима.

Када први пут активирате Bluetooth технологију, од Вас се тражи да свом телефону дате име.

Подешавања Bluetooth везе

- *Bluetooth – Uključeno/Isključeno.*
- *Prikazivanje mog tel. – Vidan svima* – Ваш телефон могу да пронађу други Bluetooth уређаји, или *Skriven* – Ваш телефон не могу да пронађу други уређаји. Из безбедносних разлога се препоручује да се када год је то могуће користи скривени режим рада.
- *Ime mog telefona* – Дефинишите име свог телефона.

Пошто активирате Bluetooth везу и промените *Prikazivanje mog tel. y Vidan svima*, Ваш телефон и његово име могу да виде други корисници Bluetooth уређаја.

Слање података преко Bluetooth технологије

Једновремено се може имати само једна активна Bluetooth веза.

1. Отворите апликацију у којој се налази оно што желите да пошаљете. На пример, да пошаљете фотографију другом уређају, отворите апликацију Галерија.
2. Дођите до ставке коју желите да пошаљете и одаберите **Опције**→ *Pošalji*→ *Kao Bluetooth*.
3. Телефон почиње да тражи уређаје у домету. Bluetooth уређаји који се налазе унутар домета почињу да се појављују на дисплеју један по један. Види се иконица уређаја, име уређаја, врста уређаја или надимак. Упарени уређаји су означени са . Упарени уређај је онај уређај са којим већ постоји Bluetooth веза Вашег телефонског апарата.
 - Да прекинете тражење уређаја, притисните **Stop**. Листа уређаја се замрзава и можете започети успостављање везе са неким од нађених уређаја.
4. При тражењу уређаја, неки уређаји могу приказивати само јединствене адресе уређаја. Да сазнате јединствену адресу свог телефона, укуцајте ***#2820#** у пасивном режиму док је Bluetooth веза активна.

Ако сте већ раније тражили уређаје, прво се појављује листа претходно нађених уређаја. Да започнете ново тражење уређаја, одаберите *Još uređaja*. Ако искључите телефон, листа уређаја се брише и неопходно је поново спровести тражење уређаја пре слања података.

5. Дођите до уређаја са којим желите да се повежете и притисните *Izaberi*. Објекат који шаљете се копира у фолдер "За слање" и приказује се обавештење *Povezuje se*.
6. Упаривање (ако га не захтева други уређај, пређите на корак 7.)
 - Ако други уређај захтева упаривање, пре него што се подаци могу послати чује се тонски сигнал и од Вас се захтева да унесете лозинку.
 - Формирајте сопствену лозинку (дужине од 1 до 16 карактера, нумеричку) и договорите се са власником другог уређаја да користите исту лозинку. Ова лозинка, шифра, се користи само једном и не морате је памтити.
 - По упаривању, уређај се меморише у приказ Упарени уређаји.
7. Пошто се веза успешно успостави, приказује се обавештење *Šalju se podaci*.

Подаци примљени преко Bluetooth везе се налазе у фолдеру Примљено апликације Поруке. Видите "Примљено - пријем порука".

Иконице различитих уређаја:

 - *Računar*, - *Telefon*, - *Audio/video* и - *Bluetooth uređaj*.

Ако слање не успе, порука или подаци се бришу. У фолдеру Нацрти апликације Поруке не чувају се поруке послате преко Bluetooth везе.

Провера статуса Bluetooth везе

- Када је у пасивном режиму приказано , Bluetooth веза је активна.
- Када трепће, Ваш апарат покушава да се повеже са другим уређајем.
- Када је стално приказано, Bluetooth веза је активна.

Приказ упарених уређаја

Упарени уређаји се лакше препознају и означени су са у листи резултата претраге. У главном приказу Bluetooth модула, притисните да отворите листу упарених уређаја ( ).

- **Да се упарите са неким уређајем:** Изаберите **Опције** → *Novi upareni uređaji*. Телефон започиње тражење уређаја. Дођите до уређаја са којим желите да се упарите и притисните **Изабери**. Размените лозинке. Уређај се додаје листи упарених уређаја.
- **Да поништите упаривање:** Дођите до уређаја чије упаривање желите да поништите па притисните или изаберите **Опције** → *Obrisi*. Ако желите да поништите сва упаривања, одаберите **Опције** → *Obrisi sve*.

Ако сте тренутно повезани са уређајем и обришете упаривање са тим уређајем, упаривање се одмах поништава, али Bluetooth веза остаје активна у телефону.

- **Да поставите неки уређај за овлашћени или неовлашћени:** Дођите до тог уређаја и изаберите **Опције** → *Post. kao ovlašćen* – Успостављање везе Вашег телефона и овог уређаја се обавља без Вашег знања. Није потребна никаква посебна сагласност нити провера. Овај статус користите за

собствене уређаје којима други немају приступ, на пример свој РС рачунар, или уређаје који припадају поверљивим особама. Иконица се додаје поред овлашћеног уређаја у приказу упарених уређаја. *Post. kao neovlaš.* – Захтеви за повезивање од овог уређаја се увек морају прво прихватити.

Примање података преко Bluetooth бежичне технологије

Када примате податке преко Bluetooth бежичне технологије, чује се тонски сигнал и појављује упит да ли желите да прихватите поруку. Ако прихватите, порука се ставља у фолдер Примљено апликације Поруке. Поруке примљене преко Bluetooth технологије су означене са . Видите "[Примљено – пријем порука](#)" на страници [94](#).

Раскидање Bluetooth везе

Bluetooth веза се аутоматски раскида по слању или пријему података.

■ Инфрацрвена веза

 Идите у **Мени**→ **Повезивање**→ **IC veza**.

Путем ИЦ везе можете да размењујете податке као што су визиткарте и напомене из календара са компатибилним телефоном или дата терминалом.

Не усмеравајте сноп ИЦ (инфрацрвених) зрака никоме у очи, и не дозволите да он ствара сметње другим ИЦ уређајима. Овај апарат је ласерски производ класе 1.

Слање и пријем података преко ИЦ

1. ИЦ портови уређаја који шаље и уређаја који прима морају да буду окренути један наспрам другог и између њих не сме да постоји препрека. Пожељно растојање између два уређаја треба да је највише један метар. Видите "**Тастери и конектори**" на страници 26.

2. Корисник пријемног уређаја активира ИЦ порт.

Да активирате ИЦ порт свог телефона за пријем података ИЦ везом, идите у **Мени**→ **Повезивање**→ **ИЦ веза**.

3. Корисник уређаја који шаље податке бира жељену ИЦ функцију за почетак преноса података.

Да пошаљете податке преко ИЦ, одаберите **Опције**→ **Пошаљи**→ **Као ИЦ** у одговарајућој апликацији.

Уколико се пренос података не започне у року од једног минута по активирању ИЦ порта, веза се прекида и мора се стартовати поново.

Све што се прима преко ИЦ везе ставља се у фолдер Примљено апликације Порукe. Нове ИЦ поруке су означене са .

Савет: Microsoft Windows 2000: Да бисте могли да користите ИЦ за размену датотека између свог телефонског апарата и компатибилног рачунара, пређите у Control Panel и одаберите Wireless Link. У Wireless Link File Transfer маркици штиклирајте Allow Others да бисте датотеке слали у свој рачунар ИЦ везом. По обављеном преносу датотека, препоручује се да вратите подразумевана подешавања, опције, како бисте спречили неовлашћени пренос датотека.

Провера статуса ИЦ везе

- Када се симбол пали и гаси, тј. када блинка, Ваш телефонски апарат покушава да се повеже са другим уређајем, или је веза раскинута.
- Када је симбол стално приказан, ИЦ веза је активна и Ваш телефон је спреман да шаље и прима податке преко свог ИЦ порта.

■ VPN

VPN (Virtual Private Network – виртуелна приватна мрежа) Вам омогућава да креирате криптоване (штићене) везе преко отворених (нештићених) мрежа као што је Интернет. VPN везе захтевају постојање Интернет приступне тачке и VPN политика (полиса) које дефинишу како се штите трансакције на мрежи.

VPN веза обезбеђује приватност, целовитост и сигурност података, као и аутентикацију (потврду идентитета) и ауторизацију приступа мрежама или мрежним сервисима.

VPN политике поставља администратор система.

■ Менаџер веза

 Идите у **Мени** → **Повезивање** → **Менаџер веза**.

У модулу Менаџер веза можете да видите статус вишеструких дата веза, да видите податке о количини послатих и примљених података и да раскинете везе које се не користе.

Можете видети детаље само о дата везама. Говорне везе, позиви, се не приказују.

Када отворите модул Менаџер веза, видећете листу:

- Отворене дата везе, – *Data poziv*, – *GPRS*.
- Статус сваке појединачне везе.
- Количина података пренетих или преузетих по појединој вези (само GPRS везе).
- Трајање сваке појединачне везе (само за дата позиве).

Напомена: Стварно време које провајдер фактурише за разговоре може да варира у зависности од могућности мреже, заокруживања за наплату, и тако даље.

Опције у главном приказу Менаџера веза када је отворена једна или више веза су: *Detalji*, *Raskini vezu*, *Raskini sve veze*, *Pomoć* и *Izadi*.

Преглед детаља везе

Да видите детаље неке везе, дођите до жељене везе и одаберите **Опције** → *Detalji*. Приказује се следеће:

- *Ime* – Име Интернет приступне тачке (IAP) која се користи.
- *Nosač* – Тип дата везе: *Data poziv* или *GPRS*.
- *Status* – Тренутни статус везе.
- *Primljeno* – Количина података у бајтовима примљених у телефон.
- *Poslato* – Количина података у бајтовима послатих са телефона.
- *Trajanje* – Време за које је веза била отворена.

- *Brzina* – Тренутна брзина слања и пријема података у кБ/с (килобајта у секунди).
- *Priklj. br.* (GSM) – Прикључни број који се користи, или *Ime* (GPRS) – име прикључне тачке која се користи.
- *Dele:* (не приказује се ако везу не дели више апликација) – Број апликација које користе исту везу.

Завршетак везе

- Дођите до жељене везе и одаберите **Опције**→ *Raskini vezu*, да завршите, раскинете, само ту везу.
- Одаберите **Опције**→ *Raskini sve veze*, да затворите, раскинете, све тренутно отворене везе.

■ Повезивање телефонског апарата са компатибилним рачунаром

За додатне информације о повезивању са компатибилним рачунаром преко USB, ИЦ или Bluetooth технологије и о томе како инсталирати Nokia PC Suite 6.2, видите Quick Guide for Nokia PC Suite на CD-ROM диску. За додатне информације о коришћењу програмског пакета Nokia PC Suite, видите функцију помоћи у самом пакету PC Suite или посетите презентацију подршке на адреси www.nokia.com.

■ Коришћење телефона као модема

➡ Идите у **Мени**→ **Повезивање**→ **Модем**

Свој телефон можете користити као модем за повезивање на Интернет преко компатибилног РС рачунара или за слање и пријем факсова

Детаљна инсталациона упутства ћете наћи у Quick guide for Modem Options for Nokia 6260 на CD-ROM диску који сте добили са телефоном.

■ Даљинска синхронизација

➡ Идите у **Мени**→ **Повезивање**→ **Синхронизација**

Апликација Синхронизација Вам омогућава усаглашавање садржаја Вашег календара или адресара са различитим апликацијама тог типа на компатибилном рачунару или на Интернету. Синхронизација се одвија преко GSM дата везе или GPRS везе.

Апликација Синхронизација за синхронизацију података користи SyncML технологију. У вези SyncML компатибилности, обратите се испоручиоцу програма календара или адресара са којим желите да усагласите податке у свом телефону.

Креирање новог скупа синхронизације

▶ Опције у главном приказу даљинска синхронизација: *Синхронизуј, Нови скуп синх., Измени скуп синх., Обриши, Види дневник, Помоћ и Изађи.*

1. Ако није дефинисан ниједан скуп, апарат Вас пита да ли желите да креирате нови. Одаберите **Да**.

Да креирате нови додатни скуп, одаберите **Опције**→ **Нови скуп синх.**
Одаберите да ли желите да као основу за нови скуп користите
подразумеване вредности или да копирате вредности неког већ
постојећег скупа.

2. Дефинишите следеће:

Ime skupa sinh. – Дајте описни назив за скуп синхронизације.

Pristupna tačka – Одаберите приступну тачку коју желите користити за дата
везу.

Adresa домаћина – За исправни податак се обратите провајдеру сервиса
или администратору система.

Port – За исправну вредност се обратите провајдеру сервиса или
администратору система.

Korisničko ime – Ваше корисничко име на серверу за синхронизацију.
За своју исправну идентификацију, ID, обратите се провајдеру сервиса или
администратору система.

Lozinka – Упишите своју лозинку. За исправну вредност обратите се
провајдеру сервиса или администратору система.

Притисните и изаберите апликацију коју желите да синхронизујете.

Апликације које можете да синхронизујете су различите. Обратите се свом
провајдеру сервиса за детаљније информације.

3. Притисните **Урађено** да сачувате подешавања.

Синхронизовање података

У главном приказу модула Синхронизација можете видети различите скупове, профиле, као и која врста података ће бити усаглашена, синхронизована: Календар, Адресар или оба.

1. У главном приказу, дођите до неког од скупова, профила, и одаберите **Опције** → *Sinhronizuj*. У дну екрана се приказује статус синхронизације.
Да синхронизацију прекинете док је у току, притисните **Obustavi**.
2. Када се синхронизација заврши, о томе ћете бити обавештени.
 - Пошто се синхронизација заврши, одаберите **Опције** → *Vidi dnevnik* да отворите одговарајућу датотеку која приказује статус синхронизације (*Završeno* или *Nezavršeno*) као и колико слогова календара и адресара је додато, ажурирано, обрисано или одбачено (није синхронизовано) у телефонском апарату или на серверу.

13. Отклањање проблема

Мало меморије

Када се прикажу наредна обавештења, значи да је мало меморије и да морате да обришете неке податке: *Nedovoljno memorije. Obrisati neke podatke.* или *Memorija skoro puna. Obrisati neke podatke.* Да видите које врсте података имате и колико меморије разне групе података заузимају, идите у **Menadžer dat.** и одаберите **Opције**→*Detalji o memoriji.*

Да бисте спречили препуњавање меморије, редовно бришите следеће ставке:

- поруке из фолдера Примљено, Нацрти и Послато у Порукама,
- преузете имејл поруке у меморији телефона,
- меморисане стране претраживача,
- слике и фотографије у апликацији Сlike.

Да обришете контакт податке, напомене из календара, бројаче времена и трошкова позива, резултате игара или било које друге податке, идите у одговарајућу апликацију и обришите их у њој.

Ако бришете више ставки, и појави се једна од наредних порука: *Nedovoljno memorije. Obrisati neke podatke.* или *Memorija skoro puna. Obrisati neke podatke.* и покушајте појединачно брисање ставки (почевши од најмање ставке).

Пражњење меморије календара – Да уклоните више од једног записа (догађаја) истовремено, идите у Месечни преглед и одаберите **Опције**→ *Obriši stavku*→ па затим:

- *Do datuma* – да обришете све напомене календара које се односе на раније датуме. Унесите датум до којег желите да се напомене бришу.

или

- *Sve stavke* – да обришете све напомене календара.

Брисање информација из дневника – За брисање комплетног садржаја дневника, листа претходних позива, и извештаја о достави порука, идите у Дневник и одаберите **Опције**→ *Obriši dnevnik* или идите у *Podešavanja*→ *Trajanje dnevnika*→ *Bez dnevnika*.

Различити начини меморисања података:

- Користите програмски пакет Nokia PC Suite 6.2 да на компатибилном PC рачунару правите резервне копије свих података.
- Пошаљите слике на своју имејл адресу па их затим сачувајте у свој рачунар (мрежни сервис).
- Пошаљите податке преко ИЦ или Bluetooth везе на други компатибилни уређај.
- Сместите податке на компатибилну меморијску картицу.

■ Питања и одговори

Екран

- Питање: Зашто се, увек када укључим телефон, на екрану појављују светле тачке, тачке деформисане боје, а неке и недостају?

Одговор: То је карактеристично за овај тип екрана, дисплеја. Неки екрани могу да садрже пикселе, или тачке, које остају побуђене односно непобуђене. То је нормална појава, а не неисправност.

Камера

- Питање: Зашто су слике "замрљане"?

Одговор: Проверите да ли је отвор објектива фотоапарата/камере чист.

Bluetooth

- Питање: Зашто не могу да раскинем Bluetooth везу?

Одговор: Ако је други уређај повезан са Вашим телефоном, везу можете да раскинете или са тог другог уређаја или деактивирањем Bluetooth функције. Идите у Bluetooth и одаберите *Bluetooth* → *Isključeno*.

- Питање: Зашто не могу да пронађем уређај мога друга који има Bluetooth функцију.

Одговор: Проверите да ли сте и Ви и Ваш друг активирали Bluetooth функције.

Проверите да растојање између два уређаја не прелази 10 метара или да нема зидова или других препрека између њих.

Проверите да други уређај није постављена као "Скривен".

Проверите да ли су уређаји компатибилни.

Мултимедија поруке

- Питање: Шта да урадим када ми телефон пријављује да не може да прими мултимедија поруку зато што је меморија пуна?

Одговор: Количина неопходне меморије се приказује у поруци о грешки: *Nedovoljno memorije da se preuzme poruka. Obrisati neke podatke*. Да видите које врсте података имате и колико меморије разне групе података заузимају, идите у **Menadžer dat.** и одаберите **Opcije**→*Detalji o memoriji*.

- Питање: Како могу да раскинем везу за пренос података (дата везу) када телефон стално изнова започиње дата везу? На екрану се приказују кратка обавештење о томе да телефон преузима или да покушава да преузме неку поруку. Шта се дешава?

Одговор: Телефон покушава да преузме мултимедија поруку из центра за мултимедија поруке.

Проверите да ли су параметри за мултимедија поруке правилно постављени и да ли нема грешака у бројевима телефона или адресама. Идите у **Poruke** и одаберите **Opcije**→*Podešavanje*→*Multimedija poruka*.

Да прекинете да телефон успоставља дата везу имате следеће могућности: Идите у **Poruke** и одаберите **Opcije**→*Podešavanje*→*Multimedija poruka*, и онда:

- Изаберите *Po prijemu poruke*→*Odloži preuzim*, ако желите да центар за мултимедија поруке сачува поруку за касније преузимање, на пример, пошто проверите подешавања. После ове измене, још увек је неопходно да телефон пошаље обавештења мрежи. Да накнадно преузмете поруку, одаберите *Preuzmi odmah*.

- Изаберите *Po prijemu poruke* → *Odbaci poruku* - ако желите да одбаците све долазне мултимедија поруке. После ове измене, неопходно је да телефон пошаље обавештење мрежи и центар за мултимедија поруке ће обрисати све мултимедија поруке које чекају да Вам буду послате.
- Изаберите *Prijem multimedija* → *Isključeno* - ако желите да игноришете све долазне мултимедија поруке. После ове измене, телефон неће успостављати никакве везе са мрежом ради мултимедија порука.

Поруке

- Питање: Зашто не могу да одаберем неко име, контакт?

Одговор: Ако не можете да одаберете неку особу/ставку из именика Адресара, значи да у контакт картици не постоји телефонски број или е-маил адреса. Унесите недостајуће податке у контакт картицу у модулу Адресар.

Календар

- Питање: Зашто недостају бројеви седмица?

Одговор: Ако сте подесили Календар тако да седмица почиње другим даном а не понедељком, онда се редни број седмице не приказује.

Сервиси претраживача

- Питање: *Nije definisana nijedna ispravna pristupna tačka. Definisati je u podešavanjima veba.*

Одговор: Унесите одговарајуће параметре, подешавања претраживача. Обратите се свом провајдеру за упутства.

Дневник

- Питање: Зашто се приказује празан дневник?

Одговор: Можда сте активирали филтер, критеријум, и није забележена ниједна веза која одговара том критеријуму. Да видите све комуникације, одаберите **Опције**→ *Razdvoji*→ *Sve veze*.

Повезивање са РС рачунаром

- Питање: Зашто имам проблема у повезивању телефона са РС рачунаром?

Одговор: Проверите да је пакет Nokia PC Suite 6.2 инсталисан и покренут на рачунару. Видите "Quick Guide for Nokia PC Suite" на CD-ROM диску. За додатне информације о коришћењу програмског пакета Nokia PC Suite, видите функцију помоћи у самом пакету PC Suite или посетите презентацију подршке на адреси www.nokia.com.

Приступни кодови

- Питање: Која је шифра блокаде, који су PIN и PUK кодови?

Одговор: Фабрички постављена, подразумевана, шифра блокаде је **12345**. Ако заборавите или изгубите своју шифру блокаде, обратите се продавцу телефона.

Ако заборавите или изгубите PIN или PUK код, или их уопште нисте добили, обратите се свом оператору комуникационе мреже или провајдеру сервиса.

За информације о лозинкама, обратите се провајдерима чије приступне тачке користите, на пример, комерцијалном Интернет провајдеру (ISP), провајдеру веб сервиса или оператору комуникационе мреже.

Апликација не реагује

- Питање: Како да затворим апликацију која не реагује?

Одговор: Отворите прозор за избор апликација притиском и држањем тастера . Затим дођите до апликације и притисните да је затворите.

14. Информације о батерији

Ваш апарат се напаја енергијом из пуњиве батерије. Пуне експлоатационе карактеристике нове батерије се постижу тек после два или три комплетна циклуса пуњења и пражњења. Батерија се може пунити и празнити стотине пута али ће се на крају истрошити. Када се активно време и време у пасивном режиму значајно скрате, купите нову батерију. Користите само батерије које је одобрила Nokia и пуните их само пуњачима које је Nokia одобрила за овај модел апарата.

Када се пуњач не користи, ископчајте га из електричне утичнице и из апарата. Не остављајте батерију повезану на пуњач. Прекомерно пуњење може да јој скрати животни век. Ако се не користи, потпуно пуна батерија ће се временом сама испразнити. Екстремни температурни услови могу да утичу на способност пуњења батерије.

Пре вађења батерије увек искључите апарат и ископчајте пуњач.

Проверите број модела сваког пуњача пре његове употребе са овим апаратом. Овај апарат је намењен за употребу са напајањем из AC-1, ACP-7, ACP-8, ACP-9, ACP-12, LCH-8, LCH-9 или LCH-12 пуњача.

Да продужите век NiMH батерија, повремено испразните батерију тако што ћете оставити апарат укључен док се сам не искључи. Не покушавајте да испразните батерију на неки други начин.

Употребљавајте батерију само за оно за шта је намењена. Никада не користите оштећени пуњач или батерију.

Не излажите батерију кратком споју. До случајног кратког споја може да дође када неки метални предмет, новчић, спајалица или перо, направи директни контакт позитивног (+) и негативног (-) извода батерије. (Изводи су металне трачице на батерији.) То може да се деси, рецимо, када резервну батерију носите у џепу или ташници. Кратким спајањем извода може да се оштети батерија или предмет којим се спаја.

Остављање батерије на топлим или хладним местима, као што је затворени аутомобил у летњим или зимским условима, смањује капацитет и век трајања батерије. Покушавајте да увек држите батерију на температурама од 15° C до 25° C (59° F до 77° F). Апарат са загрејаном или хладном батеријом може привремено да не ради, чак и када је батерија потпуно напуњена. Експлоатационе карактеристике батерије су посебно ограничене при температурама знатно испод тачке мржњења.

Не бацајте батерије у ватру! Батерије одлажите у складу са локалним прописима. Када је то могуће, рециклирајте батерију. Не одлажите их као кућни отпад.

Упозорење: Користите искључиво батерије, пуњаче и проширења која је Nokia одобрила за овај дати модел. Употреба било којих других типова може поништити одобрење или гаранцију, а може бити и опасна.

Могућност набавке одобрених проширења проверите код свог дистрибутера. Када искључујете кабл за напајање било ког проширења, ухватите и вуците утикач, а не кабл.

Ваш апарат и његова проширења садрже ситне делове. Држите их ван дохвата деце.

Неколико практичних правила у вези прибора и проширења.

- Сав прибор и сва проширења држите ван дохвата деце.
- Када ископчавате кабл за напајање било ког проширења или прибора, ухватите и вуците утикач, а не кабл.
- Редовно проверавајте да су проширења која су уграђена у аутомобил правилно монтирана и да правилно функционишу.
- Монтажу свих сложених проширења за аутомобил мора да изводи само квалификовано лице.

Чување и одржавање

Ваш апарат је производ високог квалитета конструкције и израде и њиме треба поступати пажљиво. Наредне сугестије ће Вам помоћу да очувате право на гаранцију којом је покривен овај производ.

- Апарат одржавајте сувим. Атмосферске падавине, влага, као и све врсте течности или влаге могу да садрже минерале који проузрокују корозију електронских кола. Ако се апарат покваси, извадите батерију и оставите апарат да се потпуно осуши пре него што у њега вратите батерију.
- Не употребљавајте апарат, нити га држите на прашњавим и прљавим местима. Његови покретни делови и електронске компоненте се могу оштетити.
- Немојте држати апарат на местима са високом температуром. Високе температуре могу да скрате век трајања електронских уређаја, да оштете батерије и да деформишу или истопе неке пластичне материјале.
- Немојте држати апарат на местима са ниском температуром. Када се апарат загреје до своје нормалне температуре, у унутрашњости може да се формира влага и да оштети плоче са електронским колима.
- Не покушавајте да отворате апарат осим на начин који је описан у овом упутству.
- Апарат немојте да испуштате, протресате или ударате. Грубо руковање може да проузрокује ломљење унутрашњих плоча и прецизне механике.
- За чишћење апарата не употребљавајте јаке хемикалије, раствараче за чишћење, или јаке детерџенте.
- Не бојите телефон. Боја може да блокира покретне делове апарата и да омете правилан рад.

- За чишћење сочива (камера, сензор растојања и сензор осветљења) користите меку, чисту и суву тканину.
- Користите само испоручену антену или одобрену заменску антену. Неодобрене антене, модификације или додаци могу да оштете апарат и да представљају кршење прописа којима се регулишу радио уређаји.

Све горње сугестије се у истој мери односе на овај апарат, на пуњач и на сва проширења. Ако неки апарат не функционише исправно, однесите га у најближи овлашћени сервис.

Додатне информације о безбедности

■ Радно окружење

Имајте на уму да треба да се придржавате свих посебних прописа који важе на датој локацији и да искључите свој апарат увек када је забрањена његова употреба, или када она може да проузрокује сметње или опасност. Користите апарат само у његовим нормалним радним положајима. Да бисте очували усклађеност са смерницама о изложености зрачењу радиофреквентних таласа, користите само проширења која је одобрила Nokia за овај апарат. Када је апарат укључен и носи се прислоњен уз тело, увек користите одобрену футролу или торбицу.

Делови овог апарата имају магнетна својства. Овај апарат привлачи металне делове; зато особе са слушним апаратима не треба да га држе на уху на којем је слушни апарат. Апарат увек држите у држачу пошто звучница може да привуче металне материјале. Не стављајте кредитне картице или друге медије са магнетним записом у близину телефона пошто се тако могу избрисати подаци који се налазе на њима.

■ Медицински уређаји

Рад свих радиопредајних уређаја, укључујући и бежичне телефоне, може да ствара сметње у функционисању неадекватно заштићених медицинских уређаја. Консултујте лекара или произвођача медицинског уређаја да утврдите да ли је дати уређај адекватно заштићен од енергије спољашњих радиофреквентних таласа, као и за сва друга питања. Искључите свој апарат у здравственим установама када то налажу у њима истакнута правила. Болнице или здравствене установе можда користе опрему која може да буде осетљива на енергију спољашњих радиофреквентних таласа.

Пејсмејкери

Произвођачи пејсмејкера препоручују минимално растојање од 6 инчи (15,3 цм) између бежичног телефона и пејсмејкера како би се избегле могуће сметње код рада пејсмејкера. Ове препоруке се поклапају са независним истраживањима и препорукама Wireless Technology Research. Особе са пејсмејкерима треба да:

- апарат, када је укључен, увек држе на растојању већем од 6 инчи (15,3 цм) од свог пејсмејкера,
- не носе апарат у џепу на грудима, и
- да апарат држе на уху на супротној страни од пејсмејкера како би могућност стварања сметњи свеле на минимум.

Уколико имате било какав разлог да посумњате да долази до сметњи, одмах искључите овај апарат.

Слушни апарати

Неки дигитални бежични апарати могу да стварају сметње извесним слушним апаратима. Ако се сметње јаве, обратите се свом провајдеру сервиса.

■ Моторна возила

Радиофреквентни сигнали могу да утичу на непрописно инсталисане или неадекватно заштићене електронске системе у моторним возилима као што су електронски системи за убризгавање горива, електронски системи за заштиту од проклизавања (заштиту од блокирања), електронски системи за регулацију брзине, системи са ваздушним јастуком. За додатне информације се обратите произвођачу или представнику произвођача возила или опреме која је накнадно уграђена.

Само квалификовано особље би требало да сервисира овај апарат или да га инсталира у моторно возило. Погрешно инсталисање или сервисирање може да буду опасно и да поништи све гаранције за овај апарат. Проверавајте редовно да ли је целокупна

опрема бежног апарата у вашем возилу прописно монтирана и да ли правилно функционише. Не држите нити носите запаљиве течности, гасове или експлозивне материје на истом месту на којем држите овај апарат, његове делове или проширења. Код моторних возила која су опремљена ваздушним јастуком, имајте у виду да се ваздушни јастуци надувавају великом силом. Не постављајте никакве предмете, укључујући фиксне и преносне бежичне уређаје, у простор изнад ваздушних јастука, нити у зону надувавања ваздушног јастука. Уколико је бежични уређај за аутомобил непрописно инсталисан а ваздушни јастук се надува, може доћи до озбиљних повреда. Употреба овог апарата у авиону је забрањена у току лета. Искључите свој апарат пре уласка у авион. Употреба бежичних телекомуникационих апарата и уређаја у авиону може да представља опасност за функционисање авиона, да доведе до прекида бежичне телефонске мреже, и да буде противзаконита.

■ Потенцијално експлозивне средине

Искључите свој апарат када се налазите у некој средини са потенцијално експлозивном атмосфером и придржавајте се свих знакова и упутстава. Потенцијално експлозивне атмосфере обухватају и она места на којима се обично препоручује да искључите мотор у возилу. Варнице у таквим срединама могу да проузрокују експлозију или пожар који за резултат имају телесне повреде или чак и смрт. Искључите овај апарат на местима доливања горива; у близини пумпи у сервисима. Придржавајте се ограничења употребе радио уређаја у складиштима горива, магацинима и дистрибутивним центрима, хемијским постројењима или на местима на којима се одвија минирање. Зоне са потенцијално експлозивном атмосфером су често, али не увек, јасно обележене. Оне обухватају потпалубља пловних објеката, објекте за пренос или складиштење хемикалија, возила на течни гас (пропан или бутан гас), као и зоне у којима се у ваздуху налазе хемијска испарења или честице као што су житарице, прашина или метални прах.

■ Информације о безбедности видео игара

О фотосензитивним нападима

Веома мали проценат људи може доживети напад при излагању одређеним визуелним ефектима, укључујући блештање светала или слика које се појављују у видео играма. Чак и лица која немају ранију историју напада или епилепсије, могу да западну у недијагностикована стања узрокована фотосензитивним епилептичким нападима у току посматрања видео игара. Ови напади могу да имају различите симптоме, укључујући и растројеност, поремећај вида, грчење очију и лица, грчење или трешење руку и ногу, губитак оријентације или тренутак губитак свести. Напади такође могу да проузрокују онесвешћивање или конвулзије које могу да доведу до повредивања услед пада или удара у околне предмете.

Ако се појави неки од поменутих симптома, **одмах прекините са играњем и обратите се лекару**. Одрасле особе које дозволе малолетницима (или деци) да играју ове игре треба да обрате пажњу на поменуте симптоме или питају децу да ли се они код њих јављају, пошто су код деце ови напади чешћи него код одраслих. Ризик од фотосензитивних напада може да се умањи играњем у добро осветљеној просторији и избегавањем играња у стању исцрпљености и замора. Уколико Ви сами, или неко од рођака има историју напада или епилепсије, пре играња обратите се лекару.

Играјте безбедно

Правите паузе у игрању најмање на пола часа. Одмах престаните са играњем када почнете да осећате замор, непријатност или бол у шакама и/или рукама. Ако се такво стање настави, обратите се лекару.

Употреба вибрација може да погорша повреду. Не укључујте вибрације ако осећате бол у костима зглобова прстију, шаке, ручног зглоба или руку.

■ Хитни позиви

Важно: Бежични телефони, укључујући и овај апарат, за свој рад користе радио сигнале, бежичне мреже, земаљске жичане мреже и функције које програмира сам корисник. Из тог разлога се не може гарантовати успостављање везе у свим условима. Не би требало да се никада ослањате искључиво на бежични апарат за критичне комуникације као што су медицински хитни случајеви.

Слање хитних позива:

1. Укључите апарат уколико није укључен. Проверите да ли је јачина сигнала адекватна.
У неким комуникационим мрежама је потребно да је важећа SIM картица правилно уложена у апарат.
2. Притисните потребан број пута да обришете садржај екрана и активирате апарат за телефонирање.
3. Унесите званични број службе помоћи за дату локацију. Бројеви службе помоћи су различити за различите локације.
4. Притисните .

Ако су активиране одређене функције, можда ћете прво морати да их искључите да бисте могли да упутите позив служби помоћи. Ако је у апарату активиран начин рада "искључен" или "лет", морате га прво променити и активирати телефонску функцију да бисте могли да упутите хитни позив. Погледајте ово упутство или се обратите свом провајдеру сервиса за детаљније информације.

Када шаљете позив служби помоћи, дајте све неопходне информације што је могуће тачније. Ваш бежични апарат може да буде једино средство комуникације на месту несреће. Не прекидајте везу све док Вам се то не допусти.

■ Информације о сертификацији (SAR)

ОВАЈ АПАРАТ ЗАДОВОЉАВА МЕЂУНАРОДНЕ СМЕРНИЦЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ИЗЛОЖЕНОСТ РАДИО ТАЛАСИМА

Ваш мобилни апарат је радио предајник и пријемник. Он је пројектован и произведен тако да не прелази граничне вредности изложености енергији радиофреквентних таласа које препоручују међународне смернице (ICNIRP). Те граничне вредности су део свеобухватних смерница и оне одређују допуштене нивое енергије радиофреквентних таласа за општу популацију. Ове смернице су развиле независне научне организације путем периодичних и детаљних процена научних студија. Ове смернице садрже и значајну сигурносну резерву која је намењена да осигура безбедност свих особа без обзира на старосну доб или здравствено стање.

Стандард за изложеност за мобилне апарате користи јединицу мере која се назива степен специфичне апсорпције, или SAR (Specific Absorption Rate). SAR гранична вредност назначена у тим међународним смерницама износи $2,0 \text{ W/kg}^*$. Тестови за одређивање SAR вредности спроводе се за стандардне радне положаје са апаратом који емитује на својој највећој атестираној снази у свим испитиваним фреквентним опсезима. Мада је SAR вредност установљена за највећи атестирани ниво снаге, стварна SAR вредност апарата у раду може да буде значајно испод те максималне вредности. Ово је стога што је овај апарат пројектован да ради на више нивоа снаге како би користио само онолику снагу која је потребна да доспе до мреже. Генерално, што сте ближе базној станици, снага предаје апарата је нижа.

Највиша SAR вредност за овај апарат при тестирању за држање на уху износи $0,72 \text{ W/kg}$.

Овај апарат задовољава смернице за изложеност радиофреквентним таласима када се користи било у нормалном положају, уз ухо, или када је одвојен од тела најмање 2,2 цм. Када се користи футрола, копча за појас или држач за ношење на телу, исти не

би требало да садржи метал и требало би да одржава производ одвојен од тела најмање 2,2 цм.

За слање датотека или порука, овом апарату је неопходна квалитетна веза са комуникационом мрежом. У неким случајевима, слање датотека и порука може да буде одложено све док таква веза не постане доступна. Обезбедите да се ова растојања испоштују све док се предаја не заврши.

* SAR гранична вредност за мобилне апарате у јавној употреби износи 2,0 вата по килограму (W/kg) у просеку распоређено на десет грама телесног ткива. Смернице садрже и значајну сигурносну резерву ради додатне заштите људи као и на рачун компензације могућих одступања у измереним вредностима. SAR вредности могу бити различите у зависности од националних захтева за извештавањем као и од фреквентног опсега комуникационе мреже. Податке о SAR вредностима у другим регионима можете наћи у склопу информација о производу на адреси www.nokia.com.